

Intervju s predsednikom okrajnega odbora SZDL tov. Viktorjem Zupančičem ob 8. marcu

Pozdrav delovnim ženam

OB 8. MARCU — MEDNARODNEM PRAZNIKU ŽENA

Prosimo vas za kratko, zgoščeno oceno deleža žena-proizvajalk v našem okraju in za njegovo primerjavo s celotnim gospodarstvom našega področja.

Socialistična zveza v okraju je pričela posvečati več pozornosti zaposlenim ženam in njihovim težavam že pred nekaj leti, ko smo pričeli razvijati industrijo, v kateri se je zaposlovalo vedno več žena. Po analizah Zavoda za plan je bilo v letu 1961 v okraju ustvarjenih 49 milijard bruto proizvoda. Od tega so žene proizvajalke ustvarile kar 29,8 odst. Lani je bilo pri nas med zaposlenimi 32,4 odst. žena, na novo pa se jih je zaposlilo 1888 ali 2,6 odst., tako da odstotek žena proizvajalk v vseh panogah naglo narašča. V industriji predstavljajo 35,8 odst. vseh zaposlenih, v trgovini 56,2, v gostinstvu pa 62,2, medtem ko jih je v gozdarstvu, kmetijstvu, gradbeništvu in prometu manj. To je razumljivo in prav, saj moramo žene usmerjati predvsem v poklice, v katerih lahko ustvarijo največ.

Če pogledamo zdaj še udeležbo žena na področju upravljanja, bomo ugotovili: v organih delavskega samoupravljanja je 27 odst.

žena, kar je, če upoštevamo njihov delež v bruto proizvodu in število žena proizvajalk, ugodno. Zelo visok je odstotek žena, ki sodelujejo v organih družbenega upravljanja: kar 1281 jih je ali 15,6 odst. vseh članov, vendar so mnogo močnejše zastopane v družbenih organih socialno zdravstvenih ustanov in šolstva kot drugod. Najmanj žena je v ljudskih odborih in njihovih organih, kar je v precejšnji meri posledica ekonomskega stanja v našem okraju pred zadnjimi volitvami.

Malone povsod v okraju tare zaposlene žene najbolj problem otroškega varstva, prav od tega pa je v mnogočem odvisno nemoteno uveljavljanje žena v družbi in proizvodnji. Kako bi ta problem najuspešneje rešili, upoštevaje razpoložljivo materialno osnovo?

Odgovor na prvo vprašanje dokazuje, da število zaposlenih žena v proizvodnji hitro narašča, vzporedno s tem rastejo novi in novi problemi okoli tega, kako razbremeniti ženo proizvajalko drobnih družinskih skrbi in gospodinjskih opravkov. To resno nalogo bi lahko, upoštevaje našo materialno osnovo in tehnično razvitost, reševali preko stanovanjskih skupnosti, raznih servisov, vaških skupnosti in ustanov za otroško varstvo. Brez dvoma prav otroško varstvo ženo proizvajalko najbolj tare. V okraju je 11 ustanov za varstvo otrok, ki lahko sprejmejo samo 481 malčkov ali 1,2 odst. otrok zaposlenih mater, naši otroški vrtci pa vrhu vsega poslujejo na močno zastareli način. In vzroki? To odgovorno dejavnost smo vse preveč prepuščali ozkemu krogu ljudi v komuni ali v stanovanjski skupnosti. Uspeli bomo le, če bodo varstvo otrok pojmovali kot odgovorno družbeno nalogo vsi v komuni: tako ljudski odbor, podjetja in stanovanjske skupnosti in če bomo hkrati znali pritegniti tudi družine, ki jih varstvo otrok tare.

Mislím, da bo vprašanje varstva otrok treba načeti tudi na vasi, saj se veliko število žena od tam vozi na delo v razne obrate. To je naloga krajevnih skupnosti na vasi. Te ne bi smele zapostavljati problemov kmečkih žena, ki so prav tako pereči. Tudi na vasi bo treba iskati različne oblike enostavnega otroškega varstva, primerne kraju, materialni osnovi in potrebam v okolju.

Mnogo svojih težav, ki so hkrati seveda tudi problem celotne družbe, žene ne bodo mogle rešiti zgolj v okviru manjših skupnosti. Treba jih bo reševati perspektivno s stališča komun. To pomeni, da bodo žene morale načelnati svoje probleme kot

občan v širšem pomenu besede. Prav v organih občine pa je zdaj najmanj žena.

Če upoštevamo udeležbo žena v gospodarstvu, če dodamo k temu tudi vrednost dela, ki ga opravijo v gospodinjstvu — slednje je zelo pomembno za družbeni standard — in če hkrati pretehtamo probleme, ki zaposleno ženo tarejo, bomo ugotovili, da razvoj sam zahteva širše ocenjevanje in reševanje. Nova ustava bo dala občanom še večjo možnost sodelovati in sodelovati v življenju komune. Zato mislim, da bodo morale družbene organizacije v komunah resno razmišljati o tem, kako zagotoviti, da

bo dovolj žena proizvajalk voljenih v organe komune. Le tako bomo ženi omogočili, da bo s svojimi izkušnjami v konkretnem delu doprinesla še več kot doslej in hkrati uspešneje reševala svoje probleme. Velja pa poudariti tudi to, da so bile doslej žene pri volitvah nemalokrat prikrajšane po svoji krivdi, ker so se podcenjevale in odklanjale kandidature!

Na koncu bi v imenu okrajnega odbora SZDL zaželel vsem delovnim ženam, da bi v vedrem razpoloženju preživele 8. marec kot praznik vseh nas, in jim hkrati želim, da bi vse njihove probleme z njihovo aktivnejšo udeležbo v bodoče še uspešneje reševali!

Mirna peč vabi!

Krajevna organizacija ZB iz NOV v Mirni peči prireja za 20. obletnico odhoda prve skupine borcev v partizansko vojsko 17. marca ob 18. uri v Mirni peči svečano proslavo. Po žalni svečanosti na grobovih padlih bomo v slavnostni prireditvi združeni s kulturnim programom, obudili spomin na prve dni vstaje na našem področju.

Vabimo vse prebivalce, še posebej pa prvoborce in aktiviste iz mirnopškega področja, vse preživele iz skupine, ki je 17. marca 1942 odšla v partizane, ter vse, ki jih je v letih revolucije pot kadarkoli zanesla na naše področje.

Krajevna organizacija ZB in NOV, Mirna peč

Osnovni problem dejanske enakopravnosti ženske v naši družbi je vprašanje zaposlovanja ženske. Od tega pa je odvisno tudi vse drugo. Seveda je treba ustvariti take pogoje v položaju družine in družinskega gospodinjstva, da se bo žena in žena-mati lahko zaposlila ne le brez škode za družino, temveč celo v večjo korist svoje družine! Zato moramo krečiti široko mrežo ustanov in služb, ki bodo zaposleni ženi omogočile brezskrbno delo v tovarni, delavnici, ustanovi, zadrugi in drugod, ne da bi pri tem morala spet nositi staro skrb in težavno delo gospodinjstva. Potrebujemo več ustanov za otroke, sodobne objekte za družbeno prehrano, moderne službe za različne usluge in podobno. — Potem tudi ne bo več otožnih pogledov izza oken: »KDAJ PRIDE MAMICA DOMOV?...«

Foto: Franc Perdan

...Stvarna enakopravnost ženske se začne takrat, ko zavzame ona enakopravno mesto v procesu družbenega dela. Da bi to dosegli, moramo napraviti še drugi korak, to se pravi, da je treba tako organizirati družbo, da sta lahko tako žena kot mož zaposlena, ne da bi bila zato manj povezana z družino. Z drugimi besedami: treba je ohraniti stabilnost družine s preseganjem starega tipa družinskega gospodinjstva. Pri nas smo glede tega precej zadaj. Prepočasni se razvijajo ustanove za sprejem otrok, družbena prehrana, stanovanjske skupnosti itd. Mislim, da je tudi tu poglavitni vzrok — razen drugih objektivnih težav in motenj — da zaposlitev ženske pri nas zaostaja za možnostmi, ki jih daje pospešeni razvoj proizvodnih sil v naši državi...«

EDVARD KARDELJ — v odgovoru na anketo tednika »Svijet« v Sarajevu, jeseni 1961

Vzpostavimo še tesnejše vezi z izseljenci!

V prostorih Kluba poslancev v Ljubljani je bil 3. marca 8. redni letni občinski zbor Slovenske izseljeniške matice. Udeležili so se ga razen dosedanjega glavnega odbora s predsednikom Ivanom Regentom tudi številni vidni predstavniki javnega in kulturnega življenja: podpredsednik glavnega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije Franc Kilmovec - Žiga, rektor ljubljanske univerze dr. Maks Snuderl, predstavniki hrvaške in srbske izseljeniške matice, dalje književnik Tone Seliskar, France Bevk, Anton Ingolič in Ivan Potrč ter številni drugi gostje.

Uvodnim besedam predsednika Ivana Regenta in izčrpnemu poročilu tajnika Alberta Svaglja, v katerem je bilo prikazano plodno delo matice od januarja 1960, je sledila zelo živahna razprava, v kateri je sodelovalo veliko število udeležencev. Vsi so naglašali potrebo po še

boljših stikih z našimi izseljenci v vseh državah in njihovimi organizacijami ter društvi. To velja za predvojne izseljence in njihove otroke, kot tudi za tiste, ki so šli v svet po vojni. Vsem je potrebno omogočiti, da bodo z življenjem, delom, uspehi in težavami stare domovine čimbolj seznanjeni, da bodo lahko obiskovali svojo rojstno domovino ali domovino svojih staršev. Potrebno jim je olajšati urejanje svojih osebnih zadev, bodisi da se hočejo vrniti ali pa ostati v tujini.

Med razpravo so nakažali več oblik poglobljenega dela z izseljenci, kot so osebni obiski, obiski kulturnih skupin in književnikov, tiskanje ustreznih publikacij za izseljence tudi v tujih jezikih, pošiljanje primernih filmov in podobno. Upoštevanja je vreden predlog, da bi s spodbudnim sistemom omogočili izseljencem vlaganje svojih prihrankov v naših denarnih zavodih, kot imajo to urejeno v nekaterih drugih državah.

Razširjenije in poglobljene vezi z izseljenci nalaga izseljeniški matični in njenim podružnicam še večje naloge. To pa so hkrati tudi naloge Socialistične zveze in ostalih organizacij ter

društev pri nas, to je naloga prav vseh. V večji meri kot doslej se bodo morale temu delu posvetiti razen okrajnih zlasti občinske organizacije SZDL. V dveh letih je našo državo obiskalo več kot 4.500 rojakov iz raznih dežel, predvsem iz ZDA in nekaterih zahodnih držav. Vsem, ki prihajajo, je potrebno posvetiti vso pozornost in jim omogočiti, da se seznanijo s tem, kar jih zanima. Priporočili so razen tega tudi tesnejše sodelovanje med republikami izseljenškimi matičami.

Po zaključku obširne in vsebinsko bogate razprave so izvolili nov glavni odbor. Za predsednika je bil ponovno z aplavzom izvoljen Ivan Regent. V odboru so razen dosedanjih članov še številni politični, javni in kulturni delavci. Ob zaključku so soglasno izrekli priznanje uslužbenecem Slovenske izseljeniške matice za njihovo dosedanje poštrevno delo.

● V organizacijah SZDL je zdaj 2 milijona 700 tisoč žena. Več kot 170.000 članov Zveze komunistov tvorijo žene, 91 odstotkov polnoletnih žena pa ima volilno pravico.

● V Sloveniji je od skupnega števila zaposlenih kar 38 odstotkov žena, vendar precejšen del brez kvalifikacij.

VREME

OD 9. DO 18. MARCA

Vseskozi nestalno s pogojnimi padavinami (sneg do nižin) in razmeroma hladno.

Dr. V. M.

Dober papir iz novih surovin

Papirna industrija v Sloveniji ni mlada, saj je minilo že več kot sto let, odkar so šli v večski papirnici v predelavo prvi kubiki lesa. To je bil začetek domače izdelave papirja. Precej časa so slovenske papirnice vztrajno zalagale vsa tista jugoslovanska tržišča, ki jim ni zadoščal uvoženi papir.

Vendar je bilo to premalo. Treba je bilo misliti na izboljšavo kakovosti različnih vrst papirja in tudi na laboratorijske raziskave tistih surovin, ki za papirno industrijo niso kdo ve kaj pomenile. 1951 pa, ko je bil ustanovljen Inštitut za celulozo in papir v Vevčah, se je stvar povsem predrugačila. Začele so se kemijske raziskave surovin in drugih vrst lesa, pri čemer so zaposlili veliko število strokovnjakov. Predvsem so raziskali tehnološki postopek za topolovino, bukovino, rižovo slamo in druge enoletne rastline, ki dajo z dolocenimi primesmi zelo kvaliteten papir. V Vevčah so se učili

Zaloga drobnih vrst premoga so vedno večje

Jugoslovanski premogovniki so v letošnjem januarju proizvedli 1.996.783 ton premoga, od tega le 5 odstotkov črnega in 39 odstotkov rjavega, medtem ko je bilo nad polovico lignita. Dosežena proizvodnja je za 800 ton nižja od one v januarju 1961 ter je za 7,7 odstotka nižja od tega, kar predvideva družbeni plan.

To je posledica stanja na tržišču in dejstva, da premogovniki prilagajajo proizvodnjo povpraševanju. Značilno je, da zlasti veliki premogovniki ne prilagajajo proizvodnje možnostim prodaje debelih vrst premoga, ampak možnostim prodaje oziroma vskladiščenja drobnih vrst. Kolikor bodo rudniki nadaljevali s to prakso, bo nastopila na tržišču pomanjkanje debelih vrst premoga, kar bodo najbolj neprijetno občutile železnice.

Zaloga premoga pri premogovnikih samih so znašale ob koncu januarja 1962 456.000 ton, kar je za 232.000 ton več od zaloge ob koncu januarja 1961.

-pt-

domala vsi strokovnjaki za proizvodnjo papirja in celuloze v Jugoslaviji, danes pa Jugoslavijo štejemo že med tiste države, ki predelajo v lesni ali kemijsko papirni industriji vedno več lesa.

Lani je Jugoslavija porabila za proizvodnjo papirja in celuloze okrog 800 tisoč kubikov lesa (brez bukovine, ki so jo šele uvajali v papirno industrijo), sama Slovenija pa 408 tisoč kubikov. To pomeni, da se še vedno nad polovico papirja izdelava v naši republiki. Slovenija je v tem primeru porabila okrog 300.000 kubikov lesa iz svojih gozdov, medtem ko je ostale količine dobila iz drugih republik. Predelava je tudi 60.000 kubikov topolovine in iglavcev in okrog 40.000 kubikov odpadkov.

V tovarni celuloze in papirja v Vidmu-Krškem so osvojili postopek kuhanja nukovine in so že lani predelali 13.000 kubikov surovine te vrste. Z razširitvijo obratov in izpopolnitvijo proizvodnega postopka pa bodo že letos predelali 60.000 kubikov bukovine. Tovarna je prevzela sodoben postopek, ki daje tako kvaliteten papir, da ga lahko primerjamo z vsemi drugimi domačimi in tujskimi vrstami papirja.

JUGOTANIN: lani slabše kot v prejšnjih letih

Delavski svet »Jugotani-na« je na seji 27. februarja obravnaval zaključni račun podjetja za leto 1961. Pri tem je ugotovil, da je bil kljub povečanim naporom dosežen slabši poslovni uspeh kot v preteklih letih. Četrti dohodek se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšal za 19 odstotkov, čisti dohodek pa za 21 odstotkov. Organi delavskega samoupravljanja so mesečno sproti obravnavali problematiko poslovanja, zato je bila razprava

Sovjetska zveza je privolila v sestanek zunanjih ministrov ZSSR, ZDA in Velike Britanije in 15 drugih držav v Zenevi 14. marca letos, ki naj bi začela obravnavati prepoved atomskih poskusov in razorožitev. To privolitev imajo za določeno sovjetsko koncesijo, ker je znano, da je Hruščev prvotno predlagal sestanek na vrhu. Francija pa je med tem sporočila, da ne bo poslala svojega zastopnika na ženevsko konferenco.

V zadnjih dneh pred konferenco je čutili mrzlične priprave. Vsekakor pa je najpomembnejša izjava predsednika ZDA Kennedyja, da bodo ZDA nadaljevale atomske poskuse v ozračju na Božičnih otokih na Pacifiku, če se v Zenevi ne bodo sporazumeli o prepovedi atomskih poskusov. Kennedy je svojo izjavo utemeljil z razlogom, da je serija sovjetskih atomskih poskusov v ozračju lani jeseni ustvarila nov vojaški položaj. Ta položaj naj bi terjal še večje nadzorstvo in mednarodno inšpekcijo. Z druge strani pa je Zahod pripravljen zmanjšati mednarodno inšpekcijo in skrajšati število podzemskih eksplozij. Kakor zveni to protislovno, drži, da je v Washingtonu čutili obe tendenci. Prvotno so napovedovali, da bodo ZDA takoj obnovile poskuse v ozračju — še pred ženevsko konferenco — da bi prehiteli vsak ugovor. Kennedyjeva izjava kaže, da so vsaj toliko popustile.

Tudi britanski premier Macmillan je v svoji najnovejši izjavi v spodbudnem domu britanskega parlamenta izrazil dilemo, pred katero stoji Zahod. Dejal je sicer, da ima Kennedy prav, ko obnavlja poskuse v ozračju zaradi »vojaškega ravnotežja«, a je

priznal, da je Zahod pred težavno politično izbiro.

Skratka, ne Zahod ne Vzhod popolnoma ne zapirata vrat. Že dejstvo, da bodo med drugimi prišli v Zenevo trije zunanji ministri veseli, to dokazuje. Tudi sovjetska privolitev, da bo konferenca na ravni zunanjih ministrov, to potrjuje. Poleg tega je Macmillan še jasneje kot Kennedy

sedijo visoko zavedni in popolnoma enakljude,« je zavrnil Hruščev take kritike.

Ko je govoril o rezultatih v kmetijstvu, je navedel podatke, ki pričajo o precejšnjem napredku, a je hkrati opozoril, da ta napredek ni zadovoljiv. Ni dovolj povečati kmetijsko proizvodnjo za nekaj procentov, ampak jo je treba podvojiti in po-

Novo obdobje pogajanj

namignil, da bi tudi sam utegnil odpotovati v Zenevo in se tam sestati s Hruščevom in Kennedyjem.

Zgodovina prizadevanj za prepoved atomskih poskusov je dolga. Vedno znova so se ta prizadevanja izjalovila v vrtincu začaranega kroga in tako imenovanih argumentov o »vojaškem ravnotežju«. Čedalje bolj pa sili v ospredje prepričanje, da se bo ta začarani krog nadaljeval v nedogled, če ga ne bo nekdo prekinil.

V Kremlju se je začel plenum CK KP ZSSR, ki ima na dnevnem redu samo eno vprašanje: naloge Partije pri izboljšanju vodstva v sovjetskem gospodarstvu. V ospredju je kmetijstvo.

Skoraj ves prvi dan je prvi sekretar CK KP ZSSR Nikita Hruščev bral 150 strani dolg referat. Njegove glavne misli so:

Kritiziral je tiste, ki kritizirajo zamisel komunizma kot mize, ki se šibi pod jedjo. »Komunizma si ne smemo zamišljati kot mizo, na kateri stojijo prazni krožniki in za katero

trojiti. »Če te naloge ne bomo rešili,« je dejal, »bomo spravili državo v velike težave.«

Zadnji del referata je Hruščev posvetil ustanavljanju novih organov, ki bodo vodili kmetijstvo.

Znano je, da je Nikita Hruščev v zadnjih tednih dosti počel po Sovjetski zvezi in obiskoval kolhoze in sovhoze in se pogovarjal s številnimi funkcionarji in delavci. To njegovo skrb za kmetijstvo spravljajo v zvezo s pomanjkljivostmi in neproduktivnostjo sovjetskega kmetijstva. Sedanji plenum v Kremlju naj bi nakazal nove smernice sovjetskemu kmetijstvu in osvetlil tiste probleme, ki so v sovjetskem gospodarstvu najbolj pereči.

Kljub temu ni izključeno, da bodo razpravljali tudi o političnih problemih. Ideološka nesoglasja med Moskvo in Pekingom, prekinitev diplomatskih odnosov s Tirano, odnosi z Zahodom in tako dalje — vse to tudi terja nujno analizo. Verjetno pa bodo te probleme obravnavali tajno.

Čisti dohodek je delavski svet razdelil na osebne dohodke in sklade v skladu s pravilnikom o delitvi čistega dohodka, to je 80 odst. na osebne dohodke in 20 odst. na sklade.

Na koncu je delavski svet sprejel priporočilo za poslovanje v letu 1962.

SS.

● Okrog 40.000 žena je članic raznih delavskih svetov in upravnih odborov, nad 900.000 pa jih je zaposlenih v proizvodnih obratih. Predvidevajo, da se bo do 1965 število zaposlenih povečalo za 260 tisoč.

KAJ PA GOZDOVI?

V gozdarstvu so letos pred nami zahtevne naloge, predvsem pa bomo morali pravilno urejati in usmerjati blagovni promet z lesom. Odločno bo treba rešiti vprašanje žag venecijank in posekov za maloprodajo, ker bomo le tako zagotovili dovolj surovin naši predelovalni industriji in obrti. To je še posebno pereče, ker so naši gozdovi poglavitna surovinska osnova za oboje, lesni izdelki pa so hkrati pomembna postavka v našem izvozu. Da

bi to dosegli, bo treba pri gospodarjenju z gozdovi in pri vodenju družbene proizvodnje v vseh gozdovih na našem področju določiti večjo vlogo gozdarskim organizacijam in kmetijskim združenjem.

● Cimboj se bliža dan, ko bodo uradno sporočili sporazum o premirju v Alžiriji, tembolj se stopnjuje teror francoskih skrajnežev po alžirskih mestih. Petega marca je na primer eksplodiralo v mestu Alžiru v poldrugi uri sto petdeset bomb. Pasivno zadržanje francoske vojske in policije samo podpira to pobesnelo teroristično dejavnost.

● V Burmi je armada pod vodstvom generala Ne Vina izvedla državni udar in razpuščila vlado. Premier U Nu in ministri vlade so v hišnem priporu. Armada je prevzela oblast »zaradi čedalje slabšega položaja v državi«. Po zatrtjevanjih Ne Vina se izvenblokovska opredelitev Burme ne bo spremenila.

● Indonezija se vedno čaka na nizozemski odgovor na ponovni predlog predsednika Sukarna, da bi začeli pogajanja za prenos oblasti v Zahodnem trijanu na Indonezijo.

● Po nedavnih razgovorih v Moskvi med delegacijama ZSSR in DR Nemčije pišejo nekateri časopisi, da so ti razgovori »utrdili Ulbrichtov položaj«. Sovjetska vlada je menda obljubila DR Nemčiji, da ji bo povečala pomoč. Znano je, da se vzhodnonemško gospodarstvo zdaj bori s precejšnjimi težavami.

● Brazilski predstavniki dom je pred kratkim doživel svojo najburnejšo sejo, ko je populistični poslanec Cavalcanti med peturnim govorom obtožil številne poslance, da v brazilskem kongresu zastopajo tuje in domače gospodarske skupine, in tuja podjetja v Braziliji, da si prizadevajo dobiti nadzorstvo nad brazilskim tiskom.

● V Kamerunu je strmoglavilo letalo britanske letalske družbe »Caledonia Airways«, v katerem je bilo 108 potnikov in članov posadke. Niti eden ni preživel nesreče.

● Predstavniki za tisk v OZN je izjavil, da urad vršilca dolžnosti generalnega sekretarja U Tanta »nima nobenih informacij o operacijah sil OZN v Katingi«, kakor je izjavil Combe.

● Vojaško sodišče v Barceloni je obsodilo štiri študente medicine, ker so sodelovali v demonstracijah proti generalu Francu.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Na seji sekretariata izvršnega odbora Glavne odbora SZDL Slovenije so razpravljali o pripravah na volitve v delavske svete. Menili so, da bi bilo koristno, če bi se v občinah sestali razširjeni skupni plenumi, na katerih bi usmerili vso pozornost v višjo proizvodnjo in v povečan izvoz. Brez tega ni mogoče uresničiti predvidenega povečanja osebne, družbene in investicijske potrošnje. Podatki za januar in februar kažejo, da proizvodnja ne narašča v skladu s planskimi predvidevanji, medtem ko je potrošnja v stalnem povečevanju. Mnogi kolektivi se izgovarjajo predvsem na zunanje činitele, češ da so instrumenti slabi ali da ne morejo prodati svojega blaga, namesto da bi se obrnili k sebi in iskali rešitve predvsem doma. Treba se je zavedati, da delavsko samoupravljanje in delitev dohodka po delu nista sama sebi namen. Njuno uveljavljanje je odvisno predvsem od večjih materialnih rezultatov, ki jih omogočata. Napak je videti rešitve za vse težave le v spremembi instrumentov. Čeprav je res, da so v sistemu še razne manjše deformacije, je pa vendarle tudi res, da so rešitve najučinkovitejše v kolektivu in komuni, ki ju novi sistem že danes, še bolj pa v prihodnosti, spodbuja k višji proizvodnji in k povečanemu izvozu. Bolj kot se bodo kolektivi z nižjimi proizvodnimi stroški moderne in velike proizvodnje vključevali v mednarodno delitev dela, hitreje bodo kos tudi pogojem notranjega trga.

Sekretariat je menil, da bi se morali o vsem tem temeljito in odkrito pogovoriti na skupnih plenarnih v komunah, pregledati, kakšno je stanje glede proizvodnje in izvoza, pogovoriti se, kaj bi bilo treba storiti za izpolnjevanje planskih predvidevanj itd. Za volitve v delavske svete je treba ustvariti vzdušje, v katerem bi se novi organi delavskega samoupravljanja jasno zavedali težnja svojega dela in svojih najvažnejših nalog. Pri tem ne gre prezreti dejstva, da bodo kolektivi v tem času sprejemali zaključne račune, kar ne sme biti zgolj formalnost, ampak resnični pregled lanskoletnih rezultatov in težav, da bi bili letos lahko uspešnejši v prizadevanjih za višjo proizvodnjo in večji izvoz.

● Izvršni odbor SZDL Slovenije je na svoji zadnji seji ugotovil, da razvoj na področju kulture zaostaja za družbenim razvojem na drugih področjih. Prav zaradi tega je treba krepiti samoupravljanje in družbeno upravljanje v kulturnih institucijah, odstraniti vse pojave birokratskih odnosov do kulturnih ustanov ter smelo razvijati nove odnose med kulturnimi ustanovami in publiko. Glede visokošolskega študija je izvršni odbor poudaril, da so problemi v zvezi s študijem I. stopnje odsev začetnih težav, nedoslednega uveljavljanja reforme in predvsem preslabega poznavanja lastnih potreb gospodarsko upravnih in drugih organov po strokovnih kadrih in možnostih za njihovo vključevanje.

PRED VOLITVAMI V DELAVSKE SVETE

● Na seji Sveta za zdravstvo LR Slovenije so poudarili, da sodi pomanjkanje bolnišnic med najbolj pereča vprašanja v zdravstvu. Pomanjkanje bolniških postelj je tolikšno, da morajo bolnišnice odklanjati številne bolnike, ki bi jih bilo potrebno sprejeti. Nujna je mobilizacija najrazličnejših virov sredstev, da bi vsaj delno pospešili izgradnjo novih kapacitet.

● Te dni je bilo tudi posvetovanje pri Svetu za socialno varstvo LRS. Med drugim so menili, da bi moralo biti torišče za zaščito starih ljudi v stanovanjski skupnosti. Gre za organizacijo mreže servisov za najrazličnejšo takojšnjo pomoč starim osebam na domovih, medtem ko je za relativno zdrave stare ljudi treba poskrbeti tudi za klubske in druge prostore za zbiranje, za primerno zaposlitev, ki jo zmorejo in jim je vrh tega tudi v razvedrilo.

● Na rednem običnem zboru Zveze komunalnih bank v Ljubljani so sodili, da komunalne banke niso mogle pomembnejše pomagati gospodarstvu pri zadovoljevanju potreb obratnih

sredstev, dokler je bila njihova kreditna funkcija omejena na tehnično distribucijo centralnih kreditnih sredstev. Tudi zdaj še vlada določena negotovost. Gre predvsem za ureditev odnosov z novo republiško gospodarsko banko, ki naj zagotovi smotrno prelivanje in razdeljevanje kreditnih sredstev.

● V Ljubljani je bil v soboto osmi občni zbor Izseljenske matice Slovenije. Uvodno besedo je imel predsednik Ivan Regent. Med drugim je dejal, da je v tujini preko 400.000 rojakov, kar je skoraj četrtnina Slovencev, ki žive v Jugoslaviji. Zaradi tega je treba stike z našimi rojaki še okrepiti. Izseljenci predstavljajo močno politično silo, ki lahko mnogo pripomore k ugledu naše domovine v tujini. Truditi se moramo, da bodo prav vsi rojaki spoznali dejanske razmere pri nas, se vključevali v napredne organizacije v deželah, kjer živijo in podprli politiko naše države.

● Na posvetovanju pri Republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije so naglasili, da vlada v gospodarskih organizacijah dokajšnja zmeda pri sprejemanju in odpovedih delovnih razmerij, nadalje ni razčiščeno, kam naj se delavec pri- toži, da bo čimprej dobil pravno pomoč, kdo naj izreka disciplinske kazni itd. Urejanje vseh teh problemov mora biti zajeto v notranji zakonodaji podjetij, zato je treba posvetiti več skrbi izdelavi pravil in pravilnikov. Dolžnost sindikatov je, da ustanovijo za posamezna območja službe pravne pomoči.

● V premogovniku v Banovičih je bila huda nesreča, v kateri se je smrtno ponesrečilo 53 rudarjev. Do nesreče je prišlo zaradi eksplozije metana. Od vsehposvod so takoj prispele vesti o pomoči, ki so jo delovni ljudje po vsej Jugoslaviji pripravljali nuditi svojem ponesrečenim rudarjem.

● V petek je bila v Ljubljani na obisku Trgovinski zbornici za LRS delegacija predstavnikov Trgovinske zbornice in velesejmske uprave iz Trsta. Govorili so o medsebojnem sodelovanju, še posebej pa o sodelovanju na sejmih Alpe — Adria v Ljubljani in na tržaškem velesejmu.

ŽENE, STROJI, DOM, DRUŽINA...

NOVOTEKS. Stroji tko dan za dnem votke, prede na se vrte, novi in novi metri najboljših volnenih tkanin zapuščajo tovarno. Tovarno, v kateri

● je med 37 člani delavskega sveta 11 žena,

● so med 9 člani upravnega odbora 4 žene,

● je med 79 člani svetov ekonomskih enot 40 žena,

● sta med 13 člani upravnega odbora sindikalne podružnice 2 ženi,

● je med 29 člani sindikalnih pododborov 11 žena,

● je med 36 komunisti osnovne organizacije ZK 9 žena,

● je v 500-članskem kolektivu novomeškega obrata 322 žena.

V dolgih, ravnih vrstah stoje stroji, ob njih pa žene — delavke — proizvajalke. Pridne roke nenehno sledijo strojem, razpletajo niti, ki so se zaplele, in pritiskajo vzvode. Čuječi pogledi iščejo napake, popravljajo, merijo in štejejo. Žene pri strojih.

»Koliko več bi se dajale žene družbi, ko bi bile rešene težkih vsakdanjih skrbi z gospodinjstvom!« pravi Slavka Bogovič

Sodelovale so pri uveljavljanju delavskega samoupravljanja. Na mnogih sejah in zasedanjih so kot enakopravne članice kolektiva Novoteks razpravljale, razmišljale, sklepale in odločale. Lani je v kolektivu na novo zaživelo 5 svetov ekonomskih enot. Sprejeli so nov pravilnik o delitvi čistega dohodka in pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Plan proizvodnje so presegli za blizu 6 odst., dohodek podjetja je bil za skoraj 63 odst. višji od planiranega.

V podjetju imajo obrat družbene prehrane. V njem lahko dobi vsakdo ceneno kosilo in večerjo. Približno 300 delavcev jemlje vsak dopoldan enolončnico. Obratna ambulanta je brez zamudnega čakanja opravila lani 2952 zdravstvenih storitev. V njej je bilo pregledanih 654 članov kolektiva in 89 svojcev. Pred nedavnim so skupno z ZTP in SGP Pionir odprli tudi obratno zobno ambulanto. Članom kolektiva je v času dopusta na razpolago počitniški dom v Novem gradu v Istri. Kolektivu je na voljo televizor, ki je v obratu družbene prehrane. Letos so namenili 117 milijonov dinarjev za gradnjo stanovanj. V novi »šedovici« hali bodo letos uredili garderobe za delavce, kopalnice in žensko higiensko sobo.

V vsem, kar smo našli, je razbrati veliko skrb za življenjske potrebe delavcev. Za tisti del »standar-

To ni kritika in ne komentar. Preprosto zato ne, ker je zelo na hitro nastalo pod peresom. To je zapis. Zapis, ki vsebuje zgolj podatke. Skoroda brez komentarja je. Zapis o ženah v velikem kolektivu. Zapis o ženah, ki delajo za stroji in hkrati mislijo na svoje otroke. Mislijo na kup gospodinjstvih opravkov, ki jih čakajo doma. Zapis o ženah, od katerih zahtevata proizvodnja in življenje mnogo več kot od mož.

To ni kritika, to je zapis, ki vsebuje nekaj opazanj in besed. Besed žena. Nič jim ne obljublamo za njihov praznik. Z dosedanjim delom so že dokazale, da same zmorejo veliko. Zaupamo jim. Prepričani smo, da bodo znale storiti še več. Da bodo znale jutri in pojutrišnjem še uspešneje reševati svoje težave. Prav to, kako so začele, pa je poročilo, da bodo uspele!

da», ki ni vsebovan zgolj v visoki »plačici«, kot preračilo mislimo, ampak v ustvarjanju ugodnejših življenjskih pogojev. Kolektiv Novoteks je prav ta standard skrbno gradil in vložil vanj veliko denarja. Tudi v tem se zrcalijo napore žena proizvajalk, ki dan za dnem v Novoteksovih dvoranah vodijo stroje.

TOREJ JE VSE DOBRO IN V REDU ZANJE?

Preden odgovorimo na vprašanje, še skromen podatek:

● izmed 322 žena je 272 poročenih, večji del so med njimi matere;

● 45 žena je več kot 5 kilometrov oddaljenih od tovarne, med njimi je 25 poročenih;

● 13 žena se vozi na delo z vlakom,

● 140 žena pa se vozi na delo s kolesom.

Tu se nam nehoti vriva novo vprašanje: koliko pomenijo vse izboljšave, ki smo jih našli malo prej, tem ženam? Ženam, ki se vozijo, kot smo vajeni reči. Ženam materam, ki so izpolnile največjo in najsvetejšo dolžnost in dale družini in družbi otroke.

Spet smo v proizvodnem obratu, v Novoteksovi tkalnici. Oglušujoči ropot strojev nas sili, da se pogovarjamo kriče. Vprašujemo:

TOVARIŠICE, KAJ VAS NAJBOLJ TEŽI?

● Ani PUNGARTNIK, delavka na snovalnem stroju. Članica sveta ekonom-

»Tudi na samska stanovanja ne smemo pozabiti!« je v imenu tovarniške mladine pripomnila Mimica Crnić

ske enote. Poročena je. Njen sinko je star 6 let:

— Najteže se je voziti z vlakom na delo. Zjutraj ob 6. uri grem od doma, popoldne ob 5. uri se vrnem. Moj sinko je medtem brez mene. Pri sosedovih je. Na vasi ni otroškega vrtca...

Zaslужek ni slab. V svetu ekonomske enote sodelujem, kolikor največ morem. Delavka sem, zato mi ni vseeno, kako gre v tovarni, v obratu in v ekonomski enoti, kjer delam. Samoupravljanje ni majhna stvar. Studirati je treba, preudarjati in misliti za naprej. Tudi pri mojem stroju je kvaliteta dela poglavitna. Seje sveta eko-

»Kako težko me čaka sinko — in jaz njega!« pravi Ani Pungartnik

nomske enote so popoldne, po delovnem času. Pripravljam se nanje in sodelujem. Vse to pa gre na škodo družine. Ko se vrnem domov, me čakajo še vsa gospodinjstvska opravila. Najteže pa me čaka moj sinko. On mene in jaz njega!

● Tončka BLAZIČ, vdevalka osnov v tkalnici:

— Stanovanja nimam. Stanujem skupaj z delavko iz naše tovarne. Mož dela na Jesenicah. Otroka imam. V otroškem vrtcu ni prostora. Zjutraj ob 5. uri, ko vstanem, ga moram zbuditi, nahraniti in odpeljati v varstvo k sosedovim. Z enolončnico dopoldne in s kosilom, ki ga vzamem v obratni menzi, ko se vrnem z dela, mi je zelo ustrezno. Letos bom dobila stanovanje. Težko ga čakam. Vse, kar je treba postoriti doma, me počaka: pospravljanje, krpanje, žeha, kuha. Najteže me

čaka otrok. Otroški vrtec je za nas matere, ki delamo v tovarni, najbolj potreben. Cesa vse bi nas rešil!

● Angela ZUPAN; v upravnem odboru sindikalne podružnice odgovarja za socialno skrbstvo:

— Sindikalna podružnica pravkar pripravlja v kolektivu anketo, ki nam bo postregla s točnimi podatki, koliko otrok naših delavk je medtem, ko njihove mamice delajo, brez pravega varstva. Ko bomo razpolagale s točnimi podatki, se bomo lahko bolj kot doslej lotile težav.

Dva otroška vrtca sta za Novo mesto mnogo premalo. Delavke matere so zato prisiljene same reševati težavno vprašanje: kam z otrokom, medtem ko delam? V Novem mestu je cela vrsta »ilegalnih« otroških vrtcev. Stare mamice v njih skrbijo za 6, morda tudi 7 in več neboljglenčkov, ki jih matere pripeljejo v varstvo, preden gredo v službo. Toda to ni

manj »vagonarjev« in takih, ki se vozijo s kolesi.

● Slavka BOGOVIČ, sekretarka osnovne organizacije:

— Mislim, da je kar prav, če za letošnji 8. marec spregovorimo malo obširneje o naših problemih. O problemih, ki jih tudi jaz sama vsak dan močno čutim. Stevilke povedo, da so žene proizvajalke v naši tovarni v veliki večini. Povedo nam tudi to, da so dovolj številno zastopane v vseh organih samoupravljanja in v vseh družbenih organizacijah v našem kolektivu. Do tod je vse gladko. Kljub temu pa je nemalo težav v družbenem udejstvovanju žena v teh organih. Ne da se reči, da niso aktivne, lahko pa bi naredile mnogo več, ko... Da, ko se ne bi vozile v službo. Ko ne bi bile v skrbeh za otroke, ko... Mnogo več bi lahko naredile. Ko jim misel ne bi med delom uhajala domov in se mudila okoli drobnih, pa vendar težkih vprašanj:

Angela Zupan: »Dva otroška vrtca v Novem mestu sta premalo! Ta problem moramo rešiti!«

Gotovo so vam druge povedale, kaj vse smo v našem obratu že naredili v skrbi za delavca in ženo proizvajalko. Se vedno pa marsikaj ni urejeno. Naše

...IN VARSTVO OTROK

rešitev perečega problema, to je zgolj krpanje. Prav tako ni rešitev primer, ko morajo mamice prepustiti svoje malčke v varstvo staršem ali sorodnikom na podeželju in se enkrat na teden odpeljejo tja, da se naužijejo materinske srčice. Nekatere matere si pomagajo tudi tako, da vza- mejo na stanovanje neporočeno delavko iz druge izmene. Ta jim popazi na otroka. Tak način varstva pa nam povzroča obilo preglavic v proizvodnji. Zaradi bolezni, porodniških dopustov in podobnega moramo neredko premeščati ljudi iz enega delovnega mesta na drugo.

Z obratom družbene prehrane smo v mnogočem ustregli zaposlenim materam. Bolnim ženam, ki imajo otroke, pa nismo mogli doslej pomagati drugače kot tako, da jim je sindikalna podružnica nudila denarno pomoč. Težko si je predstavljati bolno delavko s tremi ali štirim otroki, ki se ji mož vozi v službo v Ljubljano!

● Mimica CRNIČ, predsednica mladinske organizacije:

— Za dekleta, kolikor nas je v tovarni, je najtežji problem odpravil obrat družbene prehrane. V njem nam je na voljo ceneno kosilo in večerja, mladenički pa dobe vsak dan enolončnico brezplačno. Nekaj deklet obiskuje »Šolo za življenje«, druge spet večerno politično šolo. Lani se je lepo razživel šport: strelska sekcija, odbojka, kegljanje in mali nogomet nam nudijo veliko zdravega razvedrila. Vsi, ki stanujemo v bližini tovarne, se ob večerih radi zbiramo ob televizorju. Delavsko samoupravljanje nam ni tuje: v vseh njegovih organih je v precejšnji meri zastopana mladina, dekleta pa so pri tem v večini. Za izlete imamo na razpolago brezplačen prevoz s tovarniškimi vozili. Tudi samska stanovanja — ta najbolj pogrešamo — se nam obetajo letos. Ko bo zgrajen stolpčič, bomo uredili nekaj starih stanovanj v samska. Potem bo

Kaj dela zdaj moj otrok, ki je ostal doma brez varstva? Kaj naj na hitro skuham družinici, ko se bom vrnila domov? Sinko je imel sinoči temperaturo; za danes sem naprosila sosedo, toda kdo ga bo negoval jutri? Kup umazane perila me čaka doma, danes bo seja DS, jutri bo zasedal svet ekonomske enote, pojutrišnjem moram na posvetovanje, le kdaj bom oprala? Prihodnji teden bom delala v popoldanski izmeni, le kako bo moja Nadica, ki hodi v šolo dopoldne, sama napisala domače naloge?

Koliko več bi lahko žene dale družbi, če bi bile rešene teh vprašanj, ki jih bodejo in težijo. Žena, proizvajalka in mati — to so tri težka bremena. Vsako izmed njih je dovolj težko, koliko težje je pa, če mora nekdo prenašati vsa tri hkrati! Veliko požrtvovalnosti in samoodpovedi je potrebno za to.

MILOŠ JAKOPEC

»Otroški vrtec je nam, zaposlenim materam, najbolj potreben!« izjavlja Tončka Blazič, vdevalka osnov v tkalnici

DOBRE DELAVKE IN UPRAVLJAVKE V »LISCI«

Pri sestavljanju »lamel« parketa v straškem obratu NOVOLESA

Ze sama stavba »Konfekcije Lisca« daje Sevnici lepo podobo. V tem podjetju je zaposlenih 167 žena, ki ustvarjajo letno blizu pol milijarde bruto dohodka. Zene se udeležujejo v delavskem svetu, upravnem odboru, sindikalni podružnici, mladinski organizaciji, organizaciji ZK in v osmih obračunskih enotah. Izkazale so se ne samo kot dobre proizvajalke, temveč tudi upravljavke. Sicer pa je najbolje, da prislunemo kar izjavam samih žena.

STEFKA VORINA, predsednica upravnega odbora podjetja:

— Zene v našem podjetju si prizadevajo doseči čimboljši gospodarski uspeh. Lahko trdim, da prizadevanje ni bilo zaman in da so uspehi veliki. Če bomo uspeli dobiti večja obratna sredstva, bomo letos povečali proizvodnjo za 20 do 25 odstotkov. Do konca leta bomo tako ustvarili približno 500 milijonov dinarjev bruto dohodka. Ko smo 1960

pričeli nov proizvodni objekt, smo vložili 47 milijonov dinarjev lastnih sredstev. Nabavljena je tudi bila vsa strojna oprema iz sredstev, ki smo jih ustvarile proizvajalke. Samo lani smo proizvedle preko milijon proizvodov, to je za 30 odstotkov več kot prejšnja leta. Razumljivo, da je povečanje proizvodnje terjalo od našega kolektiva večji napor. Tega napora pa nam ni žal. Ze letos smo lahko na novo priučili 40 žensk. Prav tako nameravamo zgraditi 6 družinskih in več samskih stanovanj. Zene našega kolektiva bodo priskočile na pomoč ženam v Krmelju, kjer bomo razširili naš obrat in tako zaposlili še 45 žena.

Tri proizvajalke pa smo vprašali, kako se počutijo na svojih delovnih mestih, kaj menijo o uspehih in problemih podjetja in kakšne so njihove želje.

Takole so odgovorile:

ANGELCA URBANČ, doma iz Skopje, stanuje v Sevnici:

— Sem priučena konfekcionarka, v podjetju pa sem zaposlena nekaj nad eno leto. Priznam, da je bil začetek težak. Prišla sem iz kmetijstva v industrijo, nisem bila večja stroju niti delu. Z dobro voljo pa se vse doseže. Sedaj sem enakovredna proizvajalka in celo presegam mesečne norme. Zanimajo me naši proizvodni uspehi in sem ponosna nanje. Vesela sem tudi, ker se je sistem plačevanja v našem podjetju letos spremenil. Lani so še obstajale skupine specializiranih in priučnih konfekcionark. Dogajalo se je, da za enako delo nismo prejemale enakega plačila. Letos smo cenike izenačili.

Sedaj ima vsaka možnost večjega zasluzka. Dobrodošli so nam topli obroki hrane. Rade delamo še posebno zato, ker podjetje same upravljamo in ker imamo pri tem lepe uspehe. Moja največja želja je, da bi nekoč dobila družinsko stanovanje, ker stanujem sedaj v podstrešni sobici.

BETKA SIMONČIČ, doma iz Radeč, stanuje v Sevnici:

— Se preden sem se zaposlila v podjetju, sem končala 3-mesečni šiviljski tečaj v Celju. Sivanje me je veselilo. Vsa srečna sem se februarja lani zaposlila v »Lisci«. Ceravno izhajam iz kmečke družine, sem se z lahkoto privadila novemu okolju. Sprva je šlo malo težje, že drugi mesec pa je bilo bolje. Zadovoljna sem z delovnim mestom in z mesečnimi prejemki. Ker pa stanujem v kuhinji pri štirčlanski družini, si vsaj sobice zares želim.

IVANKA MUNDJER, doma iz Brezice, stanuje v Sevnici:

— Skoraj od vsega začetka sem že v podjetju. Spominjam se prve delavnice, kjer nas je delalo še malo. Potem smo z lastnimi sredstvi raz-

širili poslovne prostore in omogočili ženam nove zaposlitve. Danes delamo vse v dobrih delovnih pogojih. Zelimo, da bi ostala na tem delovnem mestu.

DANICA DOLINSEK, predsednica mladinske organizacije:

— Naša organizacija bo skupno s sindikalno podružnico pripravila v podjetju proslavo za dan žena, ker želimo ta praznik lepo praznovati.

Drago Kastelic

Nova tovarna na Ravnah

Podjetje Kremen je pričelo pripravljati gradnjo tovarne penjenega betona in kremenčevih zidakov na Ravnah. Skrb za izgradnjo novega objekta do poizkusne proizvodnje (»inženiring«) je prevzel Investicijski biro Novo mesto. V ta namen (za stroške inženiringa) je odobrenih 20 milijonov dinarjev sredstev, od katerih bo v letošnjem letu zagotovljenih 40 odst., v letu 1963 pa 60 odst. Oprema za novo tovarno bo uvožena iz Poljske. Se letos bodo pričeli graditi na Gmajni nov priključek na avtomobilsko cesto, ki bo tovarno na Ravnah povezal s svetom. Za gradnjo priključka je odobrenih 6 milijonov din, zgradilo pa ga bo Cestno podjetje Novo mesto. Novi industrijski objekt bodo pričeli graditi predvidoma konec 1963.

Med proizvajalkami uporov

Obisk med šentjernejskimi ženami-delavkami

Sonce je neusmiljeno istaklo še zadnje krpe snega med šentjernejskimi hišami. V največji med njimi so stroji v neenakomernem ritmu naznanjali, da proizvodnja teče...

Da, proizvodnja uporov v Šentjerneju. Tovarna, ki je nastala tam, kjer so bili nekoč hlevi, nato traktorska postaja, pozneje skladišče in nato še majken obrat s sedmimi zaposlenimi.

Spodaj v oddelku za montažo velikih serij so v petih dolgih vrstah sedeče žene in dekleta. Izpod gibčnih prstov so prihajali drobni upori. Četrtnatni, polvatni, cmo- in dvovatni. Zaverovane v tanke žice, ki so se spajale v cinu, so mlade delavke nepremično strmele v svoj posel.

Stopila sem k eni izmed njih. Zanimalo me je, kako ji gre delo od rok, če je utrudljivo ali morda dolgočasno, saj osem ur neprestano vrtili med prsti eno in isto, zares ne more biti najbolj prijetna reč.

»O, saj gre, samo če ne nagaja,« mi je odgovorila. Zares ji je tisto dopoldne pri napravi za cinjenje nekaj nagajalo, pa zaradi tega ni bila nič manj prijazna. »Veste, saj bom delala le toliko časa, da bodo otroci prišli do svojega kruha. Od daleč sm. Pa še otrok ima paralizo.«

Skoraj vsaka izmed njih ima svoje skrbi. Ta manjše, druga večje. Najteže je ti-

stim, ki prihajajo od daleč. V tovarni imajo tudi okrepčevalnico, kjer lahko dokaj poceni malicajo. Mnoge izmed njih kosijo šele pozno popoldne, ko se vrnejo domov.

»Čaj ni drag, za salamo pa kar precej nanese. Bolj zadovoljne bi bile z enolončnico.«

Rade bi stanovanje, vrtec za svoje otroke, ki jih morajo zdaj puščati doma dostikrat brez nadzorstva.

»Najraje bi videle, da bi bilo več denarja. Pa tega ne smete napisati, sem se samo pošalila.«

NAČRTOV NE MANJKA
Kolektiv šteje 251 ljudi, od tega je približno 84 odst. žena in deklet, ki so v glavnem je polkvalificirane delavke. Njihov največji problem je strokovni kader, ker zanj nimajo dovolj stanovanj. Letos nameravajo uvesti tehnološko grupo in bodo v ta namen pridobili še tri tehnike.

V letošnjem letu bodo posamezne delovne postopke avtomatizirali. Ker bo sodobnejši način proizvodnje terjal manj delavcev, bodo lahko nekaj ljudi premestili tja, kjer jim je doslej delavcev primankovalo. Velika prednost takšne rešitve je tudi v tem, ker se bodo na novih delovnih mestih delavci, ki so v proizvodnji že delali, lažje živeli.

Obrat za proizvodnjo uporov namerava skupaj z Industrijo motornih vozil iz

Novega mesta ustanoviti menzo za svoje delavce iz IMV, ki se vozijo iz Šentjerneja in okolice. S skupnimi sredstvi bi lahko adaptirali hišo in v njej uredili lokal za prehrano delavcev iz obeh podjetij. Razen tega imajo v načrtu tudi ustanovitev vrta s prehrano, za katerega bi prispevala še nekatera podjetja, ki so na tem zainteresirana.

Lepi načrti. Da bi se le kmalu uresničili!

DANJA BAJC

BREZPLAČNO BOMO POSLALI NA OGLED

vašim sorodnikom, znancem in prijateljem nekaj števil DOLENJSKEGA LISTA, če ga morda še ne poznajo. Pošljite nam njihove naslove, razveselite jih z najbolj razširjenim tednikom v novomeškem okraju! Hvaležni vam bodo za pozornost in novice iz domačih krajev. Pošljite nam tudi naslove svojcev v tujini — DOLENJSKI LIST jim bo pomenil prav toliko kot vaše pismo!

Inšpektor za delo javlja

Prišel je, ko so ga najmanj pričakovali. Stisnil je roko znanecu, varnostnemu tehniku, in ga zaprosil, da ga vodi po podjetju. Ko sta prišla v prvi oddelk, so ga takoj opazili. »Aha, mojster nas je spešil obiskat!« je šinilo z obrazov, ki so za trenutek dvignili pogled od strojev. »Pazite vendar! Zakaj ste izpustili iz rok to ročico? Bi radi, da bi vas transmisija potegnila v kolesje?« je inšpektor že opomnil delavca. Varnostni tehnik pa je dejal: »Kaj vendar počenjate, ljudje! Kaj vas nisem že zadnjič opomnil, da ni treba prodajati zija, če pride tuj človek v podjetje?« Ko sta se inšpektor in varnostni napotila v sosednji oddelk, se je inšpektor spotaknil: pod njim se je vrtele vodoravno veliko kolo. »Kaj vraga, da še niste popravili mostu! Čakate, da si kdo rebra polomi?«

Tako si je inšpektor ogledoval podjetje. V stružnici si je nekdo menceal oči in se pritoževal, da mu je ostal drobec železa v očesu. Potem je prosil, če lahko dobri tri dni dopusta. »Bomo videli, kaj bo rekel zdravnik. Pojdite na pregled!« mu je takoj pojasnil varnostni tehnik. Inšpektor pa je začel: »Le čemu imate zaščitne naočnike? Tovariš varnostni, zdi se mi, da prepočas delujejo vsi vaši ukrepi. Zakaj niste na delovnem mestu, da bi videli, kaj delavci počno? Pojdiva v pisarno!«

Tiste dni si je inšpektor za delo pri ObLO v Novem mestu ogledal 58 gospodarskih organizacij in komunalni delavnice, 23 ločenih delovišč in obratov ter 36 novogradenj; 11 pregledov je bilo kontrolnih, 10 pa izrednih. Vsem pregledanim podjetjem so bile izdane odločbe, ki so opozar-

jale kolektive, naj odpravijo pomanjkljivosti.

Inšpektor je raziskal vzroke 58 nesreč. Nesreče so se pripetile iz najrazličnejših vzrokov: ali so bili stroji nezavarovani ali pa so delavci delali v pretesnih prostorih. Na deloviščih in gradbiščih se je ta in oni poškoval zato, ker ni bil dovolj previden. Predvsem je do številnih nesreč prišlo tam, kjer delavci niso imeli, oziroma niso nosili zaščitnih sredstev. Večkrat so se slišali podobni odgovori: »Če mojster lahko dela brez zaščitnih stebel, lahko tudi jaz.« Zaščitna sredstva pa se sploh ne vzdržujejo in je podjetje oškodovano tudi s te plati. Navzlic temu še ne bi mogli govoriti o popolni zaščitni opremi, saj so mnoge organizacije še daleč od tega.

Kakor poroča inšpektorja za delo, tudi sanitarije niso na zavidljivi ravni ali jih sploh ni. Še vedno so brez vodovoda 4 podjetja, manjka 17 umivalnikov, 31 kopalnic s tušji in 765 garderobnih omarič.

Inšpektor za delo je zvedel, da so lani gospodarske organizacije prispevale nad 33,5 milijona dinarjev za izboljšavo higiensko-tehničnih varnostnih pogojev. Ko je primerjal ta podatek s terenskimi ugotovitvami, se je vprašal: »Le kam so šla sredstva? Če bi jih namensko potrošili, bi bila varnost pri delu bržčas drugačna, kot je sicer.« V zapisniku pa je naštel vrsto vzrokov, ki pospešujejo poklicna obolenja, in to, da delavci ne nosijo zaščitnih sredstev, postavil na prvo mesto.

O varnosti pri delu so že veliko razpravljali organi, ki so bili v ta namen izvoljeni v podjetjih. Žal so podobne komisije marsikje le na papirju in se njihovi člani kljub opozorilom organov delavskega samoupravljanja ne sestajajo. Slej ko prej

pa bo moral v podjetju posebno mesto zavzeti varnostni tehnik, zlasti tam, kjer še ni nastavljen. Delovni pogoji so ob hitrem tempu proizvodnje večasih že kar nenormalni, zato je varnostni tehnik v takem okolju še celo potreben.

Inšpektor javlja, da je bilo za delavce o varnosti pri delu tudi precej predavanj, posvetovanj in seminarjev. Če je bila udeležba na predavanjih razveseljiva, tega ne bi mogli reči za posvetovanja in seminarje. Seminarja za predsednike HTV komisij in varnostne tehnike, ki ga je pripravil Zavod za izobraževanje odraslih in proučevanje produktivnosti dela, se je iz vseh gospodarskih organizacij v občini udeležilo le 12 ljudi (!), kar je z ozirom na nezadovoljivo stanje v večini podjetij veliko premalo.

Inšpektor za delo je med obiskom pregledal tudi pravilnike o HTV, o delovnih razmerjih in druge. Pravilniki o HTV so zlasti v manjših gospodarskih organizacijah zgolj prepis splošnih navodil in pravil, kako naj HTV dela. Pravilniki o delovnih razmerjih so ponekod pomanjkljivi, narejeni na osnovi zastarelih postavk. Ponekod bode v oči dokaj čudna razporeditev delovnega časa. Delavci nimajo tedenskih počitkov, mlad; ljudje pa opravljajo delo tudi čez noč itd.

● In kakšen naj bo zaključek?
Z izjemo nekaterih izboljšav se pojavljajo že stare ugotovitve: še vse premalo je skrbi za neposrednega proizvajalca. Razveseljivo pa je, da so probleme varnosti na delovnem mestu začeli obravnavati delovni kolektivi sami, da komisije, ki so jih organi samoupravljanja izvolili v ta namen, ponekod prav uspešno delajo. Napredek je, čeprav marsikje manj opazen, pa naj gre za stanje v novomeški občini ali v okraju.

V pletiljskih, konfekcijskih in šiviljskih delavnicah v okraju je zaposlenih zdaj veliko število žena, ki so bile prej brez samostojnih dohodkov

Čateške Toplice dobijo plavalni bazen!

Med objekti, ki jih bodo gradili v Čateških Toplicah, je predviden tudi nov olimpijski bazen. Plavalni bazen bo dolg 50 m in širok 22 m, torej bo v skladu z vsemi plavalnimi pravili. Kot je iz-

javil direktor zdravilišča, bodo bazen gradili že letos. Sredstva bodo prispevali ObLO v Brežicah, OLO v Novem mestu in sama ustanova. Bazen bo v središču bodočega turističnega predela,

prj čemer velja omeniti bližino Zagreba. Odprt bo od zgodnje spomladi do poznega poletja.

Priprave za gradnjo novega športnega bazena torej teko. Načrti so v izdelavi, upajmo pa tudi, da bodo na voljo potrebna sredstva, brez katerih načrtov seveda ne bo mogoče uresničiti.

Novo zdravilišče in turistični Catež, kakor tudi vrtnarija, ki jo gradi brežiška kmetijska zadruga, bodo potrebovali veliko tople vode, katere se bo vsako sekundo nateklo 40 litrov. Vrtina, ki so jo napravili lani, odtoči komaj 18 do 20 litrov vode na sekundo. Te dni so se na področju termalnih vrelecev

mudili ljubljanski geologi, ki delajo nove vrtime. Računajo, da je rezervoar stalne tople vode (okrog 58° C) v globini 60 do 70 m. Takoj po poskusnem vrtnanju bodo začeli graditi sodobno črpalnico za tri objekte.

Vodovod na Čatežu oskrbuje z vodo le naselje in servisno postajo. Ker bodo gradili tam okrog nove objekte, bo treba speljati nov vodovod severno od toplic ob savskem nasipu. Novo zajetje talne vode bo zadoščalo za potrebe vsega okoliša.

Prvi pogoj za turistični razvoj kraja so seveda lepe izletniške točke, takoj nato pa gostinstvo. Catež leži ob priložku na avtomobilsko cesto in ima izredno dobre pogoje za poletno in zimsko sezono. Zal ima manj ležišč. Projektivni biro Gradbenik iz Brežic že pripravlja načrte, po katerih bodo preuredili restavracijo Grič ob Krki. V spodnjih prostorih bo sodobna restavracija, zgoraj pa bodo hotelske sobe. Obnovljeni obrat bo velika pridobitev.

BREŽIŠKE VESTI

Novi prispevki za bolnišnici v Brežicah in Novem mestu

Občina Brežice: Premogokop in glinopok Globoko, Kino Brežice, Zdravstveni dom Brežice.

Občina Metlika: Pečarija Gradac, Belokranjski muzej Metlika.

Občina Novo mesto: »ISKRA«, obrat »UPORI« v Sentejnu; »ISKRA«, montažni oddelek Žužemberk; Krojaško podjetje Novo mesto, Zavod za zdravstveno varstvo okraja Novo mesto.

Občina Sevnica: Kopitar na Sevnica, Zdravstveni dom Sevnica.

Občina Trebnje: Mizarška delavnica Trebnje.

Občina Videm - Krško: Splošno mizarstvo Videm-Krško.

Občina Črnomelj: Rudnik rjavega premoga Kanižarica, Belokranjska železovarna in strojna tovarna »BELT«, Prehrambena industrija »BELSAD«, Gostinstvo podjetje Črnomelj-Mesarija Črnomelj, Komunalna uprava Črnomelj, Občinska ljudska odbor Črnomelj, Zdravstveni dom Črnomelj, Lekarna Črnomelj, Komunalna banka Črnomelj.

Končno le Bizeljska cesta!

O nujni gradnji ceste iz Brežic na Bizeljsko, ki bo potekala od zgradbe ObLO mimo novega naselja v Zakoti, je bilo že veliko govorjenega, manj pa narejenega, tako da so to cesto že začeli imenovati »Cesto večnih obljub«. Pred dnevi je ObLO sklical posvetovanje, na katerem so sklenili, da bodo novo cesto začeli že letos. Dogovorili so se, da bo zgrajen odsek od

Vodnikove ulice v Brežicah do priključka v Zakoti. Gradnja brežiške bolnišnice narekuje pospešeno delo, ker bo sedanja Černelčeva ulica delno ukinjena in bo treba poiskati novo zvezo proti Mariboru. Tudi novo stanovanjsko naselje Hrastinec s številnimi stanovalci potrebuje osrednjo cesto. Sredstva, s katerimi razpolagajo, pa še zdaleč ne zadoščajo, zato naj bi pri reševanju tako važnih problemov pomagala tudi podjetja.

LOTO išče dobitnika v Brežicah

Pred štirinajstimi dnevi je Delo poročalo, da je dobitnik LOTO v Brežicah. Dolgo so vsi ugibali, kdo je zadel. Ker se nihče ni javil, so menili, da gre za potegavščino. Ne dvomno pa je šlo tu za nepravilno obveščanje. Dejstvo je, da je prodaja srečk v Brežicah silno slabo organizirana. Srečke se dobijo v trafikah, listke za športno napoved in LOTO pa prodaja zasebnik, ki je v službenem razmerju.

Znano je, da gre določeni odstotek iz dobička loterije za gradnjo športnih objektov, zato je prav, da se prodaja srečk in listkov za stave bolje organizira. O tem je razpravljala tudi občinska Zveza za telesno kulturo. Mnenje je, naj bi uredili primeren lokal, v katerem bi v glavnem prodajali srečke. Stevilni igralci na srečo upajo, da bo stvar kmalu rešena, s tem pa bo omogočeno tudi zanesljivo obveščanje.

Ali bo Čatež imel trgovino?

Na zboru volivcev, ki je bil 25. februarja na Čatežu, so se pogovarjali o usodi trgovskega lokala. Lastnik gostilne, v kateri je ta trgovski lokal, je namreč želel, naj bi prodajalno izpraznil, ker potrebuje prostor za razširitev gostinskega obrata. Zadeva se je še zaostrela, ko je tudi lastnik prostorov, v katerih je imel ta trgovski lokal skladišče, odpovedal. Vse to je bilo vzrok nerazpoloženju volivcev, posebno gospodinj, ki so izjavile, da lokal mora ostati. Predstavniki trgovskega podjetja »Krka« v Brežicah je potem opozoril ljudi na to, da brežiška trgovina, v kateri Čatežan; tudi kupujejo, posluje z izgubo. Hkrati je poudaril, naj Čatežani sami kaj prispevajo za ureditev domačega trgovskega lokala. Komisija, ki bo poiskala nove prostore za trgovski lokal na Čatežu, je že osnovana.

Hkrati s tem pa ljudje vedno bolj razpravljajo o

estetski podobi naselja. Čatež postaja vedno bolj privlačen, dotok domačih in tujih gostov se veča. Nujno potrebno pa je, da se uredijo komunalne naprave, saj se celo gnojnice

in druge odpadne vode stekajo na cesti, kar ni prav nič higiensko. Tudi smetišče ni v okras, zato ga bo treba premestiti od glavne ceste.

Prvo pot, potem pa red!

Vsakdanja debata v Brežicah. Vsi pešci in kolesarji hodijo po asfaltirani cesti, motornih vozil pa vsak dan več; še sreča, da ni več nesreč. Tudi nedavna prometna nezgoda, ki je zahtevala življenje 11-letnega šolarja, je ponovno sprožila vprašanje peš poti Agroservis — mesto in hodnikov ob cesti, da ne govorimo o dijakih, ki hodijo trumoma, tudi po štirje vstrie; postaje v mesto in so lahko vsak čas povzročitelji ali pa žrtve nesreč! Problem je za resen, toda storili nismo ničesar, da bi odpravili pomanjkljivosti.

Gornja peš pot je bila včasih zelo prometna; da-

nes je neprehodna. Ne vemo, zakaj je geometer izmeril traso za razširitev poti skozi polje. Odgovorni organi pri ObLO Brežice morajo poiskati potrebna sredstva za ureditev te važne poti. Predvsem pa je treba prepovedati vsako vožnjo z vprežnimi in motornimi vozili in gosničarji, ki pridno »proizvajajo« blato za uboge pešce. Smatramo, da bi vsak rajši uporabil urejeno peš pot skozi polje, kot da bi se akrobatsko umikal drvečim vozilom na glavni cesti. Torej na delo, pa bomo tudi pešci ljudje in disciplinirani državljan!

Nova strelška družina v Vel. Dolini

Ze dalj časa so se v Veliki Dolini pripravljali na ustanovitev strelške družine. Na ustanovnem občnem zboru, ki je bil 18. februarja, so izvolili za predsednika Mihaela Nikoliča, ki je povedal nekaj o pomenu strelške družine. Dejal je, da strelška družina izobražuje, gojijo tovarništvo in večajo obrambno moč domovine.

V družini je zdaj 70 strelcev, izvolili pa so tudi upravni odbor, nadzorni odbor in disciplinsko sodišče ter se povezali z občinsko in okrajno strelško družino. Na prvem sestanku so se strelci že dogovarjali, kako bodo zgradili strelišče, pomoč pa sta jim obljubila tudi občinski in okrajni strelski odbor.

Strokovna predavanja za kmetijce

V soboto, 3. marca, je bil v prostorih Kmetijske šole na Grmu enodnevni seminar za kmetijske strokovnjake, ki ga je priredilo Društvo inženirjev in tehnikov kmetijske stroke. V predavanjih o novih zaščitnih in kemičnih sredstvih za zatiranje plevela in zaščitni službi v poljedelstvu, o pridelovanju pšenice in o izboru najprimernejših sort za Dolensko, o pridelovanju krompirja in krmnih rastlin so strokovnjaki iz Inštituta za kmetijstvo LRS — Zavoda za poljedelstvo — Posredovali našim strokovnjakom vrsto novosti. DIT kmetijske stroke tudi sicer pridno prireja strokovna predavanja, na katerih se kmetijski inženirji in tehniški znanstveniki izsledki, ki jih nato s pridom uporabljajo v proizvodnji.

Zadovoljstvo v Veliki Dolini

V Veliki Dolini smo imeli tečaj Rdečega križa, ki so ga obiskovali mladinci in mladinke. Kljub oddaljenosti so redno hodili na predavanja. Tečajniki so se seznanili z asanacijo vasi, z nalezljivimi boleznimi, nego dojenčkov, vzgojo otrok, hranoslovjem itd. Za lepo predavanje na tečaju se dr. Glušiču zahvaljujemo. — Pri kuhanju so mladinke pripravile za zaključek tečaja dobro večerjo. Vsi, ki so hodili v tečaj, so izrazili željo, da bi bili podobni tečajji spet prihodnje leto.

Zmenili smo se, da bomo jeseni in mlečno kuhinjo vkuhali čimveč sadja in zelenjave, nato pa nadaljevali tečaj po programu.

I. C.

Iz brežiške tovarne pohišva

NEKAJ MISLI O ŠOLSTVU

(Nadaljevanje in konec)

Med najbolj pereče probleme v naši občini spada še vedno problem šolskega prostora in stanovanj za učitelje. V doglednem času bomo morali pridobiti učilnice v Dobovi, v Cerkljah, na Bizeljskem in v Veliki Dolini. V večini šol nimamo ustreznih prostorov za delavnice, šolske kuhinje in za kabinete, da o prostorih za telesno vzgojo sploh ne govorimo. Prepotrebna bi bila gradnja telovadnice v Brežicah, ker dosedanja telovadna prostor že zdavnaj ne za-

Piše ALOJZ PIHLER

došča, saj ga uporabljata dve osnovni šoli z nad 1100 učenci, gimnazija z 280 dijaki in trgovska šola, poleg tega še Partizan in člani JLA.

Kljub velikim materialnim težavam, ki smo jih imeli vsa pretekla leta, ugotovljamo ugodne rezultate, vidne v ureditvi naših šolskih poslopij, pri čemer moramo poudariti odlično soudeležbo našega prebivalstva, ki je s prostovoljnimi delom, s prispevki v materialu in prevozi in z uvedbo samoprispevkov pripomoglo k ureditvi nekaterih centralnih šol.

Močna aktivnost šolskih vodstev in organov družbenega upravljanja ter ostalih organizacij se kaže danes v najlepše urejenih prostorih za šolsko kuhinjo v Pišecah, ki služi hkrati šolskim in izvenšolskim namenom, ali v Dobovi, kjer so gospodarske organizacije in podjetja zbrala sredstva za nabavo novega inventarja.

Volivci šolskega okoliša Dobova so izglasovali krajevni samoprispevek, ki je namenjen za dograditev vodovoda tamkajšnje šole. Uspešno delo šolskih odborov v Globokem in v Artičah se zlasti kaže v lepo urejenih šolah. Vse te akcije potekajo samostojno in brez večjih podpor ljudske odbora ter po načelih največje štednje sredstev, ki so namenjena za materialno oskrbo šol.

Najnujnejša adaptacijska dela smo opravili v obeh brežiških osnovnih šolah, ki sta pri tem vložili preko delovnih akcij šolskih otrok in delno s prispevki gospodarskih organizacij pomembno delež. Res je, da so nekatere šole zabredle tudi v dolgove, ki jih le s težavo poravnajo in jih zato tudi to dejstvo sili k iskanju novih virov dohodkov.

Gospodarjenje upravnega odbora sklada za šolstvo je v preteklem letu bilo nadvse smotno in smo vso pozornost posvetili osnovni dejavnosti, ki je zaradi pomanjkanja materialnih sredstev v prejšnjih letih bila ovirana. Lani smo žrtvovali celo tisti del dohodkov sklada, ki so namenjeni za investicije, osnovni dejavnosti, tako da investicijskega sklada ni mogel ustanoviti. V letošnjem letu tega ne bomo smeli več storiti in je zato toliko bolj kočljivo vprašanje, kako za osnovno dejavnost v letošnjem letnem planu sklada nadomestiti izpad sredstev, ki smo jih namenili prav za investicije in katera smo preteklo leto imeli vključena v sredstva za osnovno dejavnost! Kljub nekaterim doseženim uspehom nas čakajo še mnogi problemi, ki jih

bomo morali reševati s skupnimi napori in prizadevanji, da bomo lahko dosegli tisto stopnjo v našem šolstvu, kot jo zahteva družbeni razvoj.

Najodločilnejši faktor za pozitivno usmerjanje našega prebivalstva k razumevanju potreb šole in k vrednotenju šolske ustanove kot enega najvažnejših činiteljev pri vsestranskem razvoju in napredku pa mora biti pravilen odnos prosvetnega delavca do šolske mladine in preko nje do staršev. Dobri prosvetni delavci, v službi vestni in politično zavedni šolski in izvenšolski usmerjevalci vsega družbeno razvojnega procesa na našem podeželju bodo hkrati predstavljali avtoriteto, kakršno si želimo. Že danes imamo v naši občini primere, ko se pozitivni odnosi in močan vpliv organov družbenega upravljanja v šolstvu javljajo v pripravljenosti popolnega sodelovanja s šolskimi vodstvi v tem, da volivci brez oklevanja izglasujejo krajevni samoprispevek v korist šole. Tako so prvi storili volivci v Dobovi, sledili pa so jim volivci na Bizeljskem, kjer bodo s samoprispevki napeljali v šolo vodovod in uredili higienične sanitarije. Tem zgledom bodo sledili še v Artičah, Pišecah, v Cerkljah in drugod, kjer se družbeni organi za šolstvo zavedajo svojih nalog.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na pravilno nagrajevanje prosvetnih delavcev, ki imajo v primerjavi s mnogimi drugimi službami še vedno neustrezne prejemke. Razumevanje za napredek in razvoj šolstva naj se ne kaže samo v razpravljanju in v posvetih, marveč tudi v dejanski materialni podpori, brez katere si normalnega razvoja tudi v šolstvu ne moremo zamisljati. Borba za zvišanje prejemkov prosvetnih uslužbencev je utemeljena in zahteva — če že ne takojšnje popolne rešitve — rešitev, ki bo zadovoljiva.

Topliški drobiž

Stranske ulice v Dolenskih Toplicah so nerazsvetljene, kljub temu, da je tam nova napeljava. Zarnice ne gorijo ali pa prehitro pregorijo. Gotovo ne smemo dovoliti, da bi bil zdraviliški kraj ponoči nerazsvetljen.

Pri pregledu otrok v topliški osemletki so ugotovili, da ima zaradi nepravilno narejenih klopi več učencev ukrivljene hrbtenice. Na drugi strani so ugotovili, da učenci zelo slabo vidijo na tablo. Sola je taka, kot je bila pred desetletji, zato je gradnja novega šolskega poslopja nujno potrebna. Upajmo, da bomo v sedanjih petletih le na vrsti!

Krojni tečaj za dekleta in žene topliške okolice je končan. V mali dvorani prosvetnega doma v Dol. Toplicah je bila razstava izdelkov tečajnic. Tečajnice bodo skupaj z ostalimi ženami pomagale pripraviti prireditev v počastitev 8. marca.

Smučarsko prvenstvo osnovne šole »Katja Rupena«

Zaradi ugodnih snežnih razmer je šolsko športno društvo Katje Rupena na novomeški osnovni šoli priredilo 3. marca smučarsko prvenstvo. Zbralo se je okoli 300 učencev, ki so tekmovali v tekih, skokih in sankanju.

Slavko Spilthal

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

Zaposljene žene so preobremenjene

V občini Črnomelj zaposlenost žena močno raste. Lani se je na novo zaposlilo nad 200 žena, prijavljenih pa je še okoli 160, ki iščejo zaposlitev. Spričo stalnega naraščanja števila zaposlenih žena je nujno potrebno tudi v naši občini storiti mnogo kaj za razbremenitev žena pri gospodinskem delu in pri vzgoji otrok.

5. februarja je bila v Črnomlju konferenca žena za družbeno aktivnost, ki je obravnavala predvsem preobremenjenost zaposlenih žena.

Na konferenci je bila poudarjena vloga stanovanjske skupnosti, ki bo s servisi močno razbremenila delo žena. V ta namen so že pričeli preurejati prostore, v katerih bodo čistilnica, pralnica, likalnica in krpalnica. Če vreme ne bo nagajalo, bodo dela kmalu končana, tako da bodo servisi pričeli delati 1. maja. Stanovanjska skupnost bo ustanovljala še druge servise, vendar so za to potrebna večja denarna sredstva. Konferenca je sklenila, naj se na zborih volivcev predlaga poseben krajevni samoprispevek v višini enega odstotka — za potrebe stanovanjske skupnosti. Ta sklep je bil na zboru volivcev sprejet in potrjen na občinski seji.

Pri ustanavljanju servisov pa se je pojavilo vprašanje, če se bodo njihovih uslug mogle posluževati žene, ki so zaposlene v industriji. Te

so večinoma nekvalificirane in malo zaslužijo. Nekatere tovarne, med prvimi je bila »Belokranjka«, so v okviru ljudske univerze organizirale tečaje za doseglo kvalifikacije. Zal mnoge delavke niso razumele, da bodo po opravljenem tečaju imele možnost večjega zaslužka, večina meni, da jih je vodstvo prisililo v tečaje in se ne zaveda koristi.

Na konferenci so precej razpravljali tudi o varstvu otrok in sprejeli sklep, da je treba urediti otroška igrišča pri novo zgrajenih stanovanjskih blokih. Otroci se igrajo po cestah, zato se je zgodila že prenekatera nesreča.

Črnomaljske šole obiskuje veliko otrok, ki prihajajo

TEDEN TISKA PRIPRAVLJAMO

Za »TEDEN TISKA«, ki bo v črnomaljski občini od 24. do 31. marca, je posebna komisija pri občinskem odboru SZDL izdelala podroben program. V tem tednu bo odprta na novo urejena občinska knjižnica, pripravljene pa bodo tudi razstave raznovrstnega tiska. V Črnomlju, Semiču, Dragatušu, na Vinici, v Starem trgu in Adlešičih bo organiziran ustni časopis. Na literarnem večeru se bodo predstavili slovenski književniki. Izvedena bo tudi akcija za zbiranje knjig za centralno in potujočo knjižnico.

Obisk študentov

Pretekli teden so dijake črnomaljske gimnazije obiskali predstavniki Mednarodnega študentskega kluba in Dolenjskega kluba študentov iz Ljubljane. Predstavniki Dolenjskega kluba študentov je dijake najprej seznanil z glavnimi sklepi VII. kongresa LMS in z novimi reformami na univerzi. Nato sta predstavnika Mednarodnega študentskega kluba govorila o svojih domovinah Jordaniji in Gani. Po predavanju se je med njima in črnomaljskimi dijaki razvil živahen razgovor.

Tone Tome

Na Hrvatskem imajo že nad 300 zabavišč, otroških vrtecev in drugih otroških objektov in bodo v te namene delili še več sredstev.

tudi iz 10 km oddaljenih vasi. Na šoli sicer deluje mlečna kuhinja, vendar to ni dovolj za otroke, ki so ves dan zdoma. Potrebno bi bilo, da bi se iz mlečne šolske kuhinje, ki bi nudila hrano

Kategorizacija osnovnih šol

Posebna petčlanska komisija bo pregledala in ocenila vseh 21 osnovnih šol na območju občine Črnomelj. Na osnovi podatkov ter mnenj vodstev in svetov šol bo komisija izdelala podrobno analizo, ki bo podlaga za kategorizacijo šol. Tako bo upravni odbor občinskega sklada za šolstvo določil za vsako šolo posebno potrebna finančna sredstva za osebne dohodke, poslovalne stroške in sklade. Ob sklepanju dogovora o višini dodeljenih sredstev bodo še posebej upoštevali delokrog posamezne šole.

oddaljenim otrokom in tudi otrokom zaposlenih staršev. V prostorih, ki bi bili za kuhinjo primerni, pa stanujejo ljudje. Občinski ljudski odbor bi moral tej stranki nakazati stanovanje drugje, sicer s šolsko kuhinjo ne bo nič.

Izvoljeno je bilo 25-člansko predsedstvo, ki je izbralo 7-članski sekretariat. Novo izvoljeni organ je že začel s pripravami na prihodnjo konferenco za družbeno aktivnost žena, kjer bodo zastopniki podjetij, žene ter zastopniki družbenih organizacij in komunne razpravljali o vprašanih kmečke žene.

Občinski ljudski odbor ter vse politične in družbene organizacije se zelo trudijo, da da bi izboljšale življenjske pogoje zaposlenim ženam, zato lahko upamo, da se tudi ženam v naši občini obeta lepša prihodnost. Seveda pa bodo morale tudi same prispevati k čimprejšnji rešitvi tega vprašanja.

Vladka Vanović

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Ali naj šola na Planini še ostane?

Posebna komisija upravnega sklada za šolstvo pri ObLO Črnomelj ima nalogo proučiti, ali naj še obstaja nepopolna osnovna šola na Planini pod Mirno gorjo. Vanjo hodi namreč le devet otrok in od teh samo ena učenka v prvi razred. Povsem razumljivo je, da so stroški za vzdrževanje šole zelo visoki, saj znašajo nad 120.000 dinarjev za enega učenca.

Ker hodijo v to šolo skoraj izključno le otroci gozdnih delavcev, zaposlenih pri Kmetijsko-gozdnem pose-

stvu Novo mesto, ki ima na Planini svoj obrat, bodo morali samoupravni organ tega podjetja v sodelovanju z občinsko komisijo analizirati ekonomsko upravičenost nadaljnega finansiranja šole na Planini. Če približno račun namreč kaže, da bi bilo občutno ceneje preseliti družine v večja naselja ali pa vsaj otroke približati osemletki. Slednje bi bilo smotrnejše tudi za otroke zaradi kvalitete pouka, zlasti ker bi črnomaljski internat še lahko sprejel nekaj učencev.

Teško je za prostore, vendar...

»Prosimo, spomnite se na nas in nam dodelite primeren delovni prostor!« moledujejo odborniki Rdečega križa.

»Ali lahko v doglednem času računamo z dodelitvijo primernih prostorov, kjer bi lahko uredili občinsko knjižnico?« vprašujejo člani knjižničarskega sveta.

»Mi, mladina, zahtevamo, da se čimprej reši vprašanje klubskega prostora, kjer bomo lahko postavili shranjeni in že močno zaprta televizor!«

»Zaslužili bi povolnejše prostore glede na tiste, iz katerih ste nas izrinili!« ugovarjajo člani občinskega sindikalnega sveta.

»Vljudno prosimo, da nam dodelite primeren prostor!« se glasi vloga občinskega Društva inženirjev in tehnikov.

»Apeliramo, da nam dodelite druge primerne prostore, sicer je nemogo-

če razviti delo naše ustanove!« tarnajo tisti, ki se stiskajo v pretesnih pisarnah.

»Potrebujemo primeren prostor, kjer bomo lahko vodili naše društvo in imeli redno tečaje za šoferje, motoriste in motopediste!« se oglašajo odgovorni v Avto-moto društvu.

Uboga ušesa vseh tistih na občini in SZDL, ki morajo iz dneva v dan poslušati te zahteve in moledovanja. Tudi številnim razpravam na zborih volivcev in različnih konferencah je tema vprašanje »primerne« prostora za različne organizacije, ustanove in društva.

Kritiki gledajo čisto enostransko na opisani problem ter se premalo poglabljajo v dejansko stanje, v objektivne razmere, v katerih se nahaja naš razpoložljivi fond stanovanjskih in poslovnih objektov. Prav pri reševanju teh perečih vprašanj bi se morali sami bolj poglobiti ter s smiselnimi predlogi pomagali reševati težkoče.

»Že dovolj! Hvala za poslušanje!«
»Torej, sedaj razumete?!«

»Da, razumemo! ... vendar pa nečesa tudi ne razumemo!«

»Kakoooo? Zakaaaaj?«
»Z nekoliko dobre volje in vsestranskim razumevanjem bi bilo možno preskočiti marsikatero oviro!«

»Kakšno oviro? Kje?«
»Spomnite se samo na bivšo Simencevo hišo, ki stoji med novim poštnim poslopjem in prosvetnim domom in kateri je »zvonilo« že v avgustu lani, vendar ji do danes še ni »odzvonilo«. In vprašanje je, kdaj bodo na razpolago stanovanja za stranke, da se bo omenjena stavba

lahko porušila, čeprav vemo, da močno kvari zunanji videz prosvetnega doma in poštnega poslopja. Toda — od septembra 1961 pa do danes sta prazna dva prilizna prostora in vprašanje je, koliko časa bosta še prazna!«

Omenjena pripomba je na mestu! Tista dva prostora dejansko nista najboljša, vendar bi bila primerna za začasno uporabo. Sicer pa včasih tudi slabši prostor zadošča za uspešno delo — odvisno je namreč, kakšni odnosi vladajo v njem!

-bp-

Redna ekonomska srednja šola v Črnomlju?

Sedanja ekonomska srednja šola za odrasle v Črnomlju, ki je podružnica tovrstne novomeške šole, se je že močno uveljavila. Šola je namenjena tistim, ki so zaposleni in traja tri leta. Letos poseča drugi semester 27, tretjega pa 26 slušateljev. Zaradi zelo velikega zanimanja za to šolo, kar je seveda posledica občutnega pomanjkanja

srednjih in višjih strokovnih kadrov v Beli krajini, bo jeseni ponoven vpis v prvi semester. Razen tega vodstvo šole proučuje na predlog gospodarskih organizacij in ustanov ter staršev možnosti, da bi z novim šolskim letom odprlo redno ekonomsko srednjo šolo v Črnomlju. Tej misli govori v prid tudi črnomaljski internat, katerega zmožljivost zdaj ni izkoriščena.

SPREJET JE PETLETNI PERSPEKTIVNI PLAN OBCINE

Skoraj trikratno povečanje vrednosti bruto proizvodnje

(Nadaljevanje in konec)

ZA RAZMAH GRADBENIŠTVA, TRGOVINE, GOSTINSTVA IN TURIZMA

Posebne naloge zastavlja perspektivni plan gradbeništva, nizka stopnja mehanizacije, slaba organizacija gradbišč, predvsem pa počasno izvajanje zaključnih del, vplivajo, da je učinek investicijskih naložb razmeroma majhen, da dela trajajo dalje časa in se vloženega sredstva le polagoma aktivirajo. Če hočemo doseči hitrejšo graditve objektov, je potrebno izboljšati mehanizacijo, uvesti v gradnje montažne elemente, pravočasno priskrbiti popolno gradbeno dokumentacijo. Za gradbeno

podjetje BEGRAD pa velja še posebej, da mora organizacijsko utrditi svoje podjetje s formiranjem ekonomskih enot ter organizirati obrate za obrtniška dela.

Obseg trgovskih storitev se bo povečal za 181 odst., in to pri istočasnem izboljšanju kvalitete trgovinskih storitev. V trgovini na drobno — v prehrambeni stroki — bo prešla od nekdanjega načina prodaje na samopostrežbo, s čimer se bo trgovska zmožljivost povečala.

V tesni povezavi s porastom ostalih panog sta tudi gostinstvo in turizem, kjer naj bi se povečal promet za 74 odst. Bistveno bo vplivala na razvoj omenjenih dveh vej gospodarstva re-

konstrukcija ceste Novo mesto—Črnomelj—Vinica, ki naj bi bila izvedena v tem petletnem obdobju. Dokončana bo izgradnja camping prostora na Vinici. V Semiču bo potrebno zgraditi nov gostinski obrat z dvema gostinskima lokaloma in okoli 10 ležišč. Na znani planinski postojanki Mirni gori se bo povečala dosedanja zmožljivost z dodatnimi 100 sedeži in 30 ležišči.

Posebna pozornost bo posvečena ustanovitvi in razvoju obrata družbene prehrane v Črnomlju.

V OBRTI: SKORAJ TRIKRATNO POVEČANJE

Na področju obrti je pričakovati, da bodo porasle obrtne storitve za 297 odst. ter bo tako dosežen bruto

dohodek 1 milijardo 20 milijonov dinarjev. Pripraviti bo potrebno obrtne centre v Črnomlju, Semiču in na Vinici ter jih primerno opremiti s stroji, da bodo lahko hitro in kvalitetno opravljali dela in storitve za prebivalstvo. Obrtni centri naj bi združevali storitvene dejavnosti različnih strok; pri tem bi morala seveda sodelovati tudi trgovska podjetja, ki prodajajo tehnične predmete za vzdrževanje in popravilo. Vsled stalnega povečavanja števila motornih vozil vseh vrst bodo v Črnomlju ustanovili avtomatično delavnico.

Hitreje se bo razvijala dejavnost domače obrti, predvsem tkanje domačega platna in vezenin na področju Adlešičev in Vinice. Z razvojem domače obrti bo mogoče zaposliti večje število žena.

SEST IN POL MILIJARD INVESTICIJ

Pospešen razvoj gospodarstva in splošnih družbenih dejavnosti v občini za-

dohodek 1 milijardo 20 milijonov dinarjev. Pripraviti bo potrebno obrtne centre v Črnomlju, Semiču in na Vinici ter jih primerno opremiti s stroji, da bodo lahko hitro in kvalitetno opravljali dela in storitve za prebivalstvo. Obrtni centri naj bi združevali storitvene dejavnosti različnih strok; pri tem bi morala seveda sodelovati tudi trgovska podjetja, ki prodajajo tehnične predmete za vzdrževanje in popravilo. Vsled stalnega povečavanja števila motornih vozil vseh vrst bodo v Črnomlju ustanovili avtomatično delavnico.

Hitreje se bo razvijala dejavnost domače obrti, predvsem tkanje domačega platna in vezenin na področju Adlešičev in Vinice. Z razvojem domače obrti bo mogoče zaposliti večje število žena.

Pospešen razvoj gospodarstva in splošnih družbenih dejavnosti v občini za-

— v gradbeništvu za nakup mehanizacije in za gradnjo novih objektov;

— v trgovini za obnovo in modernizacijo poslovnih prostorov, za nakup prevoznih sredstev in dopolnitev opreme;

— v gostinstvu in turizmu za poslovne prostore, dopolnitev opreme in povečanje planinske postojanke;

— v obrti za gradnjo novih poslovnih prostorov, za povečanje in dopolnitev zmožljivosti v strojnem parku, za sodobno tehnično opremo in razvoj servisnih delavnic;

— v komunali za gradnjo električnega daljnovoda Novo mesto—Črnomelj, za gradnjo cest in vodovodnega omrežja.

Sprejeti plan perspektivnega razvoja bo terjal od organov ljudskega odbora in organov delavskega samoupravljanja razmišljanje in zavestno odločitev. Le z združenjem vseh sil v komunali bo možno izpolniti pričakovano gibanje proizvodnje in s tem tudi potrebnjo.

PРАВNA POSVETOVALNICA?

V Metliki so ponovno začeli govoriti o pravni posvetovalnici. O tem je bilo že govora na občinskem odboru SZDL, vendar je vse nekako odšlo v pozabo. Naši ljudje pa sprašujejo po različnih stvareh, ki se nanašajo na pravne postopke in predpise. Večkrat se tudi ne vedo kam obrniti za pojasnilo.

Stopili smo do tov. Malešiča, referenta za delovna razmerja, da ga povprašamo glede česa ljudje največ iščejo pojasnil. Povedal je, da so to predvsem prošnje, pritožbe, socialno zavarovanje, delov-

no razmerje, dopusti vaje-niška doba in vrsta drugih zadev. Tov. Malešič smatra, da bi bila pravna posvetovalnica nujno potrebna, saj bi prihranila mnogo nepotrebnih korakov in povpraševanj.

Vendar je težava glede vzdrževanja posvetovalnice. Za usluge, ki bi jih pravnik nudil in za sklepanje pogodb bi bilo treba najti primerno obliko dohodka, ki bi kril stroške.

Občinski ljudski odbor je zaradi ureditve pravne posvetovalnice stopil v stik z okrajnim sodiščem v Črnomlju.

Letošnji osmi marec praznujemo v naši domovini v znamenju velikih zmag in uspehov na področju go-livništva in pridelave živil. Pri tem se spominjamo zmagovite revolucije, po kateri so bili ustvarjeni vsi pogoji za popolno enakopravnost vseh državljanov naše domovine in tako tudi žena. Tudi te so v najusodnejšem obdobju borbe na življenje in smrt, borbe za narodno in socialno osvoboditev prispevale svoj veliki delež.

V občini Metlika lahko rečemo, da je sodelovalo z NOV 98 odst. vseh žena. Ze letu 1941 so bile povezane v manjše skupine, ki so sodelovale pri pomoči Prvi belokranjski četli. Posebno se je razmahnilo delo v zimski 1941-42 ob pripravah za množičen odhod prostovoljcev v partizane. V zgodnji spomladi 1942 je bilo po vseh naših vaseh in v mestu zelo razgibano. Pri zbiranju hrane, obleke, opreme, orožja, streliva, sanitetnega materiala itd., povsod so z vso požrtvovalnostjo sodelovale naše žene. Zlasti je bila izdatna njihova pomoč ranjenim borcem in za oskrbo borcev ob času hudih borb.

Bilo je v novembru 1942 ob veliki akciji slovenskih in hrvaških partizanov za likvidacijo belogardistične postojanke na Suhorju. Dan in noč so tedaj živele vasi na tem sektorju z borci. Žene, mladina, pionirji in borci vse se je strnilo v eno akcijo. Žene so kuhale, prale, delale kot obveščevalke in kurirke ter hodile na stražo. Globoko v spominu je ostal ta datum v srcu borcev in vseh vojniških ljudi, ki so sodelovali v tej akciji. Za sovražnika tako važna postojanka je

bila likvidirana, partizani so dobili večjo količino orožja, streliva in drugega materiala. V akciji je bila uničena šola na Suhorju. (Obnavljali so jo nekaj let po vojni, vendar pa je za sedanje število šoloobveznih otrok premajhna. Zato so množične organizacije na tem terenu sklenile, da se dogradijo potrebne učilnice, dvorana za prireditve in klubske prostore. Tako bo dograjen najlepši spomenik ob praznovanju 20. obletnice velike zmage na Suhorju.)

Druga večja akcija, kjer so sodelovale žene iz cele Bele krajine, so bile borbe

za Metliko od 12. do 16. julija 1944. Podnevi so žele po njivah, ponoči pa pekle kruh, kuhale hrano ter jo nosile na položaje. Tudi ta zmaga je bila rezultat skupnih prizadevanj. Največjo zmago so tukaj dosegle žene skupaj z mladino, kjer so rešile žetev pred sovražnikom. Med vojno vltro, streljanjem in požarom je bila rešena žetev in s tem hrana za borce in ostalo prebivalstvo. Poleg vsega tega se je v akciji manifestirala bratska povezanost slovenskih in hrvaških partizanov.

Jeseni 1944 so žene in mladina prevzele vsa vo-

dilna mesta v odborih OF in ljudski oblasti, potem ko je bila izvedena splošna mobilizacija. Posamezni KNOO so bili sestavljeni samo iz žena in mladine. Med njimi so se posebno odlikovale žene s Suhorja, ki so vodile tudi kmetijsko zadrugo in prvi šolski odbor. Dobro so vodile KNOO tudi žene in mladinke v Zemlju in Boldražu. Tudi okrajni odbor OF v Metliki in okrajni komitej KPJ so vodile žene in mladinke, tako, da kljub splošni mobilizaciji delo na terenu ni zastajalo. Skrb za parizanske bolnice, vojsko, begunce, utrjevanje oblasti in priprave za veliki dan osvoboditve, vse te naloge so žene z mladino častno izvršile.

In danes gre skupno z ostalim razvojem tudi razvoj naših žena. Kot proizvajalke in upravljavke imajo odločilno besedo v našem družbenem življenju.

REGINA FIR

Iz Križevske vasi

Tudi ta je sestavni del naše komune. Samo dobra dva kilometra je oddaljena, vendar je ostala pozabljena. Nihče se ni dovolj brigal za krajevne razmere, nihče ni vaščanov poskušal vključiti v tok našega razvoja. Dolgo časa niso niti vedeli, na koga se naj s prošnjami ali predlogi obrnejo, kam pravzaprav spadajo.

Ali jih lahko še naprej tako pustimo?

Krajevni odbor SZDL je decembra 1961 posvetil vso skrb vprašanju Križevske vasi. Na to ga je privedlo dejstvo, da ni skoraj več nobenega člana SZDL, ki bi plačeval članarino. (Mnogo je bila temu kriva nepazljivost prejšnjega krajevnega odbora SZDL.) Posebna komisija je bila zadolžena, da stopi v stik s Križevčani. Uspeh ni izostal. Na sestanku, kamor so prišli skoraj vsi vaščani, so iznesli marsikateri problem, ki jih je tiščal. V razgovorih o raznih stvareh, od setve in umetnih

gnojil do kopaljšča in trgovine, so se izkristalizirali pametni zaključki. In še nekaj: v SZDL se je vključilo 33 članov in vpisali so kompletno gasilsko društvo. Zakaj tega ni bilo prej? Odkrili so povedali, da od tega niso imeli nič, samo članarino so plačevali.

Povedali so tudi, da jih tare posebno izgradnja poti, kajti dostop do vasi je v resnici nemogoč. Zato so izvolili komisijo, ki jo sestavljajo Anton Vukšinič st., Anton Vrničar in Jože Ravlovčič. Ta bo ob podpori krajevnega odbora SZDL in ObLO Metlika, ki bo dal 100 kub. metrov kamna, s pomočjo vaščanov očistila sedanjo cesto blata, izkopala kanale in posipala z gramozom. Vsi so uvideli, tudi tisti, ki so na to gledali nekoliko nezaupljivo, da je to potrebno in izvedljivo je z njihovo dobro voljo in vztrajnostjo. Zakaj bi tudi v Križevski vasi ne imeli lepote dovoza?

Krasinčani so delavni

Znano je, da so prebivalci Krasince, večje vasi ob Kolpi, zelo pridni in marljivi. Prva leta po vojni so čutili potrebo po gasilskem domu. Gradili so ga sami kar pet let: od 1953 do 1958. Danes je vreden okoli 5 mi-

lijonov dinarjev, a prejeli so le 32.000 din pomoči. Čeprav so imeli gasilski dom, niso imeli gasilskega voza. Lansko jesen so pred občinskim praznikom kupili tudi gasilski voz, 250.000 din so zanj sami prispevali, a 50 tisoč din so dobili iz občinskega sklada.

Letos imajo v načrtu, da bi nadaljevali z ureditvijo dvorane in doma. Obenem bi želeli vzidati spominsko ploščo padlim. Iz njihove vasi jih je padlo devetnajst. Vendar bi to stalo precej denarja in sami ne bodo zmogli, zato si želijo, da bi jih pri tem podprli drugi.

Sporazumno s kmetijsko zadrugo iz Črnomlja bodo uredili vodovod. Sicer imajo vodo, vendar bodo uredili štiri vaška korita, da jim ne bo potrebno napajati živine v kilometer oddaljeni Kolpi. Obenem bodo vod iz Kolpe uporabljali za kuhanje in pranje. Ko bo vodovod napeljan, bo za Krasinčane pomembna pridobitev.

Lani je bil narejen most preko Kolpe, vendar je promet nemogoč, ker ni ceste do njega. Potrebno bi bilo napraviti 1,5 km nove ceste, da bi bila zveza s Hrvaško.

Težave imajo tudi s potmi, ker so v zelo slabem stanju. Čeprav so pripravljene pot nasuti z gramozom, tega ne morejo storiti, ker nimajo nobenega kamnoloma. Naj-

bližji je na 3 km oddaljenem Kučerju. Toda cestna uprava ne dovoli, da bi vozili od tam gramoz in kamenje.

Prebivalci Krasince imajo dovolj problemov. Leta- vajo se jih z veliko voljo. Zato lahko pričakujemo, da bodo marsikaj naredili. Tako nam je zagotovil tudi Anton Pezdirc, predsednik gasilskega društva. LI.

O predavanjih, seminarjih in ustavi

Na zadnji seji ideološke komisije pri občinskem odboru SZDL v Metliki so razpravljali o delovnem programu na različnih področjih družbeno-ekonomske dejavnosti v komunih. Izdelan je bil podroben načrt za predavanja in seminarje.

Za kmetijsko področje je predviden seminar za upravni odbor kmetijske zadruge

● V petek je bil končan dvodnevni seminar za sekretariate osnovnih organizacij ZKS. Na seminarju so obravnavali družbeno vlogo Zveze komunistov, ideološko vzgojo članov, delo sekretariatov ter probleme religije. Predavali so domači predavatelji. Seminar je uspel in lahko pričakujemo, da se bo dejavnost osnovnih organizacij še zboljšala.

in zadržnega sveta. Na njem naj bi se razpravljalo o pomenu kmetijstva v državi in zadrugi, notranji organizaciji kmetijskih zadrug, pravih in pravilnih, ekonomskih enotah kmetijskih proizvajalnih enot, o funkciji zadržnih svetov, upravnih odborov in kolektiva zadruge. Poleg tega so pripravljene predavanja o razvoju kmetijstva v državi in komunih, o nalogah zadrug, razširitvi kmetijske socialistične proizvodnje itd. Predavanja bodo v okoliških vaseh: v Drašičih, Božakovem, na Radovici, v Slamni vasi, Grabovcu, na Suhorju, v Gradcu, Podzemlju, Lokvici, Rosalnicah in tudi v Metliki.

V tem času bodo na področju občine predavanja o kmečkem zavarovanju, posledicah zaradi zaostanosti naših vasi in o domačem zdravljenju bolnikov. V že

Občinski zbor in zbor proizvajalcev ObLO Metlika sta na seji 2. marca razpravljala o izvajanju zdravstvene službe, reorganizaciji šolske mreže in o nujnih ukrepih za kritje najvažnejših potreb. V zvezi s tem so sprejeli naslednje:

— Spremeni se odlok o dopolnilnem proračunskem prispevku; le-ta se od sedanjih 6 odstotkov poveča na 15 odstotkov. Sredstva 9-odstotnega povečanja se odvajajo izključno v sklad za šolstvo.

— Predpiše se 6-odstotna stopnja občinskega prometnega davka od prometa na drobno; sredstva se stekajo v proračun občine.

— Zviša se prometni davek, in sicer za naravno vino od 10 na 20 odstotkov, za ostale alkoholne pijače pa od 15 na 20 odstotkov. Sredstva so namenjena proračunu ljudskega odbora.

— Na osnovi sklepev zbora volivcev v Drašičih se uvede poseben krajevni samoprispevek, ki je namenjen izključno urejanju komunalnih vprašanj. Za osebnih prejemke do 10.000 dinarjev ni samoprispevka, od 10.000 do 30.000 din znaša 1 odstotek od čistih prejemkov, za nad 30.000 din pa 1,5 odstotka. Za kmete in obrtnike ostane tak ka-

kor v lanskem letu, to je 2 odstotka od dohodka.

— Da se bodo zbrala sredstva za izboljšanje telefonskega omrežja, zlasti za nabavo avtomatske telefonske centrale v Metliki, se uvede prispevek za lokalne telefonske storitve, ki ga bodo plačevali vsi telefonski naročniki.

— Sprejet je bil odlok o ustanovitvi sklada za borce in spomeniško varstvo NOB, po katerem naj bi gospodarske organizacije plačevale določen del odstotka od družbenega bruto produkta. Sredstva se bodo uporabljala za reševanje prečih vprašanj borcev in gradnjo spomenikov ali spominskih obeležij NOB (Podzemelj, Rosalnice) in za varstvo že obstoječih spomenikov NOB.

— Po sklepu zbora volivcev v Drašičih se uvede poseben krajevni samoprispevek za območje zbora volivcev Drašiči, ki je namenjen za gradnjo gasilskega doma s prosvetno dvorano v Drašičih.

— Uvede se 2-odstotno povzvišanje neobvezne občinske doklade na dohodke od kmetijstva, na dohodke od samostojnih poklicev in pramoženja za leto 1962.

— Poleg tega so bili sprejeti: odlok o ustanovitvi

zdravstveno-investicijskega sklada, odlok o ustanovitvi centralne občinske knjižnice in o ustanovitvi sklada za obnovo vinogradov.

D.

Družabni večer Partizana

Preteklo soboto je TVD Partizan v Metliki organiziral družabni večer. Udeležba je bila dobra. Manjkalo ni dobrega razpoloženja in humorja. Večer je potekal v prijetnem vzdušju. Zal se je prireditve udeležilo malo mladine. Za cicibane, pionirje in pionirke je društvo priredilo čajanko. Navzočih je bilo 80. Dve uri in pol so ob čaju, slaščicah in glasbi rajali v telovadnici. LI

Namizni tenis v Gradcu

25. februarja je bilo v Gradcu srečanje v namiznem tenisu med ekipo TVD Partizan iz Metlike in TVD Partizan iz Gradca. Zmagali so Metličani s 5:1. Rezultati: Toni Gašperič : Sikabar 0:2, Darko Hrnjak : Jaka 2:1, Stane Gašperič : Pezdirc 2:0, Ivan Gašperič : Klobučar 2:0, Prevalšek : Pavlinič 2:1, Prevalšek : Sikabar 2:1. Najlepše srečanje je bilo med Prevalškom in Sikabarjem. Maloštevni gledalci so prišli na svoj račun. Ob tej priložnosti so Metličani vrnil obisk Gradčanom. Bili so lepo sprejeti in so se dobro počutili. Naj bo to spodbuda za nadaljnja športna srečanja!

Sestanek s starši

Predzadnja nedeljo so starši otrok, ki obiskujejo metliško osnovno šolo, napolnili kino dvorano. Šolski upravitelj Ivan Zele je opozoril, na kakšne pomankljivosti nalete učitelji pri posameznih predmetih, posebno pri pouku slovenskega jezika, in pozval vse starše, naj tudi oni po svojih možnostih nadzirajo otroke pri učenju in jim dajo čas in prostor za delo. Po splošnem delu so se starši podrobneje pogovorili z razredniki. Prav bi bilo, da bi bili taki sestanki z razredniki večkrat. LI

Pred letom dni je bil na osnovni šoli v Metliki ustanovljen foto krožek. Ta vrsta dejavnosti, ki je danes med šolsko mladino precej razširjena, ima dva osnovna namena: širiti politično znanje in razvijati mladini čut za lepo. — Člani našega krožka bodo letos sodelovali s svojimi izdelki na razstavah, pripravljamo pa tudi lokalno razstavo v Metliki. Če bi imeli večjo moralno in materialno podporo, bi lahko krožek prerasel okvir naše šole. (Jože Kambič)

BORCI ZAHTEVAJO PRIZNANJE

Letna skupščina občinskega odbora Zveze borcev, ki je bila v ponedeljek, 26. februarja, ni bila toliko zanimiva zaradi tega, ker se je udeležilo okrog 85 odstotka vabljenih delegatov, ampak zlasti zaradi pestre in izčrpane razprave. Slučajnega opazovalca bi nedvomno najbolj pritegnila neposrednost in konkretnost, s katero so člani ZB ocenjevali vlogo in delo svoje organizacije med dvema skupščinama, razen nje pa tudi odkritosrčnost in nepristranost o kritiki, ki je veljala ali posameznim članom ali oblastnim organom ali pa gospodarskim organizacijam. Na osnovi teh zaključkov je pisan tudi pričujoči sestavek.

Bogato vsebino za razpravo je nudilo že predsednikovo poročilo, ki je v prvi vrsti govorilo o organizacijskem vprašanju ZB in vlogi te organizacije v komuni. Poudarilo je, da določena organizacija ne sme in ne more biti več osamljena, zato je potrebno, da ZB še bolj sodeluje z drugimi političnimi in družbenimi organizacijami. O borcih, invalidih, aktivistih in drugih članih ZB naj se govori na vseh pristojnih mestih, da bo čimprej rešen problem, ki še danes mnoge borce postavlja na nižje mesto, kot so ga zaslužili; nanje ne glejmo kot na izčrpane ljudi, ki v proizvodnji niso kos mladim tovaršim, ampak naj nam bodo pred očmi kot borci, ki so darovali zdravje in moč za to, da danes lahko nemoteno živimo in ustvarjamo! To pa je vse, za kar se organizacija ZB poteguje, oziroma kar zahteva.

Zalostna je resnica, da v vseh letih po osvoboditvi še nismo uspeli borcem zagotoviti primerno življenje. Stanovanj na splošno primanjkuje. Brez prave strehe pa

so zlasti nezaposleni člani ZB. Zanje je sicer zbranih 25 milijonov dinarjev, vendar bo to le večja kaplja v morščini nerešenih vprašanj. 17 stanovanj za borce so pripravljena zgraditi tudi podjetja, v katerih so borci v rednem delovnem razmerju. Čeprav je treba priznati dobro voljo in dosežane uspehe, ki so bili doseženi pri stanovanjski izgradnji, je treba vendarle omeniti tudi to, da ob tako počasnem reševanju pereči problemi še dolgo ne bodo urejeni.

Druga, še bolj pereča stvar pa so nezadovoljivi osebni dohodki tistih borcev, ki delajo v podjetjih. Do tega pride največkrat zato, ker so borci izčrpani ali ker nimajo ustreznih kvalifikacij. Vendar je bilo za izobraževanje članov že veliko narejenega, saj je samo lani opravljalo izpite za ustrezne kvalifikacije nad 150 članov. Borci se vključujejo tudi v redno izobraževanje odraslih in jih najdemo skoraj na vseh večernih osemletkah, srednjih in visokih šolah. Nedvomno je to posledica tega, ker so se za borce za-

vzeli aktivni ZB, ki so jih osnovali pri 17 podjetjih v občini, ti pa se borijo tudi za to, da njihovi člani dobljajo res ustrezne osebne prejemke.

V občini je nad 4100 članov Zveze borcev

V občini je 28 krajevnih in 6 terenskih organizacij ZB. Po zadnjih podatkih šteje organizacija več kot 4.100 članov, s čimer je postala ena

Zdravko Strukelj, novi predsednik občinskega odbora ZB

najmočnejših v republiki. Tako veliko organizacijo pa so v preteklem letu poleg članov občinskega odbora ZB mogli voditi le mnoge komisije, ki so si prizadevale, da bi bila dejavnost čim bolj prožna in uspešna. Poročilo in razprava sta pohvalila delo komisij in ugotovila, da je imela najtežje delo komisija za priznavanje delovne dobe, ki je lani obravnavala več kot 500 prošelj. Razprava o delu te komisije je obrodila dajanje nepravilnih izjav borcev neupravičenim osebam, ki so — ne da bi bili člani ZB — hoteli priti do ugodnosti. Predvsem pa je nerazumljivo to, je ugotovilo več delegatov, da imata enake pokojnine Janez in Miha, čeprav je bil prvi aktivni borec NOB, drugi pa le simpatizer revolucije. Čas je tudi, je bilo nadalje rečeno, da preprečimo upokojitveno »mrzlico« in da zahtevamo priznanje in ugodnosti za tiste borce, ki to zaslužijo.

Prav tako kot za žive moramo skrbeti tudi za padle borce. Neurejena pokopali-

šča in prostori okrog spomenikov in spominskih plošč nam ne delajo časti. Na spomenik še vedno čaka tudi dolenski Urh — Sentjošt. Skoraj nerazumljivo so izjave, da za postavitev spomenika ni sredstev. Zahvaliti pa se je treba vsem, ki so omogočili postavitev žužemberškega spomenika z grobnico in manjših spomenikov ter plošč v drugih krajih občine.

Čas hiti, borci odmirajo in zgodovina petih krvavih let se pozablja. Komisija za izdelavo topografij krajev, ki jih je zajela NOB, je imela sicer polne roke dela, vendar naloge ni dokončala. V prihodnje jo čaka še odgovorno opravilo, saj je skrb za zgodovino prav tako nujna kakor vsaka druga dejavnost v okviru organizacije ZB.

Nalog je torej veliko; organizacija ZB jih bo rešila, če bo složna, kot je bila doslej. V prvi vrsti mora skrbeti za uveljavljanje pravic, ki jih borcem določa že zakon. »Nič več in nič manj kot to hočemo,« pravijo člani ZB, »poznamo zakon, po katerem zahteve lahko uresničimo!« Sami bodo delali s podvojen prizadevnostjo. Ob pomoči vseh ostalih organizacij in oblastnih organov tega ne bo težko doseči. —lz

Kupcev dovolj!

5. marca je bil v Novem mestu žirinski sejem, ki je bil precej dobro obiskan. Naprodaj je bilo 593 prašičev in 178 glav goveje živine; od tega so prodali 512 prašičev in 77 glav goveje živine. Kupcev je bilo precej, nekaj tudi iz oddaljenih krajev, vendar so govedo kupovali večinoma zasebniki, medtem ko je novomeška KZ odkupila le 10 glav.

Cene: prašiči od 5.000 do 17.500 din, volji od 110.000 do 135.000 din, krave od 75.000 do 110.000 din in junci od 70.000 do 110.000 din.

INTERESANTOM ZA DIETIČNO KUHINJO!

Zaradi morebitne ustanovitve dietične kuhinje v Novem mestu so nam potrebni podatki, koliko je interesentov, ki bi se hoteli hra-

NOVOMEŠKA KOMUNA

O ČEM BODO TOKRAT RAZPRAVLJALI VOLIVCI?

Danes bodo imeli odborniki ObLO posvetovanje glede priprav za zbere volivcev, ki bodo v naši občini od 9. do 18. marca. Obveščeni bodo o datumih za posamezne kraje in dobili še zadnje napotke, kako naj zbori potekajo.

Na današnjem posvetovanju se bodo odborniki seznanili z obširnimi gradivom, ki ga bodo morali razlagati občanom. Na zborih volivcev bo na dnevnem redu predvsem naslednje: poročilo o uresničitvi družbenega plana in proračuna občine v preteklem letu, predlog za občinski družbeni plan in proračun za leto 1962, odlok o uvedbi prometnega davka na maloprodajo, sprememba odloka o dopolnilnem proračunskem prispevku, sprememba odloka o uvedbi prometnega davka na prodajo alkoholnih pijač, poročilo o finančnem poslovanju sklada zavarovanja kmečkih proizvajalcev in podobno. Hkrati bodo ljudem pojasnjena nekatera vprašanja, ki so jih občani sprožili na zadnjih zborih. Gradivo za zbere volivcev je potemtakem zelo obsežno, zaradi česar bodo potrebna dobra poročila, saj bo le tako tudi razprava dobra.

Pričakujejo, da se bo razprava ustavljala predvsem pri letošnjem družbenem planu in proračunu, ki bo precej napet. Predlog plana namreč predvideva v primerjavi z realizacijo v lanskem letu znaten odskok v družbeni in zasebni proizvodnji, v industriji in kmetijstvu, pa tudi na drugih področjih. Skratka, to bo napredek, ki ga bo mogoče doseči le s pomočjo slehernega občana, predvsem pa z dobrim gospodarjenjem.

Na teh zborih volivcev bodo sprejeti novi in spremeni-valni odloki, tako o davku na maloprodajo in prodajo alkoholnih pijač, kakor tudi odlok o dopolnilnem proračunskem prispevku, ki se bo povečal v okviru zakonskih predpisov in potreb komun. Sredstva, ki se bodo na ta način zbirala, bodo določena v posebne namene, med drugim bo n. pr. 5 odstotkov za šolstvo.

V skladu z zakonom o zdravstvenem zavarovanju kmečkih proizvajalcev, ki velja od lanskega decembra, je predvideno razširjeno, splošno oziroma dopolnilno zavarovanje kmečkih zavarovancev. Na zborih volivcev bodo predvsem govorili o tem, ali se da tako zavarovanje (podobno naj bi bilo socialnemu zavarovanju) uvedi tudi v naši komuni in kolikšne zneske naj bi kmečki zavarovanci plačevali. Nihče ne bo mogel prezreti ugodnosti, ki jih daje ta način zavarovanja.

Kot vedno bo treba tudi tokrat prislusniti glasu občanov, upoštevati njihove želje in jim pojasnjevati, česar ne vedo. Na drugi strani pa je pred ljudskimi odborniki velika naloga, da bodo v času zborov volivcev res vestno opravili svojo dolžnost in do potankosti tolmačili gradivo, zlasti ker gre za občutljive zadeve komunalnega gospodarstva in za pomembne naloge glede nadaljnega razvoja naše občine.

niti v taki menzi. Vabimo vse, ki bi se želeli hraniti v dietični menzi, naj se prijavijo pri okrajnem ali občinskem odboru RK v Novem mestu (Cesta komandanta Staneta), kjer naj izpolnijo obrazec, ki ga bodo tam dobili.

Ker so nam podatki nujno potrebni za čimprejšnjo ustanovitev dietične kuhinje, prosimo, da se prijavite do 19. marca 1962.

Odsek za zdravstvo in socialno varstvo pri ObLO

Novomeška kronika

■ V ponedeljek popoldne so Novomeščani množično odhajali na šeljanje v Kostanjevico. Nabiti fižol in boljše li-muzine, avtobusi, vsi so bili polni potnikov, ki so si želeli videti kostanjevski »Perforcent-haus«, za katerega je bila to-likšna reklama. Mnogi pa so povedali, da so bili razočarani...

■ Z dežja pod kap pride v Novem mestu tisti, ki ga nativ zasoli brez dežnika in se umakne pod ostrejšo hiš. Ker žlebovi pri mnogih hišah puščajo, obveščamo vse kleparje, da jih čaka še mnogo dela, če bodo hoteli vse popraviti!

■ V našem mestu že precej časa razsaja gripa med otroci in odraslimi. Dežurni zdravniki so imeli dela čez glavo, saj so opravili v teh dneh rekordno število obiskov na domu. Čakalnice v ambulanah pa so bile tako polne, da se vrata niso dala zapreti...

■ »Po arabskih deželah« je nastov predavatelj Staneta Tavčarja, ki ga bo imel v ponedeljek, 12. marca, ob 18. in 20. uri v Domu JLA. — Prodaja vstupnic dve uri pred pričetkom predavanja pri blagajni kina. Predavanje — zanj je med prebivalstvom izredno zanimiva

nje — je organiziral Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu.

■ Mestna tržnica je bila minuli ponedeljek polna vsega. Največ je bilo jajc, ki so jih ženske kar ponujale po 19 ali 20 din, prodajali pa so tudi jabolka po 50-70 din, suhe hruške po 50 din, suhe slive po 160 din, orehe po 180 din, fižol po 100-120 din, regrat na merice po 50 din, radič na merice po 60 din, smetano v skodelicah po 70 din, krompir po 32 din, mleko po 45 din, kisló repo in zelje po 70 din kg. Gospodinjje so radič in regrat takoj pokupile, v trgovini z zelenjavo pa so rekatero odklanjale solato po 550 din kg, češ da je predraga. Najbrž kupljenega radiča še niso nikoli dale doma na tehničino, sicer bi videle, da jih stane 1200 din kg.

■ Gibanje prebivalstva: poročil so se: Anton Perko, dijak iz Vršnje gore, in Marija Hočevar, delavka iz Paderski-čeve ulice; Stanislav Zalokar, delavec iz Ločne, in Terezija Ilnikar, krojačica s Prečernovega trga 5. — Ponesrečen se je Albert Kunštek, uslužbenec s Ceste komandanta Staneta, ki je na cesti padel in si poškodoval glavo.

Most jeze, kletvic, luž in šoferske brezobzirnosti...

Na kandijskem mostu se ob deževju, še posebno pa, kadar se sneg topi, nabirajo vzdolž obeh pločnikov velikanske umazane luže, kajti male in pregoste odtočne mreže se takoj zamase in tako onemogočajo odtok vode.

Pešci in tehi je tam vedno veliko — imajo na mostu svojevrstno, dasiravno nehoteno zabavo, n. pr.: tisti, ki radi stavijo v loterijo, lahko ugibajo, ali se jim bo posrečilo priti čez most, ne da bi se arealili z avtomobili; taki, ki imajo smisel za statistiko in dobre živce, lahko ugotavljajo, kolikšen je procent obzirnih šoferjev in koliko je tistih, ki škodoželjno uživajo, če se jim posreči s curkom umazane brozge poskropiti pešca čim više, če je v tebi kakšna športna žilica in te je narava obdarila s skočnejšimi nogami, se lahko prebiješ skozi curke, ki jih pršijo vozila na vse strani, če poskakujes kakor bolha: če ti pa noge niso več tako pokorne, si lahko melanholično zabrudna tisto staro pesmico: O, mladost ti moja, kam odšla si, kje si... — In končno, če si kolek in ti rada kri zavre, si jo boš, preden boš prodril na drugo stran mostu, nedvomno lahko vsaj nekajkrat ohladil s tem, da boš brezobzirnemu šoferju takole skozi zoba omenil očeta in mater...

Zakaj vse to? Zato, ker so kot že rečeno, odtočne rešetke na novomeškem glavnem mostu premajhne in pregoste in bi jih bilo treba čimprej zamenjati, če ne celo povečati odprtine. Dokler pa se to ne zgodi, bi bilo dobro, ko bi kdo poskrbel za nauk brezobzirnim voznikom — vsi niso taki! — da most ni samo zaradi njih na svetu. Če pa tudi to ne bi zaleglo, bi pa nemara naš list od časa do časa objavil evidenčne številke vozil, ki se bodo še naprej »odlikovala« z brezobzirno vožnjo preko mostu. K. B.

»Za otroke delamo...«

Kako dela in uspeva mirnopaška »DOLENJKA«

Če vas pot zanese v Mirno peč, boste morda hitro našli Pletiljstvo »Dolenjka«, čeprav se skriva po šestih mirnopaških hišah. V vasi vam bodo prav radi pokazali, kje je njihova »tovarna«, saj so nanjo ponosni. In kako tudi ne bi bili, saj je pletiljstvo v nekaj mesecih napredovalo kot malokatero v tako težkih pogojih.

V oktobru 1961 je bilo v pletiljstvu le pet strojev, do danes pa je število naraslo že na 30. Tako naredijo dnevno že za 800.000 dinarjev izdelkov, ki jih razpošiljajo po vsej Jugoslaviji, največ pa na Hrvaško. Izdelujejo pletena oblačila za otroke do 14 let, v prihodnje pa bodo delali tudi lažjo spodnjo in zgornjo trikotajo. Podjetje skrbi predvsem za to, da bi bili njegovi izdelki za otroke čim bolj udobni in praktični. Takih oblačil pri nas zelo primanjkuje, saj

na trgu pogostokrat težko najdemo dobro krojene in praktične jopice ali hlačke za najmlajše.

V »Dolenjki« izdelujejo zdaj 18 vrst volnenih izdelkov v 14 različnih barvah. Uporabljajo samo čisto 100-odstotno volno, ki jo dobijo nekaj od metliškega Novoteksa, nekaj pa iz Beograda. Pred nedavnim so začeli izdelovati tudi otroške žabice iz bombažnih vlaken, za spomladansko in poletno sezono pa imajo v načrtu lažje garniture za dojenčke, brezokavne, vrhnje športne majice in druge reči iz finjših vlaken, ki jih po navadi prav v sezoni nikoli ni dovolj.

Tako bodo letos naredili okrog 70.000 volnenih izdelkov, 80.000 parov otroških žab in 15.000 različnih letnih oblačil za otroke v skupni vrednosti 240 milijonov dinarjev.

Letos bi radi v »Dolenjki« ustanovili posebne oddelke za proizvodnjo iz bombažnih, volnenih, svilenih in sintetičnih vlaken. Seveda so za to potrebni novi prostori. V stiski, kakršno imajo zdaj, ko so delavke skoraj zakopane med volnenimi jopicami in ima podjetje svoje delavnice raztresene skoraj po vsej Mirni peči, je zares težko. »Obratnih sredstev nimamo dovolj, pa še kupci nam dolgujejo skoraj 10 milijonov,« je pripovedoval Jože Luzar, človek, ki je skoraj iz nič ustvaril novo podjetje.

»Upamo, da bomo dobili nekaj posojila od banke. Potem bo precej lažje.«

Ko bodo dobili gradbeno dovoljenje, bodo takoj začeli preurejati objekt, ki je zdaj zasebna last, ter tako pridobili prostore za delavnice. S tem se bo podjetje znatno razširilo, nabavilo bo lahko tudi pre-

cej novih strojev, predvsem za šivalnico, kjer je zdaj še največ ročnega dela. V jeseni nameravajo začeti tudi z lastnim remontom pletilnih strojev, kar bi precej zmanjšalo stroške. Poskrbeli bodo tudi za obratno okrepčevalnico, kjer bodo dobivale delavke tople obroke.

V »Dolenjki« je zaposlenih 160 oseb, prihodnje leto pa bodo število dvignili že na 200. Delavke, ki prihajajo v podjetje, so večinoma nekvalificirane in jih je treba strojno pletenja šele učiti. V ta namen imajo občasne tečaje, kjer jih usposablja za poklicne pletilje.

Od lanskega decembra imajo v podjetju delavski svet, razen tega pa tudi več komisij in odborov, ki na sestankih živahno razpravljajo o problemih svojeg: podjetja ter jih rešujejo s skupnimi močmi.

Kakor povsod, tako tudi v »Dolenjki« niso brez težav, z voljo in delom pa bodo le-te prej ko slej izginile. Važno je le, da je pot jasno začrtana!

-db

Pomen novih odlokov

Je nekaj o sklepih z zadnje seje ljudskega odbora

Na ločenih sejah obeh zborov občinskega ljudskega odbora Sevnica 17. februarja so bili sprejeti naslednji odloki:

— Odlok o ustanovitvi občinskega zdravstvenega investicijskega sklada, katerega sredstva se bodo uporabljala za gradnjo, razširitev in opremo zdravstvenih zavodov, za znanstveno-raziskovalno delo, strokovno izpopolnjevanje zdravstvenih delavcev in za preventivne zdravstvene ukrepe. V ta sklad bodo pritekala sredstva, kot: prispevki iz dohodka zdravstvenih zavodov, dotacije iz občinskega proračuna, dohodki iz skladov zdravstvenih zavodov na podlagi pogodbe, dohodki iz skladov zdravstvenega zavarovanja na podlagi pogodbe, dotacije gospodarskih in drugih organizacij in zavodov, do 50 odst. amortizacije zdravstvenih zavodov v občini in drugi dohodki.

Tako zbrana sredstva bodo nedvomno prispevala k dohitrejšemu reševanju problemov zdravstvene službe, zlasti pa k čimprejnjemu pričetku gradnje zdravstvenega doma v Sevnici.

— Odlok o ustanovitvi gasilskega sklada občine Sevnica, sprejet z namenom, da se zagotovijo sredstva za finansiranje požarne varnosti in gasilske službe. Dohodki tega sklada predstavljajo: premije za požarno zavarovanje, ki se plačujejo zavarovalnici na območju občine, katerih višino določa skupščina zavarovalnice

Videm-Krško; sredstva, ki jih določa občina z družbenim planom in proračunom za vsako leto posebej; sredstva, ki jih prispevajo gospodarske, združne in družbene organizacije.

— Odlok o povečani stopnji davka na promet malo prodajo — na drobno v trgovski mreži. S tem odlokom se povečuje stopnja občinskega prometnega davka na drobno od 4 na 6 odst. Temu davku pa niso podvrženi: proizvodi, od katerih se po zveznih predpisih priznava regres; proizvodi, za katere so po zveznih predpisih določene prodajne cene na drobno ali je zanje določen način oblikovanja prodajnih cen na drobno; živila in semena, izvzemši alkoholne pijače; koliki in poštne znamke, poštne dopisnice in vse vrednotnice, časniki, revije, knjige in tiskovine ter ofiserska oprema.

— Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o občinskem prometnem davku, katerega plačujejo zavezanci zasebnega in družnega sektorja od naslednjega prometa in od naslednjih storitev:

1. od prometa v gostinstvu od prodajne cene na alkoholne pijače — obvezni 10 odst., dopolnilni 10 odst.; na naravna vina — obvezni 5 odst., dopolnilni 15 odst.

V davčno osnovo se ne všteje gostinska postrežnina.

2. od prometa v trgovini: na alkoholne pijače — obvezni 5 odst., dopolnilni 15 odst.

odst.; na naravna vina od litra 10 odst. — Povečanje prometnega davka na drobno v trgovini, kakor tudi povečanje prometnega davka na alkoholne (žgane) pijače in vina v občini Sevnica je pogojeno s povečanjem istovrstnega davka v vseh ostalih občinah. Zato se prodajne cene v naših trgovinah in gostiščih bistveno ne bi smele razlikovati od prodajnih cen istovrstnega blaga in uslug v ostalih občinah.

Ignac Vintar

Zadnje slovo lovskega veterana

Dolga je bila vrsta ljudi, ki so preteklo soboto spremili v Boštanju na zadnji poti Martina Plazarja, znanega lovskega veterana, ki je preminil v visoki starosti 94 let. Kot rudniški upokojenec je živel v Boštanju. Bil je znan kot vnet lovec in velik ljubitelj narave. Sedemdeset let je aktivno sodeloval pri lovcih. Bil je eden najstarejših lovcев našega okraja. Se kot devdesetletnik je sodeloval na lovskem pogonu in si tudi priboril trofejo.

Pokojni Plazar je bil splošno priljubljen, znan po šegavosti in skromnosti. Ob odprtem grobu sta se od pokojnika poslovila zastopnika Društva upokojencev in lovske družine. Poslednjikrat se mu je oglasil lovski rog, turbošno so odmevali njegovi glasovi po bližnjih gozdovih, ki so bili pokojniku tako dragi.

Vsem, ki so ga poznali, bo ostal v trajnem spomnu, žalujočim pa naše iskreno sožalje. D. B.

POIŠČIMO BOLJŠE OBLIKE DELA!

Pretekli teden je bil v Sevnici zbor Zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev. Udeležba je bila slaba, razprava pa zelo živahna.

Lani društvo ni našlo pravih oblik in metod dela, s katerimi bi pritegnilo članstvo k aktivnejšemu delu. Zveza se je vse preveč ukvarjala z različnimi tehničnimi in administrativnimi problemi in se zaradi tega ni mogla posvetiti drugemu delu.

Delo je oteževalo tudi malomarno finančno poslovanje blagajnika Staneta Liparja, ki se ni udeležil niti obnega zboru, da bi poročal. Zaradi tega ri dobil razrešnice. Občni zbor je

sklenil, da mora biti blagajniško poslovanje urejeno v dveh mesecih, odbor pa je bil pooblaščen, da blagajnika primerno kaznuje.

Čeprav je zveza za svoje članke organizirala več predavanj, ta niso dosegla zaželenega uspeha, ker so se vabilu odzvali le redki člani. Nedisciplino je treba odpraviti in ljudi pripraviti, da je njem samim v korist, če se sestankov in predavanj udeležujejo. Če pa to ne bo zaleglo, bo treba seči po ustreznih kaznih.

Sklenjeno je bilo, naj se ustanovi več krajevnih organizacij, kjer so za to pogoji. Na ta način bo delo lahko bolj

DOKLEJ BOMO GOVORILI O ISTIH PROBLEMIH ŽENA?

Tu je 8. marec, praznik žena. Vsako leto ga praznujemo. Vsakokrat govorimo o pravicah in problemih žena. Vendar, kaj je narejenega? Ali bomo probleme rešili samo s praznovanjem? Zapisali bi nekaj besed o sklepih, ki jih je postavila zadnja občinska konferenca žena in kako se uresničujejo.

Pisali smo že, da je bilo na konferenci govora o ne-

deljskih dopoldanskih hitno predstavah v Sevnici in Krmelju. Vendar želenega nismo dobili. Drugi sklep je govoril o ustanovitvi pionirskega kluba in pionirske knjižnice, pa tudi tu ni nič narejenega. Potrebno bi bilo zgraditi otroški vrtec. Blok se bo gradil, kaj pa vrtec? Prav tako smo že pisali o igrišču pri vrtcu. Naj ta zahteva žena ne bo pozabljena! Če hišni sveti nimajo kaj razpravljati, naj obravnavajo vsaj udeležbo pri gradnji igrišča. Upravni odbor DU je zadolžen, da organizira »tribuno družine«. Radi bi slišali predavanja o mladinski vzgoji. Se je čas, da se stvar uredi. Vsi čakamo na to!

Vse te sklepe bi letos lahko uresničili. Treba jih je resneje obravnavati. Na proslavi žena jih bomo še enkrat osvežili in mnoge, ki so odgovorni za delo in reševanje ženskih problemov spomnili njihove dolžnosti.

Ljubo Zumer iz Sevnice je na oddaji »POKAZI KAJ ZNAS« v Brestanici ogrel poslušalce s prijetnimi popevkami

potekalo, ker bodo pobude prihajale od krajevnih organizacij.

Letos bo treba bolj poskrbeti tudi za razvedrilo članstva. Organizirali naj bi družabne večere, predvsem pa prireditve iz leta v pomembnejše kraje iz NOB. Poživiti je treba tudi organizacije, ki vključujejo dejavnosti, pomembne za obrambno moč naše domovine, n. pr. Štrelsko zvezo, ki je pred mesecem prenehala delovati.

Novi odbor se bo povezal tudi z AMD v Sevnici in omogočil članom ZROP, da obiskujejo šoferski tečaj; člani so mnenja, da bi AMD moralo nuditi članom ZROP finančne ugodnosti. Občni zbor je tudi izrekel priznanje poštvovalnemu članu, tajniku ZROP tov. Mirku Brimsku. (—h)

Debatni večer

Klub OZN aktivna LMS pri sevnickem Velečarju je v petek zvečer pripravil prvi debatni večer. Udeležili so se ga mladinci tudi iz drugih aktivov. Tema, ki so si jo izbrali za debato, je bila: obisk predsednika Tita v ZAR.

Mladinci so pokazali veliko zanimanja in izrazili željo, da bi tudi v svojih aktivih ustanovili klub OZN.

8. marca v Loki

Žene iz Loke in Račice si že več let prizadevajo zgraditi v Račici, kjer imajo dovolj močan vodovod, sodobno pralnico, ki bi se je posluževale lahko tudi prebivalci Loke. Nekaj denarja so že zbrale, vendar pa je stvar zamrla. Upamo pa, da bo vendarle kaj iz tega. Socialistična zveza v Loki bo priredila v soboto, 10. marca, proslavo v počastitev dneva žena, hkrati pa skromno pogostitev.

Ss.

Kaj je novega na Pokleku

Krajevni odbor Socialistične zveze na Pokleku-Selah je na pobudo občinskega odbora SZDL iz Sevnice 25. februarja sklical sejo, na kateri so razprav-

Razprave o VII. kongresu LMS

Občinski komite LMS v Sevnici je na drugi plenarni seji prejel sklep, da bodo delegati, ki so se udeležili nedavnega mladinskega kongresa v Kranju, pripravili predavanja o tem kongresu. Podobni predavanji sta že bili v Krmelju in sevnicki kopinarni, v drugih aktivih pa bodo v času, ki ga bodo določili, aktivni sami.

L. J.

ljali o dosedanjih vlogi SZDL na vasi. Zaključek je bil, da glede tega ni bilo veliko narejenega, čeprav je na vasi dosti problemov. Delo je treba poživiti, saj bomo le tako kos nalogam in problemom v komunih. Dolžnost vseh je, da sodelujejo, ker je le v skupnosti moč. Nedvomno je SZDL odgovorna za to, da njen sleherni član pozna dogajanje v komunih in v drugih krajih domovine.

V priložnosti bo več predavanj o kmetijstvu, živinoreji in pogodbenem sodelovanju z zadrugo, organizirala pa jih bo krajevna organizacija SZDL s pomočjo občinskega odbora Socialistične zveze.

Milan Mešiček

Ali bomo 1. maja že poslušali RADIO SEVNICA?

25. februarja je bil v Sevnici občni zbor Ljudske tehnike. Poročila so ugotavljala, da šteje društvo že 487 članov ter 67 pionirjev in mladincev. Najbolj delaven je bil vsekakor fotoklub, ki je lani štel 64 članov in 24 začetnikov v fotoamatertvu. Klub ima temlico na področju zasebnega stanovanja, zato delovni pogoji niso bili nič preveč ugodni. Navzlic temu so fotoamatertji imeli lepe uspehe na okrajni razstavi, kamor so poslali 33 slik in dosegli drugo mesto. To je nemajhna zasluga Antona Senice, ki je tri mesece vodil tečaj za začetnike in pionirje.

Glavno je bilo društvo traktoristov in kmetijskih tehnikov. Organiziran je bil tečaj za traktoriste, v občinskem merilu pa so izvedli tekmovanje v oranju in spretnostni vožnji s traktorji. Razen tega so se člani društva udeležili okrajnega in republiškega tekmovanja. Za uveljavljanje svoje dejavnosti pa je društvo poskrbelo tako, da je organiziralo predavanja v Sevnici in okoliških krajih.

Zatem so govorili o šolski komisiji v sevnicki osnovni šoli, kjer delujeta foto in radioamaterski krožek. Da tamkajšnja dejavnost ni bila še bolj uspešna, so glavni vzrok materialne težave.

V novembru so ustanovili društvo LT v sevnicki Kopitarni. Ima 65 članov in štiri sekcije: fotoamatersko, radioamatersko, avto-moto in elektrostrojno. Uredili si bodo fotolaboratorij in elektrostrojno delavnico. Podjetje jim je poklonilo avtomobil.

Posebno nalogo je prevzel radioamaterski klub. Dobil je prostore v gradu, njegovi člani pa jih že urejajo. Radioklub šteje 36 članov. Pripravljajo radioamatersko oddajno postajo, vključili pa se bodo tudi v redno varnostno omrežje. OBLÖ jim bo omogočil, da bo v gradu začela oddajati redna radijska postaja na srednjih valovih. V ta namen bodo organizirali dva tečaja za ljudi, ki bodo upravljali z oddajnikom. Postaja naj bi se oglasila že 1. maja. Vsa druga dela bodo opravili prostovoljno. Želimo, da bi se jim načrti uresničili. —še

PLAČEVANJE KOMUNALNEGA PRISPEVKA IN KANALIZACIJSKE PRISTOJBINE

Pred kratkim sta bila v Uradnem vestniku okraja Novo mesto objavljena dva zelo važna odloka občinskega ljudskega odbora Sevnica, ki urejata plačevanje komunalnega prispevka in kanalizacijske pristojbine.

Odlok, s katerim se v letu 1962 uvajajo obvezna priključitev zgradb na komunalne naprave in prispevki za izgradnjo komunalnih naprav v ožjem gradbenem okolišju mesta Sevnice, določa, da se vsi objekti (stanovanjski in drugi) morajo obvezno priključiti na obstoječo oziroma naknadno zgrajeno električno, vodovodno, kanalizacijsko in cestno omrežje. Ta obveznost na-

stopi z dnem izdaje odločbe o lokaciji objekta ali takrat, ko so glavne komunalne naprave dograjene v tolikšnji meri, da je priključek nanje možen. Upravni organ, pristojen za gradnjo, ne sme izdati uporabnega dovoljenja, dokler niso izvedeni posamezni priključki. Kolikor posamezni objekti glede na svoj namen ne bodo podvrženi obvezni priključitvi, bo odločil organ za gradbene zadeve občinskega ljudskega odbora z odločbo o načelnem dovoljenju oziroma z odločbo o lokaciji. Višino prispevka za izgradnjo komunalnih naprav in ureditev stavbnih zemljišč, ki odpade na posamezen objekt, določi

Svet za komunalne zadeve občinskega ljudskega odbora vnaprej na podlagi tehnične dokumentacije s projektom in predračunom komunalnih naprav za vsak primer posebej in se sporoči investitorju z odločbo o lokaciji. Po 8. čl. omenjenega odloka prispevek ne sme presegati 10 odstotkov predračunske vrednosti posameznega objekta, za gradnjo individualnih hiš pa prispevek za ureditev komunalnih naprav ne sme biti večji od 140 tisoč d.narjev.

Važno je, da mora investitor sredstva, ki so potrebna za plačilo prispevka, zagotoviti v roku, ki ga določi organ za gradbene in komunalne zadeve, v

nasprotnem primeru pa se odločba o lokaciji odkloni. Po tem odloku zbrana denarna sredstva se smejo uporabiti izključno le za ureditev električnega, vodovodnega, kanalizacijskega in cestnega omrežja.

Odlok o določitvi kanalizacijske pristojbine in prispevka za priključek na kanalizacijsko omrežje pa velja za celotno področje občine. Po tem predpisu se kanalizacijska pristojbina odmerja na osnovi količine odpadne vode. Tu se upošteva tudi črpanje vode iz lastnih vodnjakov. Pristojbina znaša 10 odstotkov od zneska vodarine mesečno.

Kanalizacijski prispevek se plača enkrat, in sicer ob priključku na kanalizacijsko omrežje. Višina tega prispevka znaša:

- za enodružinsko hišo 6.000 din,
- za vsako nadaljnje družinsko stanovanje 4.000 din,

- za vse stanovanjske bloke od vsakega stanovanja 3.000 din,
- za lokale po 50 d.n za kv. meter,
- za industrijo po 500 din za enega zaposlenega.

Ta prispevek pobira organ komunalne službe, ki upravlja kanalizacijo. Sredstva, pridobljena po tem odloku, se uporabijo izključno za vzdrževanje in gradnjo kanalizacije v tistem gradbenem okolišju, kjer so bila plačana. Zavezanec plačila prispevka je lastnik ali upravni organ objekta.

Oba omenjena odloka pomenita nadaljnji korak k uveljavljanju in izboljšanju komunalnih služb v občini, zlasti pa v gradbenih okolišjih, zato je izpolnjevanje odlokov izrednega pomena. Znano je, da smo prav tem službam doslej posvečali premajhno skrb. vl.

Svetovni popotnik v Krmelju

V okviru predavanj, ki jih je v Sevnici organizirala delavska univerza, je minuli četrtek govoril Stane Tavčar o svojih vtisih s potovanja po severni Afriki, Libiji in Tunisu, kjer je bil z mopedom. Nepozabno doživetje so bili za gledalce posnetki kulturnih spomenikov, predvsem lepote stavbarstva starih afriških dežel.

Predavanje je tovariš Tavčar zaključil z mislijo, da je koristno videti tujino tudi zato, da potem znamo bolj ceniti to, kar imamo sami v svoji domovini.

D. B.

SOLNIKOVE SANJE

»Ah, kako krasne sanje sem imel nočjo,« pravi profesor svojemu kolegu. »Res? Kaj se vam je pa sanjalo?« »Da sem moral prijaviti osebni davek na svoje prejemke!«

Vso skrb proizvajalkam in materam!

Ne bo odveč, če bomo za 8. marec vsaj malo pokramljali o zaposlenih materah. Če v začetku moramo poudariti, da je napak misliti: zaposlena je samo tista žena, ki dela v proizvodnji. Ne, tudi gospodinja in mati, ki sicer ne gresta v službo, pa vendar delata ves dan v gospodinjstvu, sta zaposleni! Po zaposlitvi lahko torej ločujemo žene v ekonomsko zaposlene (one, ki delajo v tovarnah in drugod) in v neekonomsko zaposlene žene (one, ki so doma gospodinje). Na konferenci žena v naši občini smo prav zato največ razpravljale o dveh problemih: o varstvu otrok, ki predstavlja največjo težavo za ekonomsko zaposlene žene, in o problemu žena gospodinj, ki žele postati proizvajalke, pa nimajo primerne zaposlitve. Stevilke nam povedo, da je slednjih pri nas še zelo mnogo. Računati pa moramo, da bo ta težava vedno manjša, problem varstva otrok pa bo vedno bolj prihajal v ospredje.

Tudi družba mora težiti k vse večjemu zaposlovanju žena. Le tako lahko postane žena enakopraven in dovolj razgledan član družbe. Izkušnja nas uči, da je gospodinja vse preveč zaprta v ozek družinski krog, drobne družinske skrbi dušijo njeno zanimanje in jo odtrgujejo od razvoja. Prav nasprotno pa je žena proizvajalka bolj sproščena, zahtevnejša in se laže aktivno udeležuje.

Predavanja v Trebnjem in Mirni

V petek 9. marca ob 19. uri bo v dvorani Zadrufnega doma v Trebnjem predavanje »O zunanje-političnih problemih«; predaval bo Franc Markelj iz Ljubljane. Predavanje bo z dia pozitiviv.

Prvo predavanje v okviru šole za življenje v Trebnjem bo v petek, 9. marca ob 18. uri v osnovni šoli. Predaval bo prof. Franc Demšar iz Ljubljane. Mladinci in mladinke iz Trebnjega in okolice, ki se še niste prijavili v oddelke šole za življenje storite to čimprej! Prijave sprejema Marja Novak.

Na Mirni bo 9. marca ob 16. uri v osnovni šoli drugo predavanje za člane kolektiva Gradbeno-opekarskega podjetja Mirna: »Aktualni družbeno-ekonomski problemi«. Govoril bo tovariš Branko Grošelj.

stuje v okolju. V naši komuni nas k zaposlovanju žena sili tudi gospodarska nerazvitost, saj bomo le tako odpravili našo zaostalost in povečali materialno osnovo občine. S tem bomo hkrati ustvarili tudi ugodne pogoje za resnično reševanje problemov žena.

vendar se preveč enostransko ukvarjajo zgolj s komunalnimi problemi. Na vasi tudi veliko razpravljamo o naprednem kmetijstvu, nikogar pa ni, ki bi spregovoril o naprednem gospodinjstvu! Znano je, da kmečka žena največ trpi zavoljo gospodinjstkih

dnevne garanje na polju samo še dodatna obremenitev, kakršne možje ne poznajo. Krajevni odbori naj zato razmišljajo o urejenih periščih, o enostavnem varstvu otrok na vasi in še o drugem, kar bi lahko v znatni meri razbremeni kmečko ženo. Pobudnik takšnih akcij na vasi pa naj bodo kmečke žene s pomočjo Socialistične zveze!

Za letošnji 8. marec se odločimo: bolj kot doslej bomo skrbeli za ženo proizvajalko, ki razen dela v gospodinjstvu, tovarni, podjetju ali ustanovi opravlja zelo odgovorno nalogo, saj vzgaja mladi rod, iz katerega rasto novi državljani — bodoči upravljalci naše domovine.

CIRILA ZIDAR

Občinski odbor Zveze borcev NOV Trebnje čestita ob prazniku žena vsem partizanskim materam, zlasti tistim, ki so izgubile može in sinove v NOB!

Priznati moramo, da smo v tem doslej vse preveč načelno in le poredkoma razpravljali.

Stanovanjska skupnost v Trebnjem je že načela problem varstva otrok. Doseči moramo, da bo naš otroški vrtec res namenjen ženi-proizvajalki. Odprt naj bo tako, da bo ves čas materine zaposlitve otrok imel v njem prijetno varstvo. Na anketi, ki jo je poslala stanovanjska skupnost, je žal odgovorila samo polovica mater! Ker je slišati, da otroškega vrtca v bodoče občina ne bo mogla več podpirati z dotacijami, zato so menili, da bi že zdaj postopoma uvajali primerno ceno in se o tem čimprej pogovorili s starši.

Zelo počasi se stanovanjska skupnost loteva ustanavljanja raznih servisov, ki bi ženam nudili pomoč pri domačem delu. Morda je posredni premalo stikov s prebivalci, ki bi vsekakor lahko dali vrsto dobrih pobud in hkrati tudi materialno pomagali.

Krajevni odbori so v naši komuni zelo delavni,

TEDEN TISKA

Občinska komisija za tisk je na razširjeni seji dne 28. februarja določila, da bo teden tiska od 26. marca do 1. aprila. V Trebnjem, na Mirni, v Sentrupertu in Mokronogu bodo pripravili razstave. Literarni razgovori s šolsko mladino bodo v Trebnjem, na Mirni in v Sentrupertu. V Mokronogu bo literarni večer za odrasle. Ljudska univerza bo pripravila v Trebnjem in na Mirni predavanja: »Tisk — 7. velesila«, v Mokronogu pa »Novinarska fotografija«.

Na šolah bodo pisali nagloge o pomenu tiska.

del (kuhe, krmljenja živali, priprave hrane, zehnte, varstva otrok, pospravljanja itd.), ki so ji po vsako-

Solstvo, prosveta in kultura, o katerih so tekale vse lanske leto živahne razprave, so prišli v torek, 27. februarja, tudi pred oba zbora ObLO. V poročilih in razpravi je bilo prikazano pereče stanje na teh področjih, predvsem, kar se tiče prostorov za prosvetno dejavnost. Manjka knjižnic, zato so menili, da bo treba obnoviti nekaj kulturnih domov. Ob vsem tem pa so se strinjali, da je glavni problem za zdaj še vedno pomanjkanje materialnih sredstev. To se čuti tudi v dejavnosti ljudske univerze, ki je lani uspešno začela na področju izobraževanja. Nima namreč svoje aparature, razen tega pa je brez profesionalca, čeprav bi imel prav v naši občini veliko dela. Honorarni upravitelj si sicer prizadeva, da bi delo teklo normalno, vendar ga zaradi pomanjkanja časa ne more sistematično voditi.

Pomanjkanje učil v šolah je splošno; učila, ki jih imajo, pa so vse prej kot primerna za sodoben pouk. V ta namen dajemo še vse premalo sredstev. Pouk je nekvaliteten tudi zato, ker ni učiteljev; zaradi prenizkih osebnih dohodkov prosvetni delavci odhajajo v druge poklice. Odborniki so ugotovili, da bi se stanje na tem področju izboljšalo, če bi povečali šolski

ZAPISKI Z ZADNJE SEJE OBCINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA

Prosveta, kultura in šolstvo v očeh ljudskih odbornikov

sklad. Poiskati bo treba nove vire sredstev za ta sklad, zato bo potrebna pomoč vseh občanov. Teh problemov pa nikakor ne bo mogoče rešiti brez družbenih političnih organizacij in šolskih odborov. Do nedavnega se je pri reševanju podobnih nalog kazala ozkost šolskih odborov. Ti največkrat tudi niso našli primerne oblike za povezavo s pristojnimi organi, kolikor ni šlo v razpravi za osebne prejemke in materialne izdatke šol. Nujna je skrb za prosvetnega delavca na terenu, ker ljudsko mnenje šolo in učitelje še vedno ocenjuje tako ali podobno: »Ta šola je dobra in učitelji tudi, ta pa nikakor ne in učitelji tudi ne.« Taka ocena je že marsikaterega prosvetnega delavca spravila iz poklica. Šolski odbori si zadnje čase sicer prizadevajo urediti vprašanje tako, da zadržujejo prosvetne delavce s terenskimi dodatki, ki jih dodeljujejo glede na oddaljenost od večjih središč, vendar so to šele začetki.

Nato so odborniki zvedeli, kako poteka gradnja nove šole v Trebnjem, ki bo dograjena v treh obdobjih. Z gradbenim podjetjem Pionir iz Novega mesta je podpisana pogodba o izvršitvi del v prvi fazi; zanjo so sredstva zagotovljena.

TREBANJSKE NOVICE

Sneg — veselje pionirjev

28. februarja je starešinski svet na osnovni šoli v Trebnjem razpravljal o akciji »Leto telesne kulture

Otroci ženam in materam-borkam

Prisrčno razpoloženje vlada med otroci in pionirji v trebanjski občini. Povsod se pridno pripravljajo za proslave, ki jih bodo priredili v čast delovnim ženam, materam-borkam.

-ra-

mladih. Pionirji so žalostno ugotavljali, da najljubši del programa ne bo izveden, ker ne bo snega. Pred dnevi pa so njihove oči zablesčale, ko so zagledale debelo snežno odejo. Tako program, ki so ga sestavili na seji ne bo ostal na papirju, temveč bodo pogumno zdrčali po beli snežni odeji.

Razveselite znance in svojece v tujini z DOLENJSKIM LISTOM!

Aprila bi podpisali pogodbo za dograditev poslopja, ki naj bi ga še letos spravili pod streho. ObLO bo v ta namen najel posojilo, zaradi česar je bil potreben pristanek odbornikov. Nič ne bil proti gradnji; nasprotno, menili so, da je potrebno šolo zgraditi čimprej.

Po poročilu komisije za obnovitvene kredite, ki so jih po vojni dobili lastniki požganih in porušeni domov, se odborniki dolgo niso mogli zediniti in je glasovanju večkrat sledilo novo glasovanje. Slednjic so predlagali, naj te stvari rešuje pristojna komisija.

Razprava se je zatem zadržala pri ugotovitvah, kako potrebni bi bili v Trebnjem obrati kemične industrije, saj bi v njih lahko zaposlili pretežni del tistih delavcev, ki se zdaj vozijo v druge občine in celo okraje. V zvezi s tem je tečejo razgovori o ustanovitvi večjega obrata podjetja Farmis in obrata embalaže.

Seja je potem obravnavala drobne zadeve.

Po predlogu komisije za gospodarstvo so likvidirali podjetje Naši izdelki v Mokronogu, ki je bilo že dalj časa brez perspektiv. Odborniki so potem pritrtili predlogu, naj se ukine še obrtno nabavna zadruga v Trebnjem, ki dejansko le živetari na papirju.

Ista komisija je potem predlagala obema zboroma ObLO naj razpravljata o poroštevih zadevah. Ko je šlo za jamstvo kmetijskih združenj, ki namerava najeti posojilo, so odborniki zahtevali nekoga iz zadruga, naj razloži, s čim KZ utemeljuje svojo prošnjo, oziroma s kakšnimi podatki jo podpira. Odborniki so zahtevali, naj bo v prihodnje o podobnih zadevah več razprav, še preden bi stvar prišla pred odločitve ObLO. Začasna jamstva bo odslej dajala posebna skupina ljudi, ki delajo na ObLO, vendar bo obvezna ob takih primerih poročati obema zboroma na seji.

Za drugimi občinami so tudi v Trebnjem razpravljali o ustanovitvi raznih skladov ter v zvezi s tem sprejeli ustrezne odloke. Potrjeni so bili člani upravnih odborov trebanjske lekarnе, zdravstvenega investicijskega sklada, gasilskega sklada, kinopodjetja v Trebnjem itd. Hkrati so razrešili upravnike nekaterih podjetij in predlagali nove.

Več pozornosti izseljencem!

Občinski odbor Socialistične zveze Crnomelj je opozoril vodstva krajevnih organizacij, da morajo imeti pregled nad slehernim našim izseljencem, ki se vrača za krajšo ali daljšo dobo v svojo domovino in svoj rodni kraj. Vračajoči se izseljenci naj bodo deležni naše pozornosti, kajti le tako bodo res občutili vso toplino domačega ognjišča. Pri kazati jim je potrebno dejansko sliko našega današnjega dne v primerjavi s temno preteklostjo ter pojasniti težkoče, s katerimi se dnevno srečujemo v prizadevanju za vsestranski napredek. Izseljenci naj vidijo vse: to, česar še nismo uredili, in seveda tudi tisto, kar smo že ustvarili.

Meja skozi gledališče

Meja med ZDA in Kanado je dolga 3986 kilometrov in je že nad sto let bolj simbol kot prava meja med tema dvema državama. Nikjer ob njej ni nobenih utrdb ne vojaških postojank. Na tej meji leži tudi neko staro mesto in meja gre točno skozi sredino gledališča. Tako sedijo v Ameriki, igrači na odru pa igrajo v Kanadi.

Bodočnost kmetijstva 3

Arondacija je eden najosnovnejših ukrepov, če hočemo na posestvu oziroma ekonomiji smotrno gospodariti. Razparcelirana zemljišča, meje in včasih še neurejena pota do posameznih parcel močno obremenjujejo stroške proizvodnje in tudi moderna agrotehnika je na majhnih parcelah nemogoča. Takšno je stanje na vseh naših ekonomijah, razen Kmetijskega posestva Dob, ki ima razmeroma že urejena zemljišča.

Zaradi tega strokovnjaki v kmetijski zadrugi že pripravljajo načrte za arondacijo, ki bo izvedena na vseh obstoječih ekonomijah. Razen tega je arondacija predvidena tudi tam, kjer so večje površine splošnega ljudskega premože-

nja, četudi tam še ni ekonomij. Ta zemljišča bodo namenjena za proizvodnjo krme za predvidena pitališča.

Razumljivo je, da ne bomo mogli zajeti takih parcel splošnega ljudskega premoženja, ki leže v hribovitih predelih. Takšna zemlja bo še nadalje ostala izven obdelave

Piše TONE ŽIBERT

družbenega sektorja, po izdelani pedološki analizi pa bo zajeta za gozd ali sadjarstvo. Smisel arondacije je v tem, da bomo pridobili velike parcele, ki bodo omogočile cene in intenzivno proizvodnjo. Istočasno pa bomo pridobili tudi nova zemljišča. Tako bodo družbene ekonomije

po izvedeni arondaciji gospodarile na približno 800 ha zemljišč. To bo za družbena posestva velik napredek, saj bodo na tej zemlji lahko pridelala krmo za 1600 glav velike živine.

Vzporedno z arondacijo bomo krčili gozdove in izsuševali zamočvirjena zemljišča. Perspektivni plan predvideva krčenje gozdov v k. o. Bistrica, od Puščave do Doba; to so predvsem hrastovi sestoji, ki kot gozd ne predstavljajo posebne vrednosti. Ko bo Mirna regulirana, bo talna voda upadla, s hidromelioracijami pa bo dokončno urejen vodni režim na tem področju. Ker so tudi dobri pogoji za spremembo kulture v prid kmetijstva, bomo izkrčili okoli 200 ha gozda, nato pa opravili

vsa potrebna dela, kot so dreznaže in agromelioracije. Verjetno bo treba misliti tudi na naprave za občasno umetno namakanje. Na ta način pridobljeno zemljo, sposobno za pridelovanje poljščin, bo prevzel novo zgrajeni obrat v Martinji vasi, ki bo zajel okoli 300 ha zemljišč.

Krčenje gozdov in izsuševalna dela se bodo pričela tudi ob reguliranem potoku Verjšci. Tu bodo izkrčili približno 60 ha gozda. Izsuševalna dela se bodo verjetno začela že letos, in sicer na 100 ha zemljišč, ki so še vedno prevlažna za pridelovanje dobre krme. Razen tega bodo izkrčili gozdove še v nekaterih drugih krajih: v Veliki Loki, Vel. Gabru, Medvedjem selu in Dol. Nemški vasi; vendar to le, če bodo takšen ukrep narekemale splošne družbene koristi in potrebe. To bo do neke mere odvisno tudi od tega, kako bodo kmetovalci pri-

pravljeno sodelovati z družbenimi posestvi za pridelovanje krme in reprodukcijskega materiala.

Posebno važno se mi zdi omeniti, kako bodo ekonomije še pridobivale zemljo. Znano je, da je zemlje za odkup in zakup na razpolago vedno več. Kmetovalci ponujajo cela posetva, ker jih sami ne morejo obdelati ali se jim to ne izplača. To je povsem razumljivo, kajti zemlja, če je ne obdelujemo po sodobnih načelih, ne daje niti za življenjske potrebe in družbene datjave. Zato je nujno, da kooperacijsko proizvodnjo prevzamejo neposredno ekonomije. Hkrati pa je treba kmetovalcem dati čimveč možnosti, da bodo vključevali zemljo v družbene obrate, sami pa naj bi se tam zaposlovali. Pri starejših ljudeh bomo skušali reševati zadevo tako, da bomo zemljo odkupovali.

Sindikata senovških rudarjev o novih nalogah

V zadnji številki našega lista smo na kratko že poročali o občnem zboru sindikalne podružnice rudarjev na Senovem. Z vsebino poročila, razpravo in zaključki občnega zbora seznanjamo bralce v tem sestavku.

Sindikalna podružnica rudarjev se je zavedala nalog pri uveljavljanju novega gospodarskega sistema. Zaradi tega so lani decentralizirali delo sindikalne podružnice. Postavili so aktivne po obračunskih enotah ter izvolili dobra vodstva aktivov. 11 sindikalnih aktivov in 2 obratna sindikalna odbora omogočajo rudarjem, da se uveljavljajo v delavskem samoupravljanju. Tako postaja proizvajalec v senovškem rudniku resnični upravljavec.

GOSPODARSKI PROBLEMI V RUDNIKU

Zaradi znatno zmanjšane porabe premoga v potrošnji je večina rudnikov zašla v gospodarske težkoče, ker zalog ne morejo plasirati na tržišču. Pri rudniku na Senovem zaenkrat še ni bilo takšnega zastaja, vendar so bili odje-

malci premoga neredni plačniki. To pa je nujno zahtevalo povečanje obratnih sredstev. Če samo dejstvo, da so cene senovškega premoga za 10 do 12 odstotkov višje od cen zasavskih premogovnikov, nalaga kolektivu nove naloge. Občni zbor je bil mnenja, da se je na tržišču možno uveljaviti le s kvalitativnim premogom, hkrati pa je treba znižati proizvodne stroške premoga.

V senovškem revirju pojenjajo zaloge premoga. Zaradi načrtnega črpanja se proizvodnja lani zmanjšala za 6 odstotkov, število zaposlenih pa se je zmanjšalo za 85. S tem pa se zdavnaj problem ni rešen. Rudnik se je sicer že leta 1960 lotil priprav za gradnjo cementarne. Vse dosedanje raziskave so namreč ugotovile veliko kvalitativnih surovin za izdelavo cementsa. Čakajo le še na odločitev zvezne Investicijske banke. Ni pa zagotovo, če bodo posojilo dobili, kajti prosilcev je baje okoli 20. Delegat na občnem zboru so še posebno razpravljali o problemu rudnika in zahtevali od odgovornih činiteljev, naj

upoštevajo problematično stanje, ki bo nastalo že v naslednjih letih. Uprava rudnika pa naj bi omogočila nadaljnji razvoj kovirske delavnice pri rudniku.

NENEHNA SKRBA ZA ZAPOSLENE

Lani so bili vloženi težki milijoni za dobavo zaščitnih sredstev, s katerih uporabo so bili vsi seznanjeni. Kljub temu pa je bilo v rudniku lani kar 229 nesreč! Kolektiv je zaradi tega izgubil 3279 delovnih dni. Stevilo nesreč je zadnja leta sicer pojenjalo, vendar je občni zbor sindikalne podružnice izrekel zaskrbljenost nad dokaj velikim odstotkom nesreč.

Na pobudo proizvajalcev je sindikalna podružnica posredovala pri zobni ambulanti, da ordinira v popoldanskem času.

Tudi za izobraževanje zaposlenih je bilo vloženi veliko sredstev. Izkušnje pa so pokazale, da bi se moralo v rudniku uvesti sistematično izobraževanje zaposlenih, kajti lani se jih je veliko izobraževanju upiralo.

Rudarji so se zlasti močno udeleževali v športni dejavnosti, kjer so dosegli lepe uspehe.

Lani je bilo v raznih domovih na oddihu 265 članov kolektiva s svojimi družinami. Ker pa rudnik nima lastnega letoviškega doma, je bilo na občnem zboru predlagano, naj bi kupili počitniški dom v Vrsarju pri Poreču, kjer je napredaj primerna stavba po zelo ugodni ceni.

Občni zbor je sprejel več pomembnih sklepov. Članstvu nalaga izpolnitev planskih nalog v proizvodnji; priporoča učvrstitev decentralizacije sindikalnih organizacij, obratnih sindikalnih odborov in sindikalne podružnice; prav tako, naj bi čimveč pristojnosti pre-

Najmlajši izmed bratov Lopatičev je bil hkrati tudi najmlajši med nastopajočimi (Z nastopa na prireditvi »POKAZI KAJ ZNAS« v Brestanici — 25. 2. 1962)

Zbor proizvajalcev o pravilnikih o delitvi osebnih in čistih dohodkov

2. marca je zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Videm-Krško razpravljal o pravilnikih o delitvi čistega in osebnega dohodka. Na priporočilo komisije za pregled pravilnikov je zbor proizvajalcev z manjšimi pripombami odobril pravilnike sledečih podjetij: Trgovskega podjetja »Resa«, Trgovskega podjetja »Promet«, Valvasorjeve tiskarne, »Transporta«, Tovarne čokolade »Imperial«, Elektro, Kmetijske zadruge, Gradbenega podjetja »Sava«, Konfekcije papirja, gostišč »Pri mostu«, »Komočar« in »Murko« (vsa iz Vidma-Krškega). Potrjeni pa so bili še pravilniki »Preskrbe« na Senovem, Elektrarne v Brestanici, Restavracije v Senovem,

Kmetijske zadruge v Brestanici, gostišča Vinarske zadruge v Kostanjevici in restavracije »Pod Gorjanci« v Kostanjevici.

Seja občinskega odbora SZDL

8. marca bo ob 8. uri zjutraj seja izvršnega odbora občinskega odbora SZDL. Na seji bodo v glavnem obravnavali družbeni plan in proračun občine.

Priprave za občni zbor sindikalnega sveta

V teku so priprave za občni zbor občinskega sindikalnega sveta, ki bo konec marca ali v začetku aprila. Občnega zbora se bo udeležilo okrog 110 delegatov, ki bodo zastopali 5200 članov.

PESTRA RAZPRAVA NA SINDIKALNEM OBČNEM ZBORU PAPIRNIČARJEV TOVARNE »DJURO SALAJ«

27. februarja se je na občnem zboru sindikalne podružnice tovarne celuloze in papirja zbralo kar 134 delegatov. Kot gostje so se občnega zbora udeležili predstavniki republiškega sindikata papirničarjev, okrajnega in občinskega sindikalnega sveta ter političnega in občinskega vodstva.

Poročilo o problemih in uspehih podjetja ter delu sindikalne podružnice je prebral predsednik tovarniške sindikalne podružnice Zoran Dular. V večurni živahni razpravi so delegati obravnavali določene probleme in predlagali marsikaj koristnega. Veliko govora je bilo o obratu družbene prehrane. Ugotovili so, da je bil sklep o ukinitvi regresa za enolončnico preuranjen, in še hkrati zavzeli za uvedbo regresa v večjem

znesku kot do sedaj. Menili so, da je treba obratu družbene prehrane nuditi pomoč in mu omogočiti, da bo s toplim obrokom hrane zaposlene zadovoljil.

O delitvi osebnih dohodkov so delegati menili, da nastajajo pri nagrajevanju prevelike razlike. Delegati so spravedlivo, čemu se je v tovarni v enem letu na novo zaposlilo 152 ljudi, ki obremenjujejo osebne dohodke. Predlagali so, naj bi se osebni dohodek ugotavljal po ekonomskih enotah. Ugotovljeno je bilo tudi, da nekateri delovodje nimajo pravičnega odnosa do delavcev. Občni zbor je nadalje predlagal, naj bi uprava podjetja upoštevala zaposlene na lesnem prostoru in jih sčasoma zaposlila v proizvodnji. Do sedaj se je namreč dogajalo, da so na novo zaposleni dobili takoj zaposlitev v proizvodnji, delavci z lesnega prostora pa so morali še naprej ostati na težkih delovnih mestih. Neki delegat je razpravljal o delu sindikalnih pododborov v tovarni in ugotovil, da njihovo delo ni najboljšo. Predlagano je še bilo, naj bi se športna

dejavnost v tovarni nekoliko razgibala.

Na občnem zboru so izvolili nov upravni in nadzorni odbor sindikalne podružnice in delegate za občinsko sindikalno konferenco.

V marcu bodo zbori občanov

Občinski odbor SZDL bo še ta mesec sklical zbere občanov, na katerih bodo razpravljali o družbenem planu in proračunu občine za leto 1962. V bodoče bodo zbori občanov namesto sedanjih masovnih sestankov SZDL in zborov volivcev.

Zakaj propadajo naši sadovnjaki in vinogradi?

Delavska univerza bo prihodnji teden organizirala predavanja v Dolenji vasi, Velikem Podlogu, Leskovcu, na Senušah, Velikem Trnu, Raki, v Podbočju, Kostanjevici, na Gori in v Koprivnici. Kmetijski strokovnjaki z občine bodo predavali »Zakaj propadajo naši sadovnjaki in vinogradi«.

N A S O B I S K

Žene se v družbenem življenju vse bolj uveljavljajo

Pred praznovanjem dneva žena smo obiskali Francko Stupar, učiteljico na osnovni šoli II v Vidmu-Krškem. Tovarišica je članica okrajnega in občinskega ljudskega odbora, občinskega sveta za zdravstvo in sveta za šolstvo, prosveto in kulturo ter šolskega odbora in že več let

kom nuditi. Otroških igrišč je v mestu zelo malo, pogrešamo pa tudi varstvene ustanove.

Ali bi nam hoteli kaj več povedati o delu gospodinskega centra in kakšne koristi so imele žene od tega centra?

— Gospodinski center je pričel samostojno delovati leta 1956. Že od začetka ima center svoj delovni program, ki mu še danes služi za osnovo. Razposlali smo anketo in ugotovili, da si žene želijo predvsem pralnico, čistilnico, kopalnico in krpalnico. Takoj smo ustanovili pralnico, kasneje pa smo s stanovanjsko skupnostjo odprli kemično čistilnico, krpalnico in kopalnico. V ostalih krajih občine pa smo organizirali predavanja in seminarje za konserviranje sadja in sočiva, pripravo sokov in mesnih izdelkov. Ti nasveti so ženam vselej koristni. Tudi s kmetijskimi in gospodinskimi nasveti smo ženam pomagali. Naš center je tudi sodeloval pri ureditvi obrata družbene prehrane in organiziral vsako leto seminarje za vodje in kuharice šolskih mlečnih kuhinj.

Katera je vaša največja želja?

— Kot mati dveh otrok si najbolj želim, da bi otroka vzgojila v zavedna delavna državljana in da bi letos uredili vprašanje otroških igrišč in varstvene ustanove v Vidmu-Krškem. To pa ni samo dolžnost žena, temveč celotne družbe.

Naj še dodam, da bomo žene letos praznovali svoj praznik 9. marca v dvorani Partizana v Krškem, kjer bo bogat kulturni program in gostitev žena.

uspešno vodi tečaje Rdečega križa za zdravstveno vzgojo ženske mladine; je pa tudi predsednica upravnega odbora gospodinskega centra. Rade volje nam je odgovorila na več vprašanj:

All menite, da se žene v videmsko-krški občini dovolj uveljavljajo v družbenem in političnem življenju?

— Po mojem mnenju se žene v naši občini dovolj uveljavljajo v družbenem življenju. Vestno izvršujejo zadane naloge. Že sama razprava na konferenci žena o varstvu in vzgoji otroka dokazuje, da si žene tudi v tem pogledu žele napredka. Mislim pa, da je naša skrb za vzgojo predšolskih in šolskih otrok upravičena. Otrok je v Vidmu-Krškem vsak dan več, nihče pa ne vpraša, kaj smo tem otro-

ZAPISKI Z LETNE SKUPŠČINE BORCEV NOB IZ VIDMA-KRŠKEGA

Borci: ali poznate svoje pravice?

28. februarja je bila v Vidmu-Krškem redna letna skupščina Občinskega združenja borcev NOV. 55 delegatov je na skupščini zastopalo preko 1300 članov ZB. Tov. Franc Dragan, tajnik Občinskega združenja ZB je prebral zanimivo poročilo, v katerem je bilo med drugim poudarjeno, da se je delo občinskega združenja odvijalo v komisijah.

Komisija za skrb borcev je prešla v preteklem letu 120 prošelj različne vsebine; prošnje je reševala v soglasju z osnovnimi organizacijami. Stalne podpore oziroma občinske priznavalnine so bile odobrene 8 borcem, enkratno denarno pomoč pa je prejelo 23 borcev. Za upokožitve je občinski odbor ZB predlagal 17 bivših borcev, od katerih jih 11 pokojnino že prejema. V kratkem pa bo predlaganih za upokožitve še 7 članov.

Dolgovi iz sklada za obnovu podeželja so bili odpisani vsem članom ZB. Za gradnjo stanovanj je bilo odobreno iz stanovanjskega sklada 8 milijonov dinarjev z 1-odst. obrestno mero. Upravni odbor stanovanjskega sklada je

borcem NOV nudil še druge olajšave.

Vprašanje zdravljenja borcev je iz leta v leto bolj pereče. Zato bo občinski odbor ZB zajamčil zdravljenje svojim članom tudi v poletnem času. Lani je bilo na okrevanju 120 članov, letos pa se jih bo moralo zdraviti še več. Zato bi kazalo, da bi se zdravstvena komisija sestala posebej zaradi borcev, predlaganih za okrevanje ali zdravljenje. Na okrevanje pa jih bodo pošiljali v bližnja okrevališča, in sicer na Lisco, Bohor, Polom itd., ker so stroški v domačih domovih znatno manjši. Tako bo letos možno poslati na okrevanje več članov.

Veliko pozornosti so bili deležni zlasti otroci padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja. Komisija je zabeležila 60 takih otrok; vsi prejema študijsko podporo ali pa invalidski dodatek. V minulemu letu je bilo poslanih na okrevanje 10 otrok. Komisija se stalno zanima za življenje teh otrok, za njihove učne uspehe in življenjske razmere. Zlasti je bilo odgovorno in

težavno delo komisije za priznavanje posebne delovne dobe. Komisija je prejela kar 165 prošelj in ji je uspelo 117 primerov ugodno rešiti, nekaj prošelj pa še rešujejo.

Komisija za izobraževanje članov ZB je organizirala več sestankov in sej, na katerih je bilo članom pojasnjen pomen izobraževanja. V zadnjih letih je uspešno dokončalo razne šole in tečaje preko 170 članov ZB, lepo število pa se jih še izobražuje. Komisija je dajala tem članom tudi občasno denarno pomoč.

Delo komisije za zgodovinsko dejavnost je bilo v preteklem letu osredotočeno na dovršitev topografije NOB in življenjepise borcev. Veliko vloge je komisija odigrala lani ob praznovanju 20-letnice vstaje. Dajala je napotke za organizacijo razstav zgodovinskega gradiva in pomagala pripravljati proslave. Premalo pa je bilo storjenega pri zbiranju zgodovinskega gradiva iz NOB.

Tudi komisija za spomeniško dejavnost je opravila svoje naloge. Na pobudo osnovnih organizacij je bilo lani

postavljenih več obeležij in spomenikov. Letos bo v Brestanici postavljen spomenik v spomin na izseljenstvo. Do sedaj je bilo v občini postavljenih 11 spomenikov, 11 spominskih plošč in 4 obeležja.

V pestri razpravi je sodelovalo več delegatov. Predlagali so, naj bi se na Raki vzidala spominska plošča in uredilo zanemarjeno grobišče borcev na pokopališču v Otercu. Člani ZB iz Velikega Trna so vključeni v organizacijo ZB na Raki, vendar zaradi slabih avtobusnih zvez ne morejo prihajati na sestanke. Predlagano je bilo, naj bi se vključili v organizacijo ZB v Leskovcu. Glede postavitve novih spomenikov pa je skupščina priporočila organizacijam, naj bi se prej uredila grobišča borcev. Prav tako naj bi ObLO izdal odlok o zaščiti posameznih partizanskih grobov. Le tako bi bilo zajamčeno, da ne bi grobov padlih borcev prekopali. Predlagano je bilo tudi, naj bi se na območju občine organizirali seminarji, na katerih bi se člani ZB seznanili s svojimi pravicami.

„SKUHALA BOM ŽGANCE...“

»Oh, s kako zavzetostjo je mama pripovedovala o tem dogodku! Obiskal jo je borec-partizan. Na griču, od koder je bil lep razgled tja do Kolpe in še čez na hrvaško stran, je bila straža. Straža se je menjala vsake štiri ure. Med borec na straži je bil tudi mlad partizan s Primorskega. Pod gričem je stalo nekaj hiš, med njimi tudi prikupna hišica, ki jo je naš znanec tako rad obiskoval.

Mama je osamljena bila ravnokar sedla k mizi. S krožnika se je kadilo zelje z žganci. Iznemaj je neka postava zastrla vhodna vrata, ki so edina razsvetljevala temna prostor v veži. Nekako z zadrego je borec z brzostrelko pozdravil mamo:

— Dober dan, mati!
— Pozdravljen, ravno prav si prišel, tudi zate imam dovolj skuhanega.
Videla je, kako so se mu zasvetile oči ob pogledu na žgance. Vstala je od mize in postavila svoj krožnik predenj.

— Le jej, saj si močan in zdrav! Pred nedavnim so minile borbe tod okoli in ni bilo časa jesti.

Mama je z zadovoljstvom gledala mladega partizana, kako mu je šlo vse v slast, kar je pripravila. Opazovala ga je in razmišljala: Kdo ve, katera mati in kje daje

REGINA FIR

sedaj jesti mojima dvema? Spomnila se je tudi moža, ki je bil v prvi svetovni vojni. V vsakem pismu je zapisal:

— Pošlji mi žgancev in krompirja v oblicah, lačni smo. Potem je nekje izprosil moko in spekla kruh. Toda kruh je prišel na cilj ves plesnjiv, a tudi tega je kmalu zmanjkalo. Tedaj je bila v skrbeh za moža, sedaj pa za svoja dva otroka. Vendar je njen mož prešal rusko zimo, močvirje v Galiciji in zapore v Judenburgu, vrnil se je k njej in otrokom.

Tu na pragu domače hiše pa ga je po zaslugi izdajalca zadela roka krvoločne bande. To, kar je pretrpela v preteklosti in se

daj, jo je še bolj utrdilo. Če je le mogla, je vsakemu rada pomagala. Za partizane pa bi bila dala tudi zadnji grizljaj, četudi bi bila sama lačna.

Mladi Primorec je mami rad pripovedoval o dolgih pohodih in borbah v Kordunu, na Notranjskem in Primorskem. Pripovedoval ji je, da bodo šli kmalu na Kordun po sol.

Črtica je posvečena vsem belokranjskim materam ki so si od ust odtrgovale, da so lahko postregle borcem partizanske vojske

— Mati, če se vrnem, vam prinesem soli, — je veselo rekel.

— Glavno je, da se vrneš, pa čeprav ne boš prinesel soli; skuhalo bom žgance iz sveže moke. Tudi brez soli bodo dobri, sladki.

Vedela je, kako dragocena je sol in kako drago morajo včasih borec plačevati take podvige. Ko bo vojne konec, bo tudi soli dovolj, si je mislila.

Potem se je poslovil od mame in še naročil:

— Pa zdravi ostanite! Ko se vrnem, vas obiščem.

Mama mu je še enkrat obljubila, da bo skuhalo dobre žgance, ko se vrne.

Na peč je posušila koruzo in jo potem v vrečki pod roko, ker na glavi zaradi starosti ni mogla več

nositi, odnesla v mlin. Tudi mlinar je bil partizan, postavljen od vojaške komande, ker je mlin delal tudi za vojaške enote. Prišla je po bližnji, po poteh, ki jih v teh časih že dolgo ni nihče popravil. Zato jo je pot še bolj utrudila.

— Boš mi zmelj koruzo? Lepo moko mi napravi, bom imela za žgance!

Mlinar jo je poznal in ji

tačoj zmelj koruzo, da ni imela dveh poti. Spoštoval jo je in jo imel rad. Vedel je, da bolj skrbi za druge kakor zase.

Vesela je nesla koruzno moko domov. Gotovo se bo vinil z drugega pohoda izmučen, utrujen in lačen.

Prišel bo in spet bo njegova postava zasenčila vhodna vrata. Nasmeljan bo — Pozdravljena, mama!

Na mizi pa se bo dvigala sopara iz sveže kuhanih žgancev.

Tiste dni so se vračali borci iz Korduna. Zaradi soli, ki so jo šle iskat vojaške enote za bolnišnice in civiliste, so se bile hude borbe pri prehodu čez Drežnico na Hrvaškem. Ustaši so jih napadali, da jim onemogočijo prenos soli. Tako so morale posebne skupine čistiti pot oziroma prehod, da so druge lahko prenesle sol na varno.

Mama pa je čakala zaman. Njen znanec se ni vrnil. Ni vedela, če je ostal živ ali ne. Tudi hišico pod gričkom je kmalu zajela ofenziva. Na pogorišču je ostalo le ognjišče in krušna peč.

Spet je mama slonela pred ognjiščem in kuhala žgance. Če je pot zanesla lačnega partizana mimo pogorišča, je vedno imela zanj skromno okrepčilo.

France Mihelič: MATI

Veliko zanimanje za okrajno revijo

Pred dnevi sta bila v Vidmu-Krškem in v Novem mestu sektorska posveta za pripravo okrajne revije kulturne dejavnosti. Enajst dramskih skupin, 6 pevskih zborov in 7 zabavno glasbenih ansamblov s pevci zabavnih popevk ter večje število recitatorjev je že poslalo prijave.

Ocenjevanje se je že pričelo. Prvi so nastopili igralci Svobode »Bratje Mlavci« iz Brezine. Že lani so na reviji dosegli zelo lep uspeh. Predsednik žirije nam je o letošnji predstavi zaupal le to, da je bil prijetno presenečen nad izvedbo, saj je bila še boljša kot lani.

Mesec marec bo potekal v znamenju mrzličnih priprav stoterih vaj, predstav in upanja na uspeh. Žirija bo močno zaposlena. Skoraj vsak dan bo morala oceniti nastop te ali one skupine. Ocenjevanju bodo sledili

razgovori in posveti. Do revije se lahko še marsikaj popravi, prav tako tudi glede priprav kandidatov iz sevniške občine: žirija namreč nima od tam na seznamu še vedno nobene. Pa vendar so v tej občini Svobode, kulturne skupine in posamezniki, ki reviji ne bi delali sramote. Tam je tudi občinski svet Svobode in prosvetnih društev!

In izbor? Ne bo lahek. Prijavljena dela so vsa zanimiva, izvajalci najboljši amaterji v okraju, število nastopajočih na reviji omejeno. Morda bo odločala ena sama točka. Izbor bo znan 31. marca.

Dvajset dni za tem se bo v Domu Svobode v Vidmu-Krškem v svečanem vzdušju pričela revija. Tudi tam se že temeljito pripravljajo. Pravijo, da bo še lepše kot lani. Skupnam iz vsega okraja bodo pripravili prigriscen sprejem. Predsedstvo okraj-

nega sveta Svobode bo vsaki nastopajoči skupini poklonilo lepo spominsko darilo. Če ga bo dobila skupina, ki bo izvajala »Othello«, ali tisti, ki se bodo predstavili s »Kastelko« ali morda

»Jurčkom«, če ga bo dobil zbor, ki bo pel »Mojeec«, ali ansambel, ki bo izvajal »Mack the Knife«, ali kdor koli, bo to priznanje umetniški rasti vsega našega amaterstva. —lc

Obisk pri mladih lutkarjih

Pionirji osnovne šole v Metliki imajo lutkarski krožek, ki šteje deset članov. Letos so dali že tri predstave v Metliki in enkrat gostovali v Gradcu. Tov. Brančljeva, ki krožek vodi, nam je o njem povedala:

»V začetku nismo imeli ničesar. KUD JANEZ MARENČIČ nam je dal nekaj sredstev, da smo si dali napraviti oderček. Učenci so sami izdelali lutke. Ekipo imamo organizirano tako, da eni samo igrajo, drugi pa skrbijo za vse ostalo.

Letos nam je šola dala najpotrebnejše stvari, da

smo lahko nastopili z igrico »Kralj Matjaž in Alenčica«. Nameravamo gostovati še na Suhorju, Radovici in v Semčju. Ponovili bomo igrico še enkrat v Metliki, ker bodo prišli na obisk učenci iz osnovne šole v Zakanju. Volja je dobra, samo denarja nimamo.

Upajmo, da se bo našla tudi zanje pomoč. LI.

Ste si že naročili SLOVENSKI PRAVOPIS?

Državna založba Slovenije bo letos izdala novi SLOVENSKI PRAVOPIS, za katerega vlada med najširšimi plastmi izredno zanimanje. Knjiga bo stala za naročnike 4500 din, ki jih je treba plačati v največ dveh obrokih do 15. aprila, če hočete dobiti pravopis po znižani ceni. — Knjigarna v Brežicah je zabeležila do sobote že nad 50 naročnikov, vsaj še toliko pa jih bo zbrala v prihodnjih tednih. Knjigarna v Novem mestu ima že zdaj čez 100 naročnikov. Novi pravopis si lahko naročite v najbližji knjigarni, lahko pa tudi naravnost pri Državni založbi Slovenije (Ljubljana, Mestni trg 26). — Novi pravopis bo po izidu hitro razprodan, zato si zaradi omejene naklade in velikega povpraševanja knjigo pravočasno zagotovite!

Bogdan Borčič: PARISKI KLOŠAR

IZ RAZPRAV O NOVI JUGOSLOVANSKI USTAVI

Ne gre zgolj za vsakdanji kruh

Tudi na političnem področju je bil storjen velik razvoj. Razvile so se nove oblike Socialistične zveze in Zveze komunistov. Socialistična zveza delovnega ljudstva je postala najpomembnejši organizem družbenega samoupravljanja, ki mora biti poučen o vseh rečeh, ki lahko dá svoje mnenje o vseh zadevah in ki se ima pravico vmešati v vse — seveda brez ukazovanja. Članstvo v Socialistični zvezi postaja pravica slehernega državljanja, ki priznava njen program. Zatorej mora Socialistična zveza dobiti svoje mesto tudi v ustavi — kot ustavni organ.

Zveza komunistov sicer ni samoupravni organ, toda kot jedro Socialistične zveze ima vso možnost, da s prepričevanjem usmerja ves razvoj k napredku. Svoje vodilne vloge ne izraža več z ukazovanjem, temveč s silo prepričanja. Zveza komunistov nima namena, da bi vladala namesto ljudi, ampak je njena naloga, da idejno usposobi ljudi, da bodo sami znali vladati svoje tovarne, svojo komunono in širšo skupnost.

Namesto ljudskega odbora: občinska skupščina

V tem času, se pravi po letu 1953, se je razvil tudi komunalni sistem. Komunona je postala čisto nov pojav neposredne demokracije. Občinski ljudski odbor je le še na pol državni organ, sicer pa čedalje bolj postaja usmerjevalec in vsklajevalec vsega življenja v komunoni — v tem spletu samoupravnih or-

ganizmov, povezanih med seboj. To bi si lahko razložili nekako takole: vsak samoupravni mehanizem — delovni kolektiv tovarne, stanovanjska skupnost, krajevni odbor, kolektiv bolnišnice, šolski odbor, hišni svet in mnogi drugi — sicer diha z lastnimi pljuči, hkrati pa je z vsemi svojimi žilami in živci vključen v celotno telo komunone. Vloga koordinatorja in usmerjevalca vseh teh interesov pripada ljudskemu odboru, ki pa smiselno in seveda tudi vsebinsko postaja preozek pojem in bo po novi ustavi najbrž preimenovan v občinsko skupščino. Vsebinsko, ne le smiselno, bo to nov pojav, ko se bo skupščina otrsela kopice drobnih nalog, ki jih zdaj opravlja ljudski odbor, in se posvetila bistvenim vprašanjem v komunoni. Številna drobna vprašanja naj bi prenesla na odbore (sedanje svete ljudskega odbora) ali pa kar na operativno upravo.

Delavski razred postaja vodilni činitelj

Ker imamo poleg proizvajalcev v gospodarstvu tudi upravjalce v družbenih službah, se bodo poslej odprla vrata v zbor proizvajalcev tudi predstavnikom proizvajalcev nematerialnih dobrin. Po novi ustavi, sodeč po dosedanjih razpravah naj bi se zbor proizvajalcev na vseh nivojih — v komunoni, okraju, republiki in zvezi — preimenoval v zbor delovnih skupnosti ali pa naj bi imelo kar vsako torišče družbene dejavnosti svoj zbor proizvajalcev. Ta pojav ne pomeni le neko

2 organizacijsko spremembo, ampak se v njem kaže tudi nova kvaliteta: s premagovanjem razrednih razlik se je razširil delavski razred, ki postaja s svojo materialno močjo in zavestjo vodilni činitelj v naši družbi.

Zaradi novega položaja našega državljanstva v družbi, zavoljo njegovih upravljalških pravic in dolžnosti tako v podjetju, ustanovi in komunoni kakor tudi v širši skupnosti, naj bi se tudi zbori volivcev poslej imenovali zbori občanov. Stanovanjske skupnosti in krajevni odbori kot samouprava v naselju, v mestu in na vasi, naj bi imeli po novi ustavi skupen naziv — krajevna skupnost.

Poslanci in referendum

Poslancev po novi ustavi ne bi več volili na podlagi splošne in enake volilne pravice neposredno, razen v občinski zbor. V našem družbenem sistemu, v pogojih neposredne demokracije, ni več klasičnega poslanca za parlament. V širši, demokratični razpravi, v kateri bi tvorno sodelovala Socialistična zveza, bi izbrali najprej kandidate, izmed njih pa bi ljudski odbor izvolil poslance, s tem da bi moral poslance v Zvezni zbor in Republiški zbor potrditi še referendum. To se pravi, da bi imeli delovni ljudje, ki bi že tako in tako sodelovali pri določanju kandidatov, še to možnost, da bi z referendumom poslance potrdili ali ne.

Zmanjšana vloga zveznega izvršnega sveta

Nova ustava bo uzakonila okraj kot skupnost komun, ki je še potrebna, dokler komunalni sistem ne bo tako razvit, da bodo kommune lahko delovale popolnoma samostojno.

Ko bi imeli več igrač...

Z obiska v kandijskem otroškem vrtcu v Novem mestu

Zunaj je bilo megleno in na cestah se je topil sneg, ki ga je ponoči nasulo. V Kandijskem vrtcu pa je sijalo sonce. Tisto sonce, ki ga lahko ustvari samo sreča Matjažkov, Andrejčkov in drugih malih bitij in ki se ne da prenesti na papir.

V veliki, svetli sobi so posedli okrog ličnih mizic in si kar sami delijo malico. Seveda, to nalogo ima »dežurni«, to pa je tisti, ki je bil zjutraj najbolj priden. Tako je tudi prav! Delo naj za otroke ne bo kazni, temveč nagrada. In Janez je vesel, da sme deliti malico. Zdi se mu, da je že velik in veliki ljudje semorajo lepo vesti.

Malica je dobra in komur je še posebno teknila, dobi dodatek. Potem je na vrsti telovadba. Tu ni tako enostavno, kot morda mislite! Iz ptička, ki krili s perutkami, je treba naenkrat postati žaba ali neroden medved pa morda muca ali petelinček, ki stoji na eni nogi.

Najlepše je seveda gledati diafilme in pri tem poslušati tova išico vzgojiteljice.

V daljni deželji so živele drobne Kapljice. Njihova mamica je bila morje in... Velike, začudene očke so strmele na steno, kjer so se vedno znova pojavljale slike iz pravljice.

Otroci so zadovoljni in v vrtcu jim je prijetno.

»Ko bi imeli več igrač, bi bilo še mnogo lepše,« je potožila vzgojiteljica Milena. Morda bi se katero izmed podjetij res lahko kdaj spomnilo na vrtce. Saj ne iščejo veliko, toda ko bi imeli še ta ali oni vzgojni

prilagoditev ali igračo, bi se takoj poznalo...

Tudi za igrišče se borijo že dlje časa. Skrbni jih, kako bo spomladi, ko so otroci najraje zunaj. V Ragov log je treba iti preko najbolj prometnega križišča,

zato bi bilo prav, ko bi kje bližje dobili prostor za igrišče.

Radi bi si uredili gredico, kjer bi otroci opazovali klitje, in pomlad bi bila kot nalašč za to. Sami bi lahko skrbeli za rastline, saj tako najlažje spoznajo skrivnost prirode in njene lepote.

V vrtcu imajo tri vzgojiteljice in nekateri otroci ostanejo tam do tih popoldne, ko se njihovi starši vrnejo z dela. Mesečna oskrba s prehrano je 3.000 dinarjev, za otroke, ki v vrtcu ne jedo, pa plačujejo starši 800 din mesečno. To ni pretirana cena. Otrokom je hrana v vrtcu všeč in tudi tisti, ki so doma izbirčni, tu pozabijo na to. Kako tudi ne bi, ko v kuhinji večkrat tako prijetno diši po palačinkah kot onega dne? —db

Kmalu bodo lahko spet na tratah — toda ali imajo naši najmlajši povsod tudi primerne prostore za izživljanje?

PRED TRADICIONALNIM SREČANJEM V VAJAH NA ORODJU

»Karlovčani so favoriti«

— trdi načelnica novomeškega Partizana in predsednica komisije za orodno telovadbo pri OZTK tov. Ruža Kovačič, vendar pristavlja, da ima domača moška vrsta precej upanja na zmago — V soboto, 10. marca, bomo lahko v dvorani kina KRKA pričeli kvalitetne orodne telovadbe — Ne zamudite tradicionalnega srečanja s Karlovcem!

Ko smo že pri letošnjem dvoboju, ki ga bo zaradi slabega finančnega stanja možno organizirati le zaradi pomoči nekaterih novomeških podjetij, bi se mimogrede ustavili pri trenutno najbolj aktualnem problemu v novomeškem sportu. Položaj je tak, da se vsiljuje vprašanje izstopa iz ligaških tekmovalj. V tem primeru bomo v Novem mestu izgubili še tiste redke kvalitete sportne prireditve, ki smo jih imeli doslej.

Posledice so že na dlani: dobro situirana društva iz drugih krajev, posebno iz Ljubljane, se že zanimajo za najboljše novomeške sportnike. Na tej podlagi so pred kratkim zahtevali izpisnice iz društva nekateri znani sportniki: Penko, Spilar, Potrč in Goleš. Njihove odločitve so več ali manj razumljive in če ne bomo tu hitro nekaj ukrenili, bo škoda za nadaljnji razvoj sporta v Novem mestu, občini in okraju občuna.

Morda pa se bo položaj v kratkem le uredil, ker društvo skupno z občinsko zvezo za telesno kulturo pripravila razširjeni sestanek, na katerega bodo povabili predstavnike ObLO, OLO, OZTK ter političnih in ostalih organizacij.

Kvalitetna orodna telovadba — tradicija!

Ze pred več desetletji smo imeli v Novem mestu vrsto prav dobrih telovadcev, ki so

uspešno nastopili v okviru Slovanije in države. Spomnimo se samo Leona Stukija, ki je na olimpijskih igrah in svetovnih prvenstvih osvojil zlate medalje. Takrat je bilo Novo mesto znan telovadni center. Po osvojitvi smo tudi orodni telovadbi posvečali precej pozornosti, toda še vse premalo. Predvsem vrste so imele na tekmovalnih vidnih uspehe, posamezniki pa v vrh slovenske ali jugoslovanske orodne telovadbe niso prišli.

Pri novomeškem Partizanu uspešno deluje tudi sekcija za orodno telovadbo, vendar ima premalo tekmovalj. To je glavni vzrok, da orodna telovadba ne napreduje še hitreje. Tudi pomanjkanje sposobnih strokovnjakov je bilo še do nedavnega zelo pereč problem, vendar so ga v zadnjem letu uspešno rešili.

Fantje trenirajo skoraj vsak dan po 3 ure

Obiskali smo telovadnico gimnazije — »glavni stan« novomeške sekcije za orodno telovadbo. Oddelek mlajših mladinc, ki jih vodi Draga Misljeva, je ravno končal vadbeno uro. Za vadbo so bile že pripravljene starejše mladinke. V tem oddelku je tudi vrsta orodnih telovadk, ki bo zastopala Novo mesto v središču s Karlovčankami. Najprej je novi trener za orodno telovadbo tovariš Živič (naj povemo, da je

Za strelski šport zima ni bila mrtva sezona

Letošnja zima kljub dolgotrajnemu snegu in mrazu strelcem ni pomenila počitka. Ligaško tekmovalje, ki se je najprej začelo v eni skupini, je zbudilo tudi ostale strelske družine. Zaradi velikega zanimanja za ta način tekmovalja je okrajni strelski odbor sestavil še eno skupino desetih družin. Rezultati kažejo, da se za dobre strelce v našem okraju ni bati. Desetlanske ekipe, ki nastopajo na tekmovalju ter njihovi rezultati so jamstvo, da nas bodo lahko uspešno zastopale v drugem delu tekmovalja.

Dejstvo, da bodo letos na vseh republiških tekmovaljih zastopane občinske ekipe, narekuje občinski strelski odbor od borom veliko večjo skrb in odgovornost. Mnenja sem, da pomanjkanje sredstev pri občinskih strelskih odborih ne bi smelo biti ovira, da bi najboljše strelce v občini ne tekmovali v republiškem merilu.

Rezultate druge skupine strelskega ligaškega tekmovalja bomo objavili v prihodnji številki »Dolenjskega lista«.

Rezultati strelskega tekmovalja

SD Novoles: SD 13. maj (ONZ) 2:0 — 1455:1428, SD Celuloza: SD Trebnje 2:0 — 1701:1635, SD Svoboda: SD Metlika 2:0 — 1428:0, SD Pionir: SD Milan Majcen uč 2:0 — 1714:1318, SD Zeleničar: SD Senovo 2:0 — 1543:0.

REZULTATI V KOLA

SD Trebnje: SD 13. maj 2:0 — 1670:1460, SD Celuloza: SD Svoboda 2:0 — 1698:1468, SD Metlika: SD Boris Kidrič 2:0 — 1463:0, SD Milan Majcen: SD Zeleničar 0:2 — 1279:1422, SD Pionir: SD Novoles 2:0 — 1701:1495.

VRSTNI RED PO ODIGRANEM V. KOLU

1. SD Pionir 8333 krogov, 2. SD Celuloza 8316, 3. SD Zeleničar 7401, 4. SD Svoboda 7337, 5. SD Metlika 5673, 6. SD 13. maj (ONZ) 7323, 7. SD Novoles 7138, 8. SD Trebnje 6098, 9. SD Boris Kidrič 1401, 10. SD Milan Majcen 3964 krogov.

asistent za orodno telovadbo na vsaki soli za telesno vzgojo v Beogradu, v Novem mestu pa služi vojaški rok) celoten oddelek s posebnimi vajami dobro ogrel, nato pa se je oddelek razdelil. Iz njega se je izločila vrsta telovadk, ki se pripravljajo za dvoboj s Karlovcem. Te je prevzel tov. Živič in jih odpeljal k bradlji, kjer so vadile vaje za dvoboj, ostale pa je prevzela načelnica društva Ruža Kovačič in z njimi vadila parterne vaje.

Tudi dekleta nočejo zaostajati

Tudi dekleta veliko vadijo. S trenerjem so zelo zadovoljne in pravi, da so se v tem času, odkar jih trenira, veliko naučile, posebno zato, ker zna vsako

Športnice za dan žena

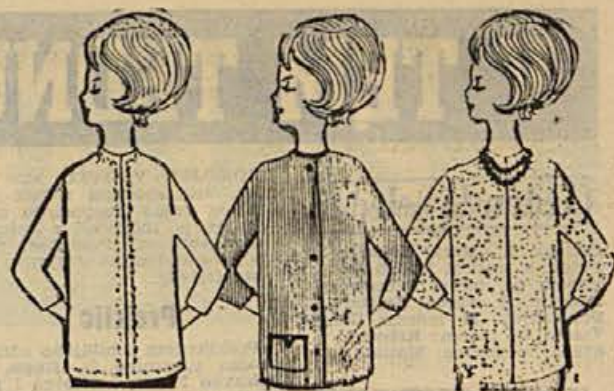
V nedeljo je okrajni strelski odbor Novega mesta organiziral drugo tekmovalje občinskih reprezentanc ženskih ekip za dan žena. Nastopile so samo tri občinske reprezentance. — Zmagala je premočno ekipa ObSO Novega mesta s 624 krogi, druga je ekipa ObSO Trebnje s 533 krogi, tretja pa ekipa ObSO Crnomelj (526 krogov). Najboljše posameznice so bile pri Novomeščankah Angelica Dežman 167, Joža Ribič 162 in Cvetka Knap 158, pri Trebanjkah Herec 153, Lipar 144 in pri Crnomajlkah Hrovat 145 in Vajs 136.

Borba bi bila veliko bolj zanimiva, ko bi se bile udeležile tudi ekipe Sevnice, Krškega, Brezic in Metlike.

Kegljačice v Kočevju

Kegljaški klub Kočevje je priredil v nedeljo tekmovalje ženskih ekip v kegljanju, in sicer v počastitev dneva žena. Povabili so vse dolenjske ženske ekipe. Vabilu se je odzvala tudi ženska ekipa Pionirja. Tekmovalje je bilo na rovem štiristeznem kegljišču. Nastopile so štiri ekipe; zmagala pa je I. ekipa Kočevja, ki je podrla 1673 kegljev. Druga je ekipa Pionirja s 1647 keglji, precej pa sta zaostali ekipi Kočevja II. in Grosuplja.

Med posameznicami je zmagala članica Pionirja Osolinikova s 311 keglji, druga je bila Benčina in tretja Šrebergerjeva (obe Kočevje). Tekmovalje Pionirja so dosegle naslednje rezultate: Osolinik 311, Oranžem 209, Simc 276, Zelnik 266, Zaharija 263 in Sečen 243. Rezultati so slabši zaradi pretežkih kegljev.

EN KROJ — TRI RAZLIČNE BLUZE

Ce smo domiselne, si lahko kar same naredimo bluzo ali jopico iz blaga, ki nam najbolj ustreza. Kroj je popolnoma enostaven, jopice pa se razlikujejo v tem, da je prva iz debelejšee enobarvne čokoladnorjave in temnosive flanele, ki jo lahko okrasimo z vezinico, druga je iz črtastega blaga in jo bomo nosile v službi, tretjo pa lahko ukrojimo iz tanjšega tweeda in jo pozimi lahko nosimo preko tanjše bluzice ali puloverja.

»OTROK IN DRUŽINA« — nepogrešljivo branje

Izšla je prva letošnja številka revije »Otrok in družina«. V njej najdemo mnogo koristnega branja ter nasvetov za starše in vzgojitelje.

To pot piše dr. Milica Bergant o tem, kako mora vzgoja upoštevati otrokove socialne potrebe, Helena Puharjeva in Jovita Podgornikova pa sta se v »Pomenku s starši« dotaknili spone vzgoje otroka. Razen vzgojnih, zdravstvenih in pravnih nasvetov boste našli v reviji še nasvet, kako lahko uredite kotiček za šolarje, seznanili pa se boste tudi s tem, katere knjige so primerne za najmlajše in katere za starejše otroke.

Priporočamo vsem, ki bi radi našli odgovor na to ali ono vprašanje: najboljši nasvet najdete v reviji »Otrok in družina«. Ko jo boste prvič prebrali, je ne boste mogli več pogrešati.

Razen tega, da ima revija veliko prijetnega branja, pa je tudi lepo ilustrirana in poceni, saj je naročnina za celo leto komaj 800 din.

Prvo nazorno pokazati. Težko je reči, katera je trenutno najboljša. Poleg »starih« telovadk Sitarjeve, Levičarjeve, Kožuhove in Potrčeve sta v vrsti tudi novinki Pajničeva in Crničeva, ki že dohitevata izkušenejše.

Mosko vrsto vodi Miro Bavdek. V vrsti so poleg članov Ivanovića, Petelina in Koprivnika še mladinci Pavlin, Ogrinc in Kopač.

Pred treningom smo se pogovorili z načelnico Kovačičevo o vsem, kar zadeva novomeško orodno telovadbo. Povedala nam je, da je sedaj položaj povsem drugačen, ko pri treningu pomaga trener Živič. Če bodo zagotovljena se tekmovalja, se novomeški orodni telovadbi obetajo boljši časi. Seveda je vse to odvisno od sredstev, teh pa primanjkuje.

Za konec še nekaj podatkov o sobotnem dvoboju: pričel se bo popoldne v telovadni gimnaziji s preskokom čez kralja in z vajami na krogih, nadaljeval pa se bo ob 20. uri v dvorani kina »Krka« z nastopi na drogu, bradlji, konju z ročajmi in v parterju (moški) ter na gredi, dverstinski bradlji in v parterju (ženske).

Franc Mikec

Okrajno kegljaško prvenstvo posameznikov

V Kanižarici se je pričelo okrajno prvenstvo posameznikov. Nastopa 22 tekmovalcev iz vseh dolenjskih klubov. — Trenutno je v vodstvu član Rudarja — Kanižarica VAJS z zelo dobrima rezultatom 820 in 815 keglji. Ostali tekmovalci so dosegli precej slabše rezultate in se jim pozna, da ne morejo redno trenirati za 200 lučaje. Soliden rezultat sta dosegla Topličan Krušič (799 kegljev) in domačin Stepan (767 kegljev). Tekmovalje posameznikov bo zaključeno prihodnjo nedeljo, ko bo nastopilo ostalih deset tekmovalcev iz Brezic, Novega mesta (Pionir) in Kanižarice.

Črnomaljski kegljači in strelci med seboj

V počastitev praznika občine Crnomelj so bila številna tekmovalja v različnih športnih panogah. Za najboljša moštva in posameznike je ObLO Crnomelj razpisal štiri pokale.

Zlasti množično je bilo tekmovalje v kegljanju, saj je tekmovalo kar 15 ekip. Ker so moštva tekmovala vsako z vsakim, se je zvrstilo v poldrugem mesecu 120 dvobojev. Pokal si je pridobilo prvo moštvo »Rudarja« iz Kanižarice. Drugo oz. tretje mesto sta zasedli moštvi iz Gradca oziroma uslužbencev ObLO, ki sta dosegli enako število zmag, vendar so prvi imeli boljše rezultate. Na 4. in 5. mestu so kegljači »Zore« in JLA, medtem ko so si upokojenci priborili častno 10. mesto.

Tudi v streljanju z zračno puško so imeli največ uspeha strelci iz Kanižarice. Tekmovali

Nada Sitar: stoja na dvovišinski bradlji (Foto: Milan Petelin)

Za spremembo jedilnika

Riževi cmoki: Skuhaj precej gost mlečni riž in pust, da se ohladi. Ohlajenega oblikuj v majhne cmoke, povaljaj v moki, kjer so se vedno znova pojavljale slike iz pravljice.

Jetrni kruhki: v mesnem strojčku zmeljemo 25 dkg svinjskih ali telečjih jeter, dve trdo kuhani jajci, dve sardeli in pol čebule. V skledi vmešamo 7 dkg masla in nato dodamo še jetrno zmes, dobro zmešamo, dodamo še sneg enega beljaka, sol, poper in nekaj kapljic limonovega soka. Narežemo bel kruh in rezine namažemo z jetrno pasteto. Kruhke položimo na pekač in jih pečemo deset minut.

Ocvrte hrenovke: iz 40 dkg skuhanega in pretlačenega krompirja, 15 dkg moke, soli in 1 jajca pripravite testo. Razvaljajte ga in narežite na tako dolge kose, da vanje dobro zavijete hrenovke. Ocvrite na vroči masti in servirajte s solato.

Mlade mamice

... ali veste, da dojenčka lahko peljete na sprehod že petnajst dni po rojstvu? Ne smete pa puščati vozička z otrokom na soncu, ker lahko otrok nevarno zbolí. Posebno spomladansko sonce je lahko nevarno. Otroci se lahko dobi toksikoza, ki se kaže v tem, da otrok izgubi precejšnjo količino vode. V nekaj urah lahko izgubi otrok toliko vode, da je to zelo nevarno, če pomislimo, da predstavlja voda 70 odstotkov njegove teže.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Četrtek, 8. marca: Bojanka Petek, 9. marca: Franciška Sobota, 10. marca: Viktor Nedelja, 11. marca: Kristof Ponedeljek, 12. marca: Gregor Torek, 13. marca: Kristina Sreda, 14. marca: Matilda

ALFLOGAS

VEČJA ZGRADBA v Novem mestu, primerna za delavnice ali za preureditev v nekaj stanovanj je naprodaj. Eno stanovanje vseljivo takoj. Naslov v upravi lista, (280-62).

SENO prodam. Naslov v upravi lista, (285-62).

ZAPRAVLJIVCEK, malo rabljen, 2 lahka komata (19 col in lahke sami ugodno prodam. Naslov v upravi lista, (270-62).

GRADBENI LES, tesan, za hišo proda Umek, Vel. Cerovec 19, p. Stopiče.

FOTOAPARAT, »Leica« format, piava optika, brezhiben, ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

VOZ na peresa, rabljen, primeren za gasilce, prodam. Selak, Dobrova 13, p. Škofljan.

SKEDENJ, ki še stoji, ugodno prodam. - Potovrh 23, Novo mesto.

SOBO in hrano nudim za pomoč v gospodinjstvu. Klančar, Ljubljana, Turnerjeva, n. h.

SOBO, prazno ali opremljeno v centru mesta išče študent medicine in višji farmacevtski tehnik. Plačam dobro. Poudarje na upravo lista pod »5000« (275-62).

OMARO in mizo prodam za 15.000 din. Naslov v upravi lista (286-62).

GIBANJE PREBIVALSTVA

BOSTANJSKI MATIČNI URAD SPOROČA

Februarja sta bili rojeni dve deklici.

Poročili so se: Stanislav Maroiti, mizar iz Trbovelj, in Pavla Koder, uslužbenka iz Zagorja Bogomir Drnjač, električar iz Ledine, in Marija Androjna, šivilja iz Kojškega.

Umrlj so: Jože Šolar, upokojenec iz Dol. Boštjanja, 96 let; Martin Svigelj, kmetovalec iz Boštjanja, 67 let; Janez Grčar, upokojenec iz Boštjanja, 83 let.

SENOVSKI MATIČNI URAD SPOROČA

Februarja je bilo rojenih 7 deklic in 4 dečki.

Poročili so se: Anton Omeržič, kmet iz Mrčinskih sel, in Olga Bračun, poljedelka iz Vetrnika; Janez Povodnic, kmet iz Zabuškova, in Kristina Budna, poljedelka iz Klišovca; Franc Grlic, rudar iz Senovega; in Marija Cepin, poljedelka iz Dovškega.

Umrlj je Anton Dušič, osebni upokojenec iz Reštanj, 68 let.

TRZISKNI MATIČNI URAD SPOROČA

Februarja je bila rojena era deklica.

Poročila sta se: Jože Verbič, delavec iz Skrovnika, in Ana Dragan, delavica iz Statenberga.

Umrlj so: Franc Gačnik, upokojenec iz Sp. Mladetič, 69 let; Tončka Celestina, otrok iz Zg. Vodaj, 1 mesec; Alojz Kos, upokojenec iz Tržišča, 79 let; Jože Režen, kmetovalec iz Malikova, 63 let.

GRADASKI MATIČNI URAD SPOROČA

Februarja ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Poročili so se: Vlado Lakner, logar, in Marija Križan, nata-

UPOKOJEN VDOVEC, star 64 let, želi spoznati zaradi ženitve resno gospodinjko nad 50 let, po možnosti z lastnim stanovanjem. Poudarje pod »Novo življenje« v upravo lista (287-62).

Preklic

Preklicujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 576480. - Zdravko Petan, Leskovec 1 pri Krškem.

PREKIC

Brežice: 9. marca jugoslovanski film »Družinski dnevnik«, 11. in 12. marca italijanski film »Kartagina v plamenu«, 14. marca češki film »Pet v milijonu«.

Crnomelj: 9. in 11. marca ameriški barvni film »Bratje Karamazovi«, 13. in 14. marca jugoslovanski film »Veliko pričakovanje«.

Dol. Toplice: 10. in 11. marca japonski film »Človek z riško«.

Kostanjevica: 11. marca ameriški barvni film »Nočni prelaz«, 14. marca ruski barvni film »Rdeče listje«.

Metlika: 10. in 11. marca remški film »Jazz, ljubezen in ples«, 14. marca italijanski film »Volare«.

Novo mesto - »Krka«: od 9. do 12. marca angleški film »SOS Pacifik«, od 13. do 15. marca jugoslovanski film »Nočni izlet«.

Sevnica: 10. in 11. marca francoski film »Natalija«, 14. marca ameriški film »Aventure T. Sawyerja«.

Trebnje: 10. in 11. marca francoski barvni film »Pevec iz Mehike«, predstava v soboto ob 19 in v nedeljo ob 14, 16 in 18.30, 14. marca italijanski film »Kje je sreča«, predstava v sredo ob 19.

karica, oba iz Gradca; Stane Svajger, delavec iz Vranovca, in Neža Totter, poljedelka iz Gribelj; Anton Pezdirc, poljedelec z Grma, in Marija Jakofčič, poljedelka iz Kranjca; Janez Jakofčič, poljedelec iz Kranjca, in Amalija Marentič, poljedelka iz Kapljic; Anton Klepec, poljedelec, in Ana Jurčević, poljedelka, oba iz Kranjca.

Umrlja je Amalija Kralj iz Kapljic, 1 mesec.

NOVOMESKI MATIČNI URAD SPOROČA

V času od 26. februarja do 5. marca je bilo rojenih 18 deklic in 17 dečkov.

Poročili so se: Martin Jožef, zidar iz Cegelnice, in Julija Klimentič, šivilja iz Regere vasi; Jože Zelingar, delavec z Dolca, in Jožefa Kastelic, delavica iz Mihovca; Jože Muhlič, zidar z Golobinjaka, in Marija Murn, delavica iz Ljubljane; Boris Hrovat, zobotehnik iz Cerke, in dr. Marija Leber, zobozdravnica iz Dutovelj; Marijan Pih, soseslihar, in Jožefa Barantn, delavka, oba iz Smitheja; Anton Turk, sin kmeta iz Vel. Cerovca, in Marija Juršič, delavica, oba iz Vel. Cerovca; Drago Pirh, mizarški pomočnik iz Sentruperta, in Franciška Jevnikar, delavica iz Hrastovca; Alojz Božič, elektroinstalater, in Jožefa Makše, tkalka, oba iz Bršlina; Franc Kulovic, logar s Podgrada, in Marija Udovič, delavica z Zajčjega vrha; Jože Hrovatič, sofer iz Skranje, in Terezija Abec, uslužbenka iz Mihelje vasi; Janez Jeršin, delavec iz Otočca, in Marija Staniša, delavica iz Gotne vasi; Alojz Ljubi, delavec iz Podturna, in Alojzija Lokar, kuharska pomočnica iz Dol. Karteljevega.

Smrti ni bilo.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Anica Kum z M. Slatnika - deklico, Olga Sajnovič iz Starega loga - deklico, Slavica Jejen iz Srebrni - deklico, Pavla Gačnik z Mirne - deklico, Martina Božič iz Gaberja - dečka, Marica Fortun s Sinjega vrha - deklico, Angelca Mojstrovic iz Gor. Straže - dečka, Olga Kozina iz Kanižarice - dečka, Ida Brajdič iz Prečne - dečka, Jožefa Jordan iz Malenc - dečka, Alojzija Vere iz Dul - dečka in deklico, Boža Tratnik iz Irče vasi - dečka, Marija Zagar iz Birčne vasi - dečka, Marija Markovič iz Gor. Gradišča - deklico, Marija Skufca iz Selahinj - deklico, Jožefa Saver s Police - dečka, Slavica Kočevar iz Rožanca - dečka, Ivanka Zajc iz Vel. Poljan - dečka, Marija Svajger iz Krupe - deklico in Jožefa Kralj iz Gor. Kamenja - dečka.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Molan iz Zdol - dečka, Zofija Horžer iz Boršta - dečka, Ivanka Tomše iz Nove Bese - dečka, Jožefa Vilčnik z Blance - dečka, Monika Grmek iz Sevnice - dečka, Ana Knez iz Lančarjevega dola - dečka.

OBJAVE - RAZPISI

OBJAVA ZA OBRTE DELAVCE

Obrtnoizobraževalni center v Novem mestu obvešča, da bodo v začetku aprila izpiti za kvalificirane in visoko kvalificirane obrtne delavce. Pri obrtno izobraževalnem centru v Novem mestu lahko opravljajo izpiti za kvalifikacijo in visoko kvalifikacijo ljudje naslednjih poklicev:

- kovači - ključavnčarji - strugarji - avtomehaniki - kleparji - instalaterji za vodovod in kanalizacijo - pleskarji - sobni slikarji - erkoslikarji - pohištveni in stavbni mizarji - moški in ženski krojači - šivilje ženskih oblik - pletilje in čevljarji.

Prijavi, ki to morajo kandidati vložiti na Obrtno izobraževalni center v Novem mestu, je treba priložiti:

- za izpit za kvalifikacijo: 1. lastnorčno napisano prošnjo, kolkovano s 50 din, 2. rojstni list, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. če je bil kandidat vajenec, učno pogodbo, 5. potrdilo podjetja o delu in sposobnosti kandidata, kolkovano s 150 din;

za izpit za visoko kvalifikacijo pa:

- 1. lastnorčno napisano prošnjo, kolkovano s 50 din, 2. rojstni list, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. če je bil kandidat pomočnik, pomočniško spričevalo, 5. potrdilo podjetja o sposobnosti in delu, kolkovano s 150 din, 6. potrdilo o nekaznovanju, 7. državljansko izkaznico.

Prijave morajo biti vložene do 17. marca 1962. Kasnejše prijave bodo upoštevane za septembrski rok. Natančnejša navodila dobite na razglasni deski v veži Vajenske šole, Novo mesto, Cesta talcev 3.

Objava o seminarjih za priučene obrtne delavce

Vajenska šola v Novem mestu obvešča, da bodo aprila seminarji za priučene obrtne delavce naslednjih poklicev: krojači moških in ženskih oblik - krojači perila -

Hermína Muratovič iz Sremske Mitrovice - dečka, Rozika Kovačič iz Brezovica - deklico, Slavica Kutarčič iz Kijuca - deklico.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Franc Arh, delavec iz Kobil, je padel s kolesa in si poškodoval nogo. Franc Zupanič, delavec z Jezera, je padel po stopnicah in si poškodoval roko. Slavko Krevs, gospodinjko iz Češnjic, je krava brnila v nogo.

Brežiška kronika nesreč

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Pavel Vogrin, delavec iz Zdenecv, je padel in si zlomil nogo. Dominik Abram, rudar iz Reštanj, je padel z drevesa in si poškodoval rebra. Pavla Senčar, gospodinja iz Reštanj, je padla z lestve in si poškodovala nogo. Alojz Zabkar, delavec iz Vel. Podloga, se je uskal v desno nogo. Ivana Trstenjaka, delavica iz Lesičnega, so slišni vagoni in mu poškodovali prsa in ramo. Mirku Volovcu, delavcu iz Zupelceva, je padla na glavo dečka. Ivan Zagorc, zidar iz Krške vasi, si je pri delu poškodoval nogo.

Milan Petelin (iz Zabje vasi) izvaja na krogih razpore Ne zamudite sobotne akademije Partizana v Novem mestu!

Kazpis gasilskega društva Novo mesto

Razpisujemo mestni 2 SOFERJEV. Pogoji: prvovrstna kvalifikacija, starost od 23 do 40 let. Pismene prošnje vložite na naslov: Gasilsko društvo v Novem mestu.

NESREČE

TEŽAK IZPIT NA POLJANSKEM KLANCU

27. februarja se je po avtomobilski cesti proti Zagrebu peljal nemški državljani Peter Jörg Zöllner. Na Poljanskem klanecu, kjer prične cesta rahlo padati, je vozilo zaneslo po zasneženi cesti v tovarnjak, ki je stal ob strani. Tovornjak se je ustavil, ker se je ustavilo tudi vozilo pred njim. Prehitavanje je bilo nemogoče, ker je iz zagrebške strani vozila kolona

SKOK S CESTE IN DVE POŠKODBI

27. februarja je po avtomobilski cesti proti Ljubljani vozil osebni avtomobil Jkl ga je šofiral Ljubomir Uzelac iz Kopra. Poleg njega je sedela njegova žena Zora. Ko je avto z zmerno hitrostjo prispel v Podgračeno, ga je na zasneženi cesti začelo zanašati. Voznik je izgubil oblast nad volanom, nakar je vozilo zdrselo po 16-metrskem naspisu pod cesto. Voznik in sopolnica sta dobila težje poškodbe, medtem ko je na avtu škoda za okrog pol milijona dinarjev.

NEVARNO SREČANJE AVTOMOBILOV

S precejšnjo hitrostjo je dne 27. februarja po zasneženi cesti iz Mokronoga proti Sevnici vozil osebni avtomobil Drago Mrhar iz Ljubljane. V Jelovici se je srečal s tovarnjakom. Ker se ni mogel pravočasno zaustaviti, se je zalezel v tovarnjak. Škoda na vozilih so ocenili na 310.000 dinarjev.

Radovanović - prvak Novega mesta

Sahovsko prvenstvo Novega mesta, ki je bilo hkrati tudi občinsko prvenstvo, je končano. Med 16 udeleženci je zmagal prvokategorik Aleksander RADOVANOVIĆ, ki je z zmago na turnirju osvojil kar dva naslova - naslov društvenega prvaka in naslov občinskega prvaka za leto 1962.

so se vodilni igralci med seboj ostro borili. Remijev je bilo ra turnirju le 23. Največ zmag na turnirju je dosegel SITAR (12), največkrat pa je remiziral BARTOLJ, ki je kar sedemkrat delil točko. Nobene partije ni remiziral POTRC, po enkrat pa sta remizirala SITAR in ISTEINIK. Neporažen je ostal samo RADOVANOVIĆ. Novi prvak se je izkazal z veliko borbenostjo, hladnokrvnostjo in kot velik taktik, kar mu je tudi v težkih pozicijah prinašalo uspehe. Ne pozna malodušja, v partije pa vraga veliko truda.

Turnir je potekal v redu. Kakor smo že v začetku napovedali, je tekla borba za prvo mesto med RADOVANOVIĆEM, SITARJEM, SKRLJEM in PENKOM. BARTOLJ je nekoliko zatajil, ne toliko po igri, kot po rezultatu. Pohvalno je, da

Končni vrstni red: RADOVANOVIĆ 13, SITAR 12,5, SKERJ 12, PENKO 11,5, TISU in ADAMIĆ 9,5, BARTOLJ 8,5, KRANJČ 7, ILC in MALNARIĆ 6,5, CUJNIK 5, HROVATIĆ 4,3, MATJASIC 4, JENKO in ISTINIC 3,5, POTRC 3.

OBVESTILI

Nocoj ob 19. uri bo v mali sejni dvorani OLO Novo mesto zaključek letošnjega društvenega in občinskega sahovskega prvenstva, nato pa brzoturnir, ki bo služil za sestavo ekipe za turnir mest, ki bo v nedeljo v Zalcu.

V petek, 9. marca, bo ob 19. uri prav tako v mali sejni dvorani OLO Novo mesto občni zbor Sahovskega društva Novo mesto. Vse sahiste Novega mesta vabimo, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

MOPED ILO zamenjam za suha bukova drva oziroma prodam. Fr. Krivec, Ljubljana - Stožice, Gorjančeva 8.

TRGOVSKO PODJETJE

»STANDARD«

NOVO MESTO

proda

osebni

avtomobil

FIAT-1400

Ogled do 15. marca 1962, ko bo vozilo prodano najboljšemu ponudniku.

Prednost nakupa ima socialistični sektor.

meleditjo tedna - 22.15 Orkestri in solisti RTV Ljubljana - 23.05 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 12. MARCA:

8.05 Overture in legende - 8.40 Pet pevcev - pet popevk - 11.00 Gašper Dermota poje slovenske pesmi - 12.05 Trio Avgusta Stanke - 13.30 V plesnem ritmu - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.20 Pri skladatelju Vladimirju Lovcu - 17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe - 18.10 Melodije v mraku - 20.00 Glasbena skrinja - 21.10 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije - 23.05 Plesni orkester RTV Ljubljana.

TOREK, 13. MARCA:

8.05 Gorenjski vokalni kvintet - 8.55 Radijska šola za srednje stopnjo - 10.15 Izberite melodijo tedna! - 11.15 Napredujte v angličščini - 12.15 Kmetijski nasveti - inž. Vujadin Šišakovič: Kompleksna zaščita vinogradov - 13.30 Pisani zvoki z Dravškega polja - 13.50 Dunajski valčki - 14.35 Šparija od daleč in od blizu - 15.30 V torku na svidenje - 17.05 Izbor iz Čajkovskega - 19.05 Nekaj Chopina - 20.00 Melodije pristanišča - 20.15 Radijska igra: Človek, ki ni nikoli umrl - 23.20 S popevkami po gvetu.

SREDA, 14. MARCA:

8.05 Trio Maksa Kovačiča - 8.55 Pisani svet pravije in zgodb - 9.25 Med jugoslovanskimi baleti - 11.00 Zabavni orkester RTV Zagreb - 12.15 Radijska kmečka univerza - inž. Dušan Terčelj: Stabiliziranje poljskadih vin - 13.30 Nekaj pesmi jugoslovanskih narodov - 14.05 Radijska šola za srednje stopnjo - 15.20 Od arije do arije - 17.05 Soferjem na pot - 18.45 Ljudski parlament - 19.05 Operetne melodije v izvedbi zabavnih orkestro - 20.00 Iz studija naših radijsko pevtaj - 22.15 Po svetu jazza - 23.35 Plesna glasba.

ČETRTEK, 15. MARCA:

8.05 S simfonično glasbo križem krazem po Evropi - 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.25 Domače skladbe za klavir in violino - 11.00 Komorni zbor RTV Ljubljana - 11.15 Ruski tečaj za začetnike - 12.15 Kmetijski nasveti - inž. Viktor Repensek: Letošnji izbor sort in vzorcev cernenskega krompirja - 14.15 Sovjetska in poljska glasba - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 17.05 Koncert po željah poslušalcev - 18.45 Kulturna kronika - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 22.45 Za ljubitelje popevk in južnoameriških ritmov.

NEDELJA, 11. MARCA:

8.00 Mladinska radijska igra: Medvedek na obisku - 9.05 Z glasbo v novi teden - 10.00 Se pomnite, tovarši... - 10.30 Koncertna matineja - 11.30 Nedeljska reportaža - 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.30 Za našo vas - 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Z našimi pevci v komičnih operah - 16.00 Humoreska tega tedna - 16.20 Popoldne ob radijskem sprejemniku - 17.15 Radijska igra: Matej Bor: Raztrganci - 18.30 Sportna nedelja - 20.00 Izberite

SPORED RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 9. MARCA:

8.05 Melodije na tekočem traku - 8.55 Pionirski tednik - 9.23 Koticček za mlade ljubitelje glasbe - 11.35 Ali vam ugaja? - 12.15 Radijska kmečka univerza - Franc Martinc: Ekonomske enote in delitve dohodka v kmetijskih organizacijah - 12.25 Melodije ob 12.25 - 13.30 S slovenskimi opernimi pevci - 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 15.30 Z melodijami po svetu - 15.45 Jezikovni pogovori - 17.05 Simfonijski koncerti - 18.10 Poljske narodne pesmi - 18.45 Iz naših kolektivov - 20.00 Trije veliki zabavni orkestri - 21.00 V ritmu cha cha - 21.15 Oddaja o morju in pomorskih - 23.05 Simfonična glasba z obeh strani Atlantika.

SOBOTA, 10. MARCA:

8.03 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji - 9.03 Radijska šola za nižjo stopnjo - 11.00 Pevka Anica Zubovič - 11.15 Angleščina za mladino - 12.15 Kme-

tijski nasveti: inž. Jernej Ude: Tehnika podiranja dreves - 13.30 Dalmatinske pesmi pojeta Olga Petkovič in Marica Steržalj - 13.45 Instrumenti na sestanku - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Vsak dan za vas - 17.50 Kvintet Jožeta Kampiča - 19.05 23 minut z domačimi ansambli - 20.00 Priljubljene slovenske popevke - 20.20 Radijska komedija - 21.00 Za prijeten konec tedna - 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 11. MARCA:

8.00 Mladinska radijska igra: Medvedek na obisku - 9.05 Z glasbo v novi teden - 10.00 Se pomnite, tovarši... - 10.30 Koncertna matineja - 11.30 Nedeljska reportaža - 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.30 Za našo vas - 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Z našimi pevci v komičnih operah - 16.00 Humoreska tega tedna - 16.20 Popoldne ob radijskem sprejemniku - 17.15 Radijska igra: Matej Bor: Raztrganci - 18.30 Sportna nedelja - 20.00 Izberite

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško ter Okrajni odbor SZDL v Novem mestu - IZDAJATELJSKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik, inž. Davorin Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Musar, Maks Pogačar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupanič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Darja Bajc, Miloš Jakopec, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupanič.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 20 dinarjev - Letna naročnina 900 dinarjev, polletna 450 dinarjev; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 dinarjev - Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu 606-11-3-24 - NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dilančeve ulice) - Poštni predal: Novo mesto 33 - TELEFON štev. 127 - Rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani.